

Alcohol & opvoeding

Procesevaluatie van 'Fris over Drank' in de gemeente Hardenberg

Resultaten van documentanalyse en
een enquête onder stakeholders

bc. N. Vogel
Drs. A. Schuitema
Februari 2012

COLOFON

Uitgave

Christelijke Hogeschool Windesheim

Tekst

Nikki Vogel, Arnout Schuitema

©2012 Christelijke Hogeschool Windesheim
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
Vereenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of
Openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
Mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder
Voorafgaande toestemming van de auteur

Samenvatting

De gemeente Hardenberg heeft zich ingezet op alcoholmatiging onder jeugd, omdat uit de gezondheidsmonitor (2007) van de GGD naar voren is gekomen dat jongeren in de gemeente op jonge leeftijd steeds vaker en meer drinken. In 2008 is de gemeente Hardenberg begonnen met het project 'Fris over Drank', waarbij samengewerkt wordt met verschillende partijen/stakeholders. Onder andere met: de regiopolitie IJsselland, Tactus Verslavingszorg, GGD regio IJsselvecht, Provincie Overijssel en het ministerie van BKZ. Het doel van het project is om het gebruik van alcohol bij jongeren in de leeftijdscategorie van 14 t/m 24 te verminderen.

De gemeente Hardenberg heeft als hoofddoel/ambitie voor het project om het alcoholgebruik voor jongeren jonger dan 16 jaar te voorkomen en voor jongeren ouder dan 16 jaar te verminderen. De verschillende partijen die meewerken aan het project hebben elk hun eigen bijdrage en doelen om zo bij te dragen aan het project.

Uit deze procesevaluatie is, door het afnemen van interviews bij verschillende stakeholders, bestudering van projectdocumenten en onderzoek naar aandacht in de media, grotendeels duidelijk geworden hoe de implementatie van het project Fris over Drank is verlopen.

De procesevaluatie laat zien dat alle geïnterviewden positief tegenover het project 'Fris over Drank' staan. Ook uit de media-aandacht blijkt dat er meer positief dan negatief over het project wordt gesproken. De verschillende stakeholders, geïnterviewden, hebben op- en aanmerkingen gegeven waaraan gewerkt dient te worden om het project nog beter te laten lopen.

Het merendeel van de geïnterviewden geeft aan het doel van de eigen bijdrage binnen het project (nog) niet te hebben gehaald of geeft aan dat het niet te meten is of het doel bereikt is. Dit komt volgens het merendeel van de geïnterviewden doordat het een proces is wat langere tijd in beslag neemt voordat te merken en/of meten is of het effect heeft. De eigen bijdrage vinden ze over het algemeen passen binnen het project. Voor de verschillende stakeholders is niet duidelijk wat de bijdrage van de overige stakeholders is.

Het merendeel van de stakeholders is bereid door te gaan en allen vinden ze alcoholgebruik een probleem binnen de gemeente Hardenberg waaraan verder gewerkt moet worden.

Voorwoord

Alcohol wordt een steeds groter probleem in onze samenleving. Waar eerder alleen alcohol gedronken werd op bepaalde feesten en partijen wordt het nu steeds 'normaler' om dagelijks alcohol te drinken. Niet alleen voor volwassenen, maar ook jongeren drinken steeds eerder en vaker (de Stentor, 2009). Sinds 2008 is de gemeente Hardenberg begonnen met het project 'Fris over Drank'. De gemeente wil met het project bereiken dat jongeren op latere leeftijd beginnen met drinken, minder drinken en minder vaak drinken.

De bedoeling van deze procesevaluatie is om in beeld te brengen hoe het project tot nu toe loopt, wat goed gaat, wat knelpunten zijn en mogelijk beter kan.

Voor deze procesevaluatie zijn interviews afgenomen met verschillende stakeholders van het project. Er is bekeken hoe zij tegen het project en het verloop van hun bijdrage, aankijken. Ook is gekeken naar de aandacht die in de media aan het project is besteed. Deze informatie, inclusief de conclusie van de procesevaluatie en aanbevelingen, is terug te vinden in dit verslag.

De auteur van deze procesevaluatie is, afgestuurd HBO Pedagoog, Nikki Vogel, dhr. A. Schuitema en dhr. R. Bovens. De begeleiding geschiedde door dhr. A. Schuitema, docent SPH op Windesheim en lid van de kenniskring bij het lectoraat verslavingspreventie van Windesheim.

Bij deze wil ik dhr. A. Schuitema, het lectoraat verslavingspreventie, dhr. R. Bovens, de geïnterviewde stakeholders van het project en de projectleidster bedanken voor het meewerken aan de procesevaluatie en de hulp die verkregen is.

Veel plezier met het lezen van deze procesevaluatie van het project 'Fris over Drank'.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	Blz. 6
2. Methode	Blz. 7
3. Analyse	Blz. 8
3.1 Analyse interviews procesevaluatie totaal	Blz. 8
3.2 Het interview met mevr. Roos (projectleidster)	Blz. 12
3.3 Analyse media aandacht	Blz. 13
4. Conclusie	Blz. 14
4.1 Conclusie	Blz. 14
4.2 Aanbevelingen	Blz. 15
5. Literatuurlijst	Blz. 17
6. Bijlagen	Blz. 20
- planning interviews	
- interviewvragen	
- uitgewerkte interviews (+cd)	
- Tabel met cijfers project 'Fris over Drank' van stakeholders	
- krantenartikelen	
- tabel met krantenartikelen	
- overzicht positief, neutraal of negatieve artikelen	
- samenvatting ZonMw	

1. Inleiding

De gemeente Hardenberg, Overijssel, zet zich vanaf 2004 in op alcoholmatiging. Uit een gezondheidsmonitor uit 2007 van de GGD IJsselland is naar voren gekomen dat jongeren op jonge leeftijd steeds vaker en meer drinken. Ook zijn ouders toleranter geworden naar hun kinderen met betrekking tot alcohol. De gemeente Hardenberg, Overijssel, zet zich dan ook in op alcoholmatiging (www.minderdrankmeerscoren.nl, 2011).

In 2008 is de gemeente Hardenberg begonnen met de alcoholmatigingscampagne "Fris over Drank", omdat de gemeente het belangrijk vindt dat Hardenbergse jongeren gezond opgroeien. Met de campagne wil de gemeente bereiken dat jongeren op latere leeftijd beginnen met drinken, minder drinken en minder vaak drinken (<http://www.hardenberg.nl/wonen-leven/fris-over-drank/campagne/>, 2011).

Het hoofddoel van de gemeente Hardenberg is om het alcoholgebruik voor jongeren jonger dan 16 jaar te voorkomen en voor jongeren ouder dan 16 jaar te verminderen.

Het project/de campagne wordt uitgevoerd onder een brede groep mensen, variërend van de jongeren die (te)veel alcohol gebruiken tot hun ouders, maar ook de verstrekkers van de alcohol. In het begin van het project werd de aandacht voornamelijk gericht op jongeren tussen de 10 en 24 jaar oud, en hun ouders. Vanaf 2010 daarentegen wordt de meer aandacht gericht op de verstrekkers van alcohol, zoals horeca en sportverenigingen, om deze partijen te motiveren zelf actie te ondernemen.

De vervolgstap betekende een verschuiving in aandacht: vanaf 2010 is het de bedoeling dat de partijen worden gemotiveerd zelf actie te ondernemen, het gaat dan om de verstrekkers van alcohol, intermediaire partijen en de ouders. Door alle partijen te laten participeren, wordt geprobeerd een cultuurverandering tot stand te brengen. De gemeente wil de partijen bewust maken van de gevolgen van alcoholgebruik en hun rol in de integrale aanpak. Er zijn door de gemeente afspraken gemaakt met verschillende partijen over hun inzet in het kader van alcoholmatiging. Deze afspraken zijn vastgelegd in een convenant (subsidieaanvraag ZonMw – Fris over Drank, 2009).

Deze verschillende instellingen/stakeholders hebben elk hun eigen doelen met bijbehorende interventies opgesteld om bij te dragen aan het project.

Eind 2011 is er een procesevaluatie uitgevoerd, onder meer door het afnemen van interviews onder een aantal belangrijke stakeholders en projectleiding van het project, om duidelijk te krijgen of de implementatie van het project gegaan is zoals het gepland was. Hoe kijken de stakeholders/verstrekkers tegen het project aan en hoe groot is de bereidheid om ermee door te gaan? Als dit allemaal duidelijk is geworden kan gekeken worden of er, mogelijk, aanpassingen gedaan moeten worden om het project door te laten gaan.

Ook is gekeken naar de aandacht in de pers voor het project 'Fris over Drank'. Is er aandacht geweest voor het project, is deze aandacht blijvend geweest en was de aandacht positief, neutraal of negatief.

2. Methode

In dit hoofdstuk is te vinden welke methoden van dataverzameling in de procesevaluatie zijn gebruikt.

Omdat vanaf de start van het project 'Fris over drank' in 2010 de aandacht meer is uitgegaan naar de verstrekkers van alcohol is deze procesevaluatie ook gericht op deze groep mensen. Deze groep mensen bestaat uit sportverenigingen, Tactus Verslavingszorg, peerouders, Voortgezet Onderwijs, Basis Onderwijs, een welzijnsinstelling en de politie. Ook de projectleidster is opgenomen in deze populatie, omdat zij het project leidt en overzicht heeft over het geheel.

Naast het afnemen van interviews onder deze groep is er ook bronnenonderzoek gedaan naar de aandacht in de pers voor het project 'Fris over Drank'.

De procesevaluatie is gestart met het doornemen van verschillende bestanden rondom de campagne 'Fris over Drank'. Om op deze manier een basis te leggen voor het verdere onderzoek. Na het doornemen van deze bestanden zijn er in overleg met een methodoloog interviewvragen opgesteld (zie bijlage 2). Deze interviews zijn afgenomen bij tien verschillende mensen/ stakeholders van verschillende instellingen. De namen van deze stakeholders/ instellingen zijn verkregen van de projectleidster. Verder is er gekeken naar de media aandacht die er is geweest, rondom de campagne om op deze manier te weten te komen hoe bekend de campagne is.

Na deze twee punten is hetgeen naar voren is gekomen besproken met het lectoraat verslavingspreventie van Windesheim en de leider van de procesevaluatie. De gegevens werden verder geanalyseerd en met elkaar vergeleken. Uit de verkregen informatie is een conclusie getrokken, die u in hoofdstuk 4 van dit verslag aantreft.

3. Analyse

In dit hoofdstuk kunt u de geanalyseerde interviews lezen en bekijken. De vragen die aan de stakeholders gesteld zijn, zijn in verschillende categorieën/ kopjes gesteld. De vragen staan ook per kopje/ categorie uitgewerkt en bij de meeste van de categorieën staat een tabel waarin de informatie verwerkt is.

3.1 Analyse interviews procesevaluatie totaal

Verloop v/h project

Hieronder een tabel met daarin weergegeven hoe er op verschillende interviewvragen is geantwoord rondom het verloop van het project (de vragen zijn aan totaal tien verschillende stakeholders gesteld).

Tabel 1 – beoordeling door de stakeholders van het verloop van het project

	Ja	Nee	Gedeelt.	Geen idee	Geen antw.
Doel bereikt van eigen bijdrage?	1	6		3	
Bijdrage geëvalueerd?	4	4		2	
Is eigen bijdrage volgens plan verlopen?	6	2	1		1
Voldoende ondersteuning gehad van projectleiding?	9				1

Van de tien geïnterviewde personen hebben er negen een rapportcijfer (1 tot 10) gegeven voor het verloop van het project. De cijfers variëren van een vijf tot een acht.

Van de geïnterviewde mensen hebben er twee een onvoldoende gegeven voor het verloop van het project.

Vier van de tien geïnterviewde stakeholders geven aan dat ze vinden dat het doel dat ze voor ogen hadden met hun deelname aan het project 'Fris over Drank' is behaald. Zes van de tien antwoordt hierop dat het doel nog niet bereikt is en/of dat het niet te meten is of het doel is bereikt.

Al deze personen geven als reden voor het niet behalen van het doel dat er meer tijd nodig is voor het behalen van de doelen. Definitieve gedragsverandering, en verandering in de attitude ten opzichte van alcoholgebruik worden door de respondenten gezien als processen die enkele jaren duren. Drie respondenten stellen dat het niet mogelijk is om het effect te meten van de eigen bijdrage en het dus niet is vast te stellen of het doel behaald is.

Eén persoon geeft aan dat de doelen zijn bereikt. Dit is de korfbalvereniging binnen de gemeente Hardenberg.

De verschillende stakeholders (politie, scholen, ouders, sportverenigingen) ondervonden hinder door diverse praktische knelpunten. Deze hadden niet te maken met de organisatie van het project 'Fris over drank' maar met externe factoren (5 keer genoemd).

Één van de knelpunten die duidelijk naar voren komt is dat verschillende partijen ervaren dat ouders en jongeren niet bewust zijn van het feit dat alcoholgebruik onder jongeren in de gemeente Hardenberg een probleem is. Ouders hebben volgens de respondenten (twee van de stakeholders) een belangrijke rol richting jongeren als het om alcoholgebruik gaat. Zo blijkt dat ouders vaak het verkeerde voorbeeld geven aan hun kinderen door zelf te veel te drinken. Verder willen ouders niet aangesproken worden op dit gedrag (twee keer genoemd).

Gebrek aan tijd en gebrek aan financiële middelen (twee keer genoemd) is ook een ervaren knelpunt binnen het verloop van het project. Ouders deden vrijwillig mee als peerouder, de werkzaamheden hiervan kwamen bij hun dagelijkse werkzaamheden en tijdgebrek was dan een knelpunt.

Aan de tien geïnterviewden is gevraagd hoe ze tegen de projectleiding aankijken. Negen van de tien hebben de projectleiding als positief en prettig ervaren. Als kwaliteiten van de projectleiding zijn genoemd: voldoende begeleiding, gelijkwaardigheid, oog voor details en efficiënte communicatie. Degene die geen antwoord heeft gegeven, de politie, deed dit omdat er geen contact is geweest met de projectleiding.

Bereik doelgroep

In de tabel hieronder staat weergegeven of de stakeholders vinden dat zij met hun bijdrage de doelgroep voldoende hebben bereikt.

Tabel 2 - beoordeling door de stakeholders van het bereiken van doelgroep.

	Ja	Nee	Geen idee
Bijdrage heeft voldoende mensen bereikt	5	4	1
Zijn er mensen die u had willen bereiken, maar niet bereikt heeft?	8	1	1

Er zijn wisselende rapportcijfers gegeven voor het bereiken van de doelgroep. Drie van de negen geïnterviewden, die een cijfer hebben gegeven voor het bereik van de doelgroep gaven een onvoldoende. Als oorzaken hiervoor zijn genoemd; er wordt minder energie gestopt in het bereiken van de doelgroep, er wordt te krampachtig vasthouden aan de route die is uitgezet terwijl duidelijk was dat het niet ging werken, het bereiken van de doelgroep is een langdurig proces.

Zes van de negen respondenten gaven dus een voldoende. De redenen hiervoor zijn volgens de stakeholders; de wijze waarop Tactus zich presenteerde, dat de jongerenwerkers op de keten zijn afgegaan en jongeren zo hebben 'meegekregen' en dat het onderwerp alcohol onder jongeren bespreekbaar is geworden.

Op de vraag wat de stakeholders anders hadden kunnen of willen doen als daar een kans voor was geweest, heeft geen van de partijen een concreet actiepunt genoemd.

Wat uit de interviews duidelijk naar voren is gekomen is dat alle partijen vinden dat er een groep mensen is die niet bereikt is, die ze wel hadden willen bereiken. Deze groep mensen is de harde kern, de probleemjeugd/gezinnen en de mensen met alcoholproblematiek, die niet aangesproken willen worden op hun problematiek. En ook de mensen die het niet interesseert zijn niet bereikt. Wel denken sommige partijen (drie keer genoemd) dat deze groep mensen indirect wel bereikt is, dat het een 'olievlek' is die zich langzaam uitbreidt.

Betrokkenheid

Van de tien geïnterviewde stakeholders zijn negen bereid door te gaan met het project, wanneer dit gevraagd wordt. De redenen die hiervoor gegeven worden zijn:

- dat het een onderwerp is dat blijvend onder de aandacht moet worden gebracht;
- dat er vaak (onbewust) nog teveel gedronken wordt;
- dat er geprobeerd wordt het onderwerp binnen de reguliere middelen te zetten;
- dat het een breed gedragen onderwerp is dat maatschappelijk relevant is;
- dat om het project te laten slagen er moet worden doorgegaan;
- dat betrokken stakeholder (de sportvereniging) zich verantwoordelijk voelt.

Mening project 'Fris over Drank'

De verschillende meningen van de stakeholders zijn hieronder opgenomen in een tabel. Onder de tabel staan nog enkele andere meningen uitgewerkt en het cijfer dat gegeven is voor het gehele project (bij niet alle genoemde punten is door alle stakeholders gereageerd, omdat er in sommige gevallen te weinig tijd was voor de stakeholders om op alle interviewvragen te kunnen antwoorden).

Tabel 3 – Mening stakeholders rond 'Fris over Drank'.

	Ja	Nee	Weet niet
Alcoholgebruik is een probleem in de gemeente Hardenberg	10*	-	
Er zijn grotere problemen binnen de gemeente	7 x	-	3
De eigen bijdrage past binnen het project	9	-	-
Positief ten opzichte van het project	8	-	-
Hoofddoel duidelijk bij andere betrokkenen	4	3	2
Het project heeft het gewenste effect?	4+	2	3

*De redenen die hierbij, -door alle tien de geïnterviewde stakeholders-, gegeven worden zijn o.a.: jongeren beginnen op steeds jongere leeftijd met alcohol drinken, alcoholgebruik hoort op het platteland tot de subcultuur van jongeren, door de jongeren wordt veel samen gekomen in hokken en keten waar alcohol wordt gedronken, de sociale druk op 'nieuwkomers' om te drinken is groot, er is onwetendheid bij ouders over de gevolgen van alcoholgebruik bij hun kinderen, het alcoholgebruik is excessief, alcoholgebruik onder jongeren is een landelijk probleem maar Hardenberg scoort zeker niet onder het gemiddelde en op het platteland wordt meer gedronken dan in grote steden.

xGenoemd zijn: drugs, middelengebruik, vernielingen, gemak waarmee miljoenen in megalome projecten wordt gestoken, jongeren zonder diploma, criminele circuit, hoe kom je aan geld om iedereen die geen werk heeft in de bijstand en WMO uit te betalen, hele sociale zekerheid.

+ Project gewenste effect?

Door vier van de stakeholders wordt hierop met 'JA' geantwoord, als redenen worden hierbij genoemd; , het heeft effect maar het is niet zeker dat alle jongeren van de drank af gaan, Hardenberg is de enige gemeente waarin dit project zo groots is neergezet.

Door twee van de stakeholders wordt 'NEE' geantwoord, als redenen worden hierbij genoemd; men durft geen effectieve maatregelen te nemen, dit levert politiek en economisch teveel weerstand op; er is er niet voldoende effect omdat er nog steeds teveel wordt gedronken.

Door drie van de stakeholders wordt geantwoord met 'WEET NIET', de redenen hiervoor zijn; de lange weg die afgelegd moet worden, er moet onderzoek gedaan worden om vast te stellen of het project het gewenste effect heeft en er wordt over gepraat maar of het ook gedragsverandering teweeg brengt is onbekend.

Sterke en minder sterke kanten; voor- en nadelen i.v.m. andere projecten

De sterke en minder sterke kanten van het project Fris over Drank in de ogen van de verschillende stakeholders, staan hieronder benoemd.

Bijlage 4 – Sterke en minder sterke kanten Fris over Drank genoemd door de verschillende stakeholders

Stakeholders	Sterke kanten	Minder sterke kanten
Basisschool	-Uitnodigingen zijn naar alle ouders gegaan -Het wordt breed, door meerdere instellingen, gedragen -Peerouders zijn met activiteiten bezig gegaan, er kwam vervolg	-Het bloedt een beetje dood, er moet vervolg aan zitten
Korfbal vereniging	-'Klantvriendelijke' benadering -Legt geen verplichtingen op aan verenigingen en doelgroep	-Moeilijk om de voortgang erin te houden
Welzijnsorganisatie de Stuw	-Aandacht voor het onderwerp -Veelzijdigheid -Projectleiding houdt lijnen strak -Gedrevenheid en enthousiasme zijn hoog -Stevig project met veel mooie kanten	-Geen reële verwachtingen hebben op korte termijn, dat gaat averechts werken - Vrijtijdssituatie had sterker benut moeten worden, kansen voor de Stuw zijn blijven liggen. - Zoektocht naar interventies kan beter op gang worden gehouden

Peerouders	-Laagdrempelig -Niet belerende informatie voor bewustwording gevaren alcohol -Ouders zijn erbij betrokken -Geen oplegging vanuit overheid -Coördinatie, begeleiding en enthousiasme zat goed in elkaar met mevr. Roos	-Niet meetbaar zijn van hetgeen is bereikt
Politie	-Het probleem wordt aangepakt -Gemeente heeft duidelijke zienswijze -Partners worden door project aan elkaar verbonden	-Er wordt te weinig 'lawaaï' gemaakt rondom het project
Tactus	-één doel waar met z'n allen aan wordt gewerkt en van alle kanten wordt benaderd. -Er wordt actief gewerkt -Vaste persoon die erop zit, dit is de kracht -Veel contacten opgebouwd met bijbehorende belangrijke schakels binnen alcoholmatigingsproces.	-Er wordt soms te hard gegaan, er moet beter gekeken worden in welke fase de doelgroep zit en daar moet op aangepast worden -Geen zicht op zekerheid van de voortgang -Geen mogelijkheden om effect te onderzoeken
Vechtdal College	-	-Het project Fris over Drank zelf is niet zo sterk

Door de verschillende stakeholders zijn ook voor- en nadelen benoemd van Fris over Drank in vergelijking met andere projecten.

Voordelen	Nadelen
1. Fris over Drank is groot aangepakt	Regionaal teveel op zichzelf staand
2. Meer Partijen betrokken dan in andere projecten	Jongeren geen voorlichting gekregen zodat doelgroep om wie het draait direct bereikt zou zijn
3. Ouders zijn betrokken	
4. Aandacht voor het onderwerp	
5. Enige manier om goed uitvoer te geven aan alcoholmatiging	
6. Gezamenlijke verantwoordelijkheid (alle stakeholders zijn verantwoordelijk voor het project, niet slechts één stakeholder/ instelling)	
7. Alle neuzen dezelfde kant op (iedereen hetzelfde doel voor ogen met het project)	

Algemeen cijfer

Door alle stakeholders is een voldoende gegeven voor het project Fris over Drank. Deze gegevens zijn te vinden in bijlage nr. 4.

3.2 Het interview met mevr. Roos (projectleider)

Hieronder de weergave van de belangrijkste bevindingen rond de procesevaluatie uit het interview met mevr. Roos, de projectleidster van het project 'Fris over Drank'.

Mevr. Roos is in 2009 begonnen. Toen was er een beleidskader dat geënt was op informatie vanuit de jongerenmonitor die de GGD heeft uitgezet. Hieruit bleek dat het alcoholgebruik van 12 t/m 18-jarigen zorgwekkend was. Ook de tolerantie van ouders t.o.v. alcohol bleek te hoog. Dit zijn redenen geweest om te starten met het project 'Fris over Drank'.

Gekeken naar de interventies is volgens mevr. Roos lastig te zeggen welke interventies nog niet uitgevoerd zijn, omdat de verschillende stakeholders nog midden in het project zitten. Wel zijn sommige interventies uitgesteld, namelijk; het hokken- en ketenbeleid, basisonderwijs en de politie. De redenen voor het uitstellen van de interventies bij de hokken en keten is, dat er nog bekend moet worden wat de bestaande hokken en keten zijn en welke inmiddels opgedoekt zijn. Wat betreft het uitstel bij het basisonderwijs: hier was een alcoholconsulent aangesteld, maar die is nu afgehaakt i.v.m. bezuinigingen. Het basisonderwijs is echter een belangrijke plek rondom voorlichting richting ouders. Mevr. Roos is bezig met het uitzetten van alternatieve acties om het onderwijs weer 'op te porren'. De verschillende interventies van de stakeholders zorgen niet voor het wel/niet slagen van het gehele project maar het zijn wel de schakels binnen het geheel.

Mevr. Roos vindt het moeilijk om te zeggen of het project volgens plan is verlopen. Wel denkt ze dat het project zeer succesvol is. Het was in het begin lastig om het onderwerp aanhangig te krijgen, ze moest de partners in beweging brengen. In het jaar 2012 krijgt mevr. Roos de uitslag van de gezondheidsmonitor van de GGD en dan hoopt ze in de uitslagen te zien dat de gemaakte inspanningen zichtbaar zijn in de monitor en dat daar positief wordt uitgesprongen t.o.v. andere gemeenten.

Een voorbeeld van wat niet goed loopt zijn de horecaondernemers, dit is een lastige doelgroep. Er was moeite om daar toegang te krijgen, maar het is gelukt, door de inzet van polsbandjes en door het voeren van een zomercampagne.

Knelpunten die mevr. Roos is tegen gekomen zijn;

- de interventies, van verschillende stakeholders, die achterlopen. Enkele voorbeelden hiervan zijn; de vertraging in het hokken- en keetbeleid, er was verwacht dat er eerder toegang zou zijn tot de keetpopulatie (ouders en jongeren), er is echter veel weerstand. Verder het basisonderwijs dat door bezuinigingen is gestopt met de arbeidsconsulent en de politie die weinig prioriteit geeft aan de interventie 'meer dan een biertje'.
- geeft aan dat haar rol en positie nogal solistisch zijn, wat het project kwetsbaar maakt.
- er zijn bezuinigingen geweest, waardoor niet duidelijk was of de functie van mevr. Roos voortgezet kon worden. Uiteindelijk is de functie wel voortgezet alleen is nu niet zeker of er een vast contract geboden kan worden. Mevr. Roos schat in dat wanneer zij moet stoppen, het lastig wordt om de aandacht voor het project vast te houden.

Tabel 6 – Succes- en faalfactoren volgens mevr. Roos

	Succesfactoren	Faalfactoren/bedreigingen
1.	Goede communicatie	1. Interne aandacht
2.	Opbouwen van een goed netwerk met de partners die de boodschap die jij uit wilt dragen ook uitdragen	2. Budget. Onvoldoende financiën kunnen ervoor zorgen dat het project niet loopt zoals gepland
3.	Mevr. Roos ziet zichzelf als derde succesfactor. De rol van projectleider is cruciaal binnen een project als deze	-

Mevr. Roos ziet zichzelf als succesfactor. Mevr. Roos is over haar eigen begeleiding niet heel positief, dit had volgens haar beter gekund, ze stelt dat ze een jaar lang heeft 'gezwommen' en geen aanspreekpunt heeft gehad.

Gekeken naar de betrokkenen zegt mevr. Roos bereid te zijn door te gaan met het project. Een knelpunt waar ze tegenaan loopt is dat er geen vast contract geboden kan worden en het de vraag is of het project in 2013 door kan gaan. Wel is de bereidheid en overtuiging er dat het een goed project is. Op de vraag of het project 'Fris over Drank' voldoende mensen heeft bereikt antwoordt mevr. Roos, dat het lastig is om erachter te komen hoeveel mensen er zijn bereikt. Wel zijn er meer mensen bereikt dan bekend is denkt ze. Bij het kiezen of er 'wel of niet' voldoende mensen zijn bereikt, antwoordt mevr. Roos met 'niet', omdat de moeilijke bereikbare ouders een lastige doelgroep is. Dit is ook de groep ze had willen bereiken maar niet bereikt heeft, de 'zorgmijders'. Dit is ook door de stakeholders geantwoord op de vraag of er mensen zijn die ze hadden willen bereiken, maar niet bereikt hebben.

3.3 Analyse media aandacht

In totaal zijn er, op 14 november 2011, 33 artikelen gevonden en gelezen rondom het project 'Fris over Drank'. Deze artikelen zijn uit de periode van 25 april 2007 t/m 22 juni 2011.

Van deze 33 artikelen zijn er 9 verkregen via de Stentor, één via het Dagblad van het Noorden, één van het Nederlands Dagblad, drie van De Toren, één via de Sallander en 18 van de website www.hardenberg.nu.

Van deze 33 artikelen zijn er 11 positief, 21 neutraal en slechts één negatief over project of initiatief om jongeren tot alcoholmatiging te motiveren (zie bijlage 5).

Wanneer er gekeken wordt naar het aantal artikelen dat per jaar is gepubliceerd rondom het project en/of onderwerp kan gezegd worden dat er vanaf 2007 t/m 2010 een toename is waar te nemen; in 2007 slechts één artikel, in 2008 nul artikelen, in 2009 tien artikelen en in 2010 veertien artikelen. Na 2010 is een afname waar te nemen, want in 2011 zijn acht artikelen gevonden rondom het onderwerp/ project.

In tegenstelling tot de aandacht die de projectleidster, ook in 2011, aan publieksactiviteiten heeft gegeven wordt door verschillende stakeholders opgemerkt dat het project 'doodbloedt' en de aandacht voor de publieksactiviteiten dus minder zichtbaar is.

4. Conclusie en aanbevelingen

4.1 Conclusie

Uit de gezondheidsmonitor, 2007, van de GGD IJsselland is naar voren gekomen dat jongeren op jonge leeftijd steeds vaker en meer drinken. Ook zijn ouders toleranter geworden naar hun kinderen m.b.t. alcohol. De gemeente Hardenberg is in 2008 begonnen met de alcoholmatigingscampagne "Fris over Drank", omdat de gemeente het belangrijk vindt dat Hardenbergse jongeren gezond opgroeien. Met de campagne wil de gemeente bereiken dat jongeren op latere leeftijd beginnen met drinken, minder drinken en minder vaak drinken. Het project wordt uitgevoerd onder een brede groep mensen, van de jongeren die (te)veel alcohol gebruiken, tot hun ouders, maar ook de verstrekkers van alcohol.

Bij het terugkijken op het project kan ten eerste gezegd worden dat het idee achter het project theoretisch gezien goed is. Het is goed dat er meerdere instellingen/ stakeholders betrokken zijn. Er is een algemeen doel, wat vanuit meerdere instellingen met verschillende eigen bijdragen wordt aangepakt. Hierdoor is het een sterker project dan wanneer er vanuit één instelling gewerkt wordt, omdat zowel jongeren als de ouders van meerdere kanten/ instellingen benaderd worden.

Als algehele conclusie uit de interviews kan gezegd worden dat men positief tegenover het project 'Fris over Drank' staat. Bij de vragen over sterke en minder-sterke kanten van het project, worden er meer sterke kanten dan minder-sterke kanten genoemd. Alle stakeholders, maar ook de projectleiding, hebben een voldoende gegeven voor het gehele project 'Fris over Drank'. Waarbij het gemiddelde cijfer een 7,1 is. De projectleiding is als positief en prettig ervaren.

Alle stakeholders vinden alcoholgebruik onder jongeren binnen de gemeente Hardenberg een probleem. Het merendeel van de stakeholders (negen van de tien) en ook de projectleider zijn bereid door te gaan met het project wanneer dit gevraagd wordt. Wat inhoudt dat de betrokkenheid hoog is.

Ook is er behoorlijk wat media-aandacht voor het project en wordt er positief over het project in de media gesproken. Er kan gezegd worden dat er vanaf 2007 t/m 2010 een toename is waar te nemen in de media aandacht. Na 2010 is een afname waar te nemen, want in 2011 zijn acht artikelen gevonden rondom het onderwerp/ project. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er, na de eerste vier jaren, minder aandacht aan het onderwerp besteed is in de media.

We weten niet of dit ook de reden is dat een aantal geïnterviewden aan heeft gegeven het idee te hebben dat het project een beetje aan het 'doodbloeden' is.

Gekeken naar het verloop van het project kan geconcludeerd worden dat het merendeel van de geïnterviewden het doel van hun bijdrage aan het project nog niet heeft gehaald of dat het niet te meten is of het doel is bereikt. Wel is het merendeel van de personen het erover eens dat dit iets is wat niet binnen enkele jaren gebeurt maar waar langer de tijd voor nodig is.

Ook is er geen onderling contact tussen de verschillende stakeholders, waardoor de stakeholders niet van de andere stakeholders weten wat hun interventies zijn en hoe dit loopt. Op dit moment zijn de verschillende instellingen/ stakeholders bezig voor het project, wanneer hen echter gevraagd wordt waar de overige stakeholders mee bezig zijn weet het merendeel hier geen concreet antwoord op te geven. De stakeholders zijn van mening dat er tussen de verschillende instellingen/ stakeholders, meer gecommuniceerd dient te worden. Wanneer er onderling meer gecommuniceerd wordt en de verschillende instellingen/stakeholders van elkaar weten wat hun bijdrage is en hoe het ervoor staat met de interventies, zal dit het project versterken.

Rond het bereik van de doelgroep geeft de helft van de respondenten aan deze voldoende te vinden, maar bijna alle respondenten betwijfelen of de doelgroep die wellicht de zorg rondom alcoholgebruik het meest nodig heeft al bereikt is. Wellicht gebeurt dit indirect door het effect van het project op de bewustwording van het probleem binnen de gemeenschap.

4.2 Aanbevelingen

Hieronder staan de aanbevelingen die zijn samengesteld van hetgeen uit de interviews en het verslag naar voren komt. Hopelijk dragen zij bij aan een beter verloop van het project 'Fris over Drank'. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

1. Er is meer tijd nodig voor het behalen van de doelen. Het gaat om gedragsveranderingsprocessen die enkele jaren duren. Alcoholgebruik is normaal binnen onze maatschappij en daarom is het niet iets dat één, twee, drie te veranderen. Er kan nu nog niet gezegd worden of het project wel of niet goed werkt, omdat de verschillende stakeholders nog bezig zijn met het uitvoeren van hun bijdrage (zie punt 4 voor hetgeen samenhangt met deze aanbeveling).
2. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het merendeel van de mensen (negen van de tien stakeholders en de projectleider) bereid is door te gaan met het project wanneer dit gevraagd wordt. Belangrijk is om de mensen te blijven stimuleren om door te gaan met het project, en hun eigen bijdrage, om op deze manier meer effect te krijgen met/uit het project. Zodat het niet een project is dat op een bepaald moment stopt, maar door blijft gaan en zodat de stimulans erin blijft.
3. Op dit moment is niet meetbaar wat bereikt is, er kan niet gekeken worden of het project daadwerkelijk zin/ effect heeft en of de doelen daadwerkelijk behaald zijn, wat inhoudt dat er behoefte is aan effectmeting. Een ander belangrijk punt hierbij is dat het drinken van alcohol binnen onze gemeenschap heel normaal is en dat er dus niet één, twee, drie gestopt wordt, daarom is het belangrijk om effectmetingen over een langere periode uit te smeren.
4. Om een effectmeting te kunnen houden, om te zien of het project effect heeft, is het belangrijk om prestatie indicatoren op te stellen. Deze zijn er op dit moment niet, waardoor er niet concreet gekeken kan worden of het project effect heeft. Belangrijk is het om hier iets (testen bv.) voor te maken, zodat gekeken kan worden d.m.v. de prestatie indicatoren of het project inderdaad effect heeft.
5. Het is belangrijk om de aandacht/'lawaai' rond het project te vergroten. Zodat mensen zich bewuster worden van het project en alles er om heen, op deze manier gaan mensen (hopelijk) meer nadenken over alcoholgebruik onder jongeren en 'wat te doen'.
6. Alle stakeholders hebben hetzelfde doel voor ogen en hebben een eigen bijdrage binnen het project. De stakeholders missen gesprekken met de andere stakeholders. Daarom is het handig om eens in de zoveel tijd een datum te prikken waarop alle stakeholders bij elkaar komen zodat ze kunnen overleggen. Zodat er dus meer communicatie is tussen de verschillende stakeholders. De bijeenkomst is dan gericht op het geheel en niet alleen op de eigen bijdrage. Er kan dan besproken worden hoe de stakeholders er tegenaan kijken en vragen/ onduidelijkheden kunnen met elkaar besproken worden, ook het 'hoe nu verder'. Het zou handig kunnen zijn wanneer hiervoor een projectgroep wordt opgezet, zodat hier (eens in de zoveel tijd) besproken kan worden hoe het gaat met het project en wat er anders/beter kan. Dit wordt dan onderling, tussen de verschillende stakeholders, besproken waardoor de lijntjes korter worden omdat niet alleen de projectleiding het project leidt. Op deze manier kan er meer zelfsturing gegeven worden. Verder komt er dan ook meer initiatief vanuit de stakeholders, waardoor ze actiever bij het project betrokken zullen worden.
7. Een andere manier om de verschillende stakeholders op de hoogte te houden hoe het ervoor staat rondom het project is het opstellen van een nieuwsbrief die eens in de zoveel tijd, afhankelijk van hoe vaak er een overleg heeft plaatsgevonden, uitkomt. De personen die niet bij het overleg/ de projectgroep hebben kunnen zijn, kunnen dan uit de nieuwsbrief opmaken hoe het ervoor staat.
8. Er is een doelgroep die elke stakeholder graag had willen bereiken maar niet bereikt heeft, de moeilijk bereikbare ouders/jongeren. Het kost meer moeite en energie om deze doelgroep te bereiken, om deze groep te bereiken moet er een speciale manier bedacht worden (los van de overige doelgroepen).

9. Daarbij wel opgemerkt dat het project is begonnen als algemeen project, als universeel preventieproject. Echter verschuift de aandacht steeds meer naar de probleemjeugd. Dit is minder de oorspronkelijke bedoeling van het project, met dit 'andere' doel is minder rekening gehouden. Het doel van het project is om jongeren op latere leeftijd te laten beginnen met drinken (niet voor hun 16^e) en te zorgen dat ze (als ze eenmaal 16 zijn) minder gaan drinken en dat jongeren minder vaak drinken. Het is dus overwegend bedoeld als een universeel preventieproject, niet alleen gericht op probleem- jeugd en gezinnen. Naar alle stakeholders toe dient er aandacht te worden gericht op het feit dat ze hun aandacht verbreden en niet alleen richten op probleem- jeugd en gezinnen.

Ouders geven in veel gevallen het verkeerde voorbeeld aan hun kinderen rondom alcohol. De kinderen/ jeugd zijn nu het belangrijkste, wel worden de ouders betrokken in het geheel, maar het is belangrijk om de ouders een grotere rol te laten spelen in het geheel. Niet alleen binnen het project 'Fris over Drank', maar ook om dit door te voeren in de dagelijkse routine. En ook ouders, en de kinderen, duidelijk te maken dat alcoholgebruik onder jongeren een probleem is.

10. Het lijkt erop, dat de projectleider zich herbezint op haar rol en positie. Haar functioneren tot dusverre wordt zeer gewaardeerd en ze heeft in de ogen van de stakeholders veel tot stand gebracht. Mevr. Roos noemt haar positie wat solistisch, wat verder succes van het project in de weg kan staan. Op dit moment is veel van haar afhankelijk, wat inhoudt dat wanneer zij zou wegvallen het resultaat van het project gevaar loopt. Hierin lijkt een verandering aangewezen. Men kan dan denken aan een meer faciliterende rol, zonder haar sterke aanjagende positie hierin te laten verzwakken. Maar het meer spreiden van verantwoordelijkheden kan het effect van het project mogelijk vergroten (zie ook aanbeveling 7).

5. Literatuurlijst

Hieronder vind u de literatuur die gebruikt is voor de procesevaluatie van het project 'Fris over Drank'. Hierbij is gebruik gemaakt van verschillende boeken, artikelen en internetpagina's.

Boeken

Brug, J., van Assema, P., Lechner, E.H.S. (2008). *Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering*, zesde druk. Assen: Koninklijke Van Gorcum BV

Artikel

Bovens, R.H.M.L. (2010, februari). *Offerte/ evaluatie project "Fris over Drank", gemeente Hardenberg*. Geraadpleegd op 30 november 2011, van mr. dr. Bovens

Bovens, R.H.M.L., Gortworst, H., Kobus, E., Meines, S. en van Rikxvoort, R. (2011, september). *Alcohol & opvoeding. Focusgroeponderzoek jonge ketenbezoekers in de Gemeente Hardenberg*. Geraadpleegd op 3 november 2011, van mr. dr. Bovens.

de Stentor (2007). Het is dweilen met de kraan open als je alleen naar jongeren kijkt'- Drank is groter probleem dan drugs. *Lexis Nexis*.

Brink, J. / de Stentor (2010, 23 maart). *'Stel alcohol uit tot zestien jaar'*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van de Stentor via Lexis Nexis

Dagblad v/h Noorden (2010, 28 juli). *Alcoholarmbandjes voor jeugd bij buurtfeest in De Krim*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van de Stentor via Lexis Nexis

de Stentor (2009, 28 augustus). *Polsbandjes voor jeugd op Oranjefeest*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van De Stentor via Lexis Nexis

de Stentor (2009, 26 september). *Polsbandjes voor jongeren*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van de Stentor via Lexis Nexis

de Stentor (2010, 30 april). *Er zijn op Koninginnedag in de gemeente Hardenberg.....*Geraadpleegd op 9 november 2011, van de Stentor via Lexis Nexis

Dijk, E. / de Stentor (2009, 1 juli). *'Dat er maar twee keten meedoen valt niet tegen. We zijn pas net begonnen' Veiligheid in keet voorop*. Geraadpleegd op 9 november 2011 van de Stentor via Lexis Nexis

Dijk, E. / de Stentor (2010, 19 oktober). *'Tarzan' op tegel in de Walk of Fame*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van De Stentor via Lexis Nexis

Hopman, H. / de Stentor (2009, 13 juli). *Informatiepakket 80 keeteigenaren Hardenberg moeten op cursus Drankles in Putten; Overijsselse gemeente licht alle keten door op drankgebruik en brandveiligheid*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van de Stentor via Lexis Nexis

Internetpagina's

de Stentor (2010, 29 april). *Polsbandjes op feesten in strijd tegen alcohol*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van De Stentor via URL <http://www.destentor.nl/regio/hardenberg/6618703/Polsbandjes-op-feesten-in-strijd-tegen-alcohol.ece>

de Stentor (2010, 28 juli). *Meer bandjes tegen alcohol*. Geraadpleegd op 9 november 2011, van De Stentor via URL <http://www.destentor.nl/regio/hardenberg/7040855/Meer-bandjes-tegen-alcohol.ece>

de Toren (2011, 27 januari). *Fris over Drank gaat de kring vergroten*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van de Toren via URL <http://www.detoren.net/nieuws/view/1691/fris-over-drank-gaat-de-kring-vergroten.html>

de Toren (2011, 27 april). *Gemeente betreft ouders bij alcoholmatiging jeugd*. Geraadpleegd op 10 november 2011, van de Toren via URL <http://www.detoren.net/nieuws/view/2080/gemeente-betrekt-ouders-bij-alcoholmatiging-jeugd.html>

de Toren (2011, 3 mei). *Grote deelname aan KNVB Straatvoetbaltoernooi*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van de Toren via URL <http://www.detoren.net/nieuws/view/2103/grote-deelname-aan-knvb-straatvoetbaltoernooi.html>

Hardenberg.nu (2009, 24 juni). *Prijs De Bloemenhof voor 'Grootste feest'*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=104109

Hardenberg.nu (2009, 29 juni). *'Jonge honden' luisteren aftrap ketencampagne op*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=104765

Hardenberg.nu (2009, 27 augustus). *Feestcomité omarmt polsbandje*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=110778

Hardenberg.nu (2009, 30 augustus). *Polsbandjes beantwoorden aan het doel*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=111076

Hardenberg.nu (2009, 23 september). *Eerste 'alcoholbandjes' in De Krim*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=114027

Hardenberg.nu (2009, 25 september). *Fris over Drank op Vezeldagen*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=114330

Hardenberg.nu (2010, 24 februari). *'Fris over Drank' in de Voorveghter*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=134161

Hardenberg.nu (2010, 7 april). *Thema-avond Fris over Drank*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=140277

Hardenberg.nu (2010, 28 april). *Polsbandjes tijdens feestweken*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=143414

Hardenberg.nu (2010, 28 juni). *Gezond op straat*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=149078

Hardenberg.nu (2010, 29 juli). *Fris over Drank óók op Dedemsvaria*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=155373

Hardenberg.nu (2010, 8 augustus). *Veel muziek op Slobberfeest*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=156029

Hardenberg.nu (2010, 12 oktober). *Olympisch schaatskampioen spreekt in Sportcafé*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=164832

Hardenberg.nu (2010, 19 oktober). *‘Clubs zonder clubhuis kunnen ook helpen bij alcoholmatiging’*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=165842

Hardenberg.nu (2011, 28 januari). *Alcoholmatiging blijft onder de aandacht*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=179492

Hardenberg.nu (2011, 27 april). *‘Normen en waarden begint bij opvoeding’*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=192603

Hardenberg.nu (2011, 11 mei). *SVCD wint eerste voorronde straatvoetbaltoernooi*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=194550

Hardenberg.nu (2011, 22 juni). *‘Alcoholmatiging zaak van/ voor iedereen’*. Geraadpleegd op 10 november 2011 van Hardenberg.nu via URL http://www.hardenberg.nu/?n_id=200389

Sallander (2011, 2 februari). *Meer actie tegen alcoholmisbruik onder jongeren*. Geraadpleegd op 10 november 2011, van Sallander via URL <http://sallander.nl/archief11/week05.pdf>

6. Bijlagen

- Planning interviews
- Interviewvragen
- Uitgewerkte interviews (+cd)
- Tabel met cijfers project 'Fris over Drank' van stakeholders
- Krantenartikelen
 - tabel met krantenartikelen
 - overzicht positief, neutraal of negatieve artikelen
- Samenvatting ZonMw

Bijlage 1; Overzicht/ planning interviews

Datum	Tijd	Instelling	Persoon	Adres/Plaats
30 november	9:00-10:00	Tactus Verslavingszorg	Mevr. J. Flim	Dr. Stolteweg 58, Zwolle
30 november	10:00-11:00	Tactus Verslavingszorg	Mevr. D. Brouwer	Dr. Stolteweg 58, Zwolle
1 december	10:00	'Peerouder' *	Dhr. J. Perlot	Valeriaan 54, Dedemsvaart
5 december	9:30	De Stuw	Dhr. A. Bouwmeester	De Stuwdijk 4, Hardenberg +
5 december	10:30	De Stuw	Dhr. F. Van Faassen	De Stuwdijk 4, Hardenberg
5 december.	+/- 12:00	Gemeente Hardenberg	Mevr. G. Roos	Stephansonplein 1, Hardenberg
5 december	15:30	Politiebureau Hardenberg	Dhr. B. Froklage	Europaweg 39, Hardenberg
7 december	9:00	Korfbal Kios	Dhr. G. Dragt	De IJsvogel 79, Vriezenveen
7 december	12:30	CBS de Fontein	Mevr. J. Rouwenhorst	Gouden Regenstraat 21, Lutten/Hardenberg
7 december	15:15	Sportvereniging de Krim	Dhr. J.H. Centen	Horstra's Wijk 5, De Krim
9 december	11:00	Vechtdal College	Dhr. W. Boersma (B. Roerdink)	Burg. Schuitemstraat 3, Hardenberg

*Ouder met 3 pubers (drieling) van 17 jaar. Praat als ouder en niet als gemeenteraadslid. Werkt niet meer, krijgt bijna AOW.

+ Station Hardenberg, linksaf, kom langs middelbare scholen (2), weg volgen tot rotonde, dan rechtdoor, met weg mee naar links, dan kom je op Stuwdijk, gebouw met blauw.

! Peerouder J. Bakker, telefonisch contact mee opgenomen om datum te plannen. Werkt fulltime, moeilijk datum te plannen. Daarom afgesproken dat ik de interviewvragen mail, wanneer ik nog vragen heb (nadat hij gereageerd heeft) neem ik tel. contact op.

Bijlage 2; Interviewvragen

Interviewvragen stakeholders

Hallo,

Mijn naam is Nikki Vogel, ben een oud student (afgelopen zomer afgestuurd) HBO Pedagogiek. Op dit moment ben ik bezig met het uitvoeren van een procesevaluatie van het proces/project "Fris over Drank", namens o.a. Rob Bovens (Windesheim en Trimbos Instituut) en Geeske Roos (gemeente Hardenberg). Deze procesevaluatie wordt uitgevoerd om duidelijk te krijgen hoe het project "Fris over Drank" loopt, hoe erover gedacht wordt en wat er, mogelijk, beter/ anders kan en/of moet.

We zijn erg blij dat u mee wilt doen en ik dit interview bij u af mag nemen. Dit interview zou ik graag op willen nemen, om naderhand alles nogmaals te kunnen beluisteren en precies uit te kunnen werken. Vindt u het goed als ik dit alles opneem? Wanneer u dit wilt zal uw naam zo min mogelijk genoemd/ gebruikt worden binnen de procesevaluatie.

De vragen binnen het interview zien er als volgt uit; het merendeel van de vragen is een 'open vraag'. De vragen zullen gaan over het verloop van het project, de doelgroep, de betrokkenheid en uw mening over/rondom het project.

Wilt u de uitwerking interview zelf nog lezen/ akkoord geven, nadat ik dit uitgewerkt heb?

Verloop project

Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?

Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

Zo ja Hoe is dat gebeurt?

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?

Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?

Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?

Bereik doelgroep

Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?

Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?

Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?

Wie zijn er wel succesvol bereikt?

Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?

Betrokkenheid

In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?

Denkt u dat uw collega's gebruik gaan (anders formuleren?) maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?

Mening project 'Fris over drank'

In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?

Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?

Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?

Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?

Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?

Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd? Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?

Wat zijn minder sterke kanten?

Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?

Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?

Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?

- Jongeren
- Ouders
- scholen
- sportverenigingen
- andere stakeholders

Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?

Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project 'Fris over drank' vergeleken met andere projecten

Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project 'Fris over drank': welk cijfer geeft u dan?

Bijlage 3; Uitgewerkte interviews (+cd)

5 dec. '11

Uitwerking interview met mevr. Roos, projectleider 'Fris over Drank', gemeente Hardenberg

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van mevr. Roos samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd raadplegen.

Introductie

Ik heb de aanvraag voor het project bij ZonMW gelezen. Hier wordt een groot aantal doelen in genoemd en een groot aantal geplande interventies. Daar wil ik zo wat vragen over stellen.

*Maar eerst: Hoe was de situatie, rondom jeugd en alcohol, voordat er begonnen werd met het project 'Fris over Drank'?

Mevr. Roos geeft aan dat het lastig voor haar is hier een gedegen antwoord op te geven, omdat zij is aangetrokken op het project. De aanvraag is een vervolg op het gezette beleid. Mevr. Roos is maart 2009 begonnen, er lag toen een beleidskader wat geënt was op informatie vanuit de jongerenmonitor die de GGD heeft uitgezet. Hieruit bleek dat het alcoholgebruik van twaalf tot achttien jarigen zorgwekkend was. Ze begonnen te vroeg met drinken, drinken te veel en te vaak. Ook de tolerantie van ouders is veels te hoog.

Op deze pijlers is het alcoholmatigingsbeleid opgezet. Dit is verder uitgewerkt met de aanvraag voor 'gezonde slagkracht'.

Hoe het ervoor stond met het alcoholgebruik van jongeren omschrijft mevr. Roos als 'te veel, te vroeg, te jong', maar ook de tolerantie van ouders. De GGD monitor wordt aangegrepen om te zien hoe de progressie is binnen het alcoholmatigingsbeleid.

Verder kan mevr. Roos niet zeggen hoe de situatie rondom jeugd en alcohol ervoor stond, voordat begonnen werd met het project 'Fris over Drank', omdat ze hier niet bij betrokken is geweest. Wel weet ze dat het zorgwekkend was, er is een aanleiding vanuit de raad geweest om er iets mee te doen, die had de signalen ook opgepikt.

*Wat is 'Fris over Drank'?

Mevr. Roos ziet het als een campagne, als een meerderjarig project, dat er op gericht is de cultuur te veranderen. Daar is een generatie voor nodig, om het in beweging te krijgen. Het belangrijkste is gedragsverandering bij ouders en bij jongeren. Er wordt geprobeerd via een integrale aanpak, preventie maar ook handhaving speelt een rol, interventies uit te zetten richting ouders en jongeren en op een aantal domeinen; onderwijs, vrije tijd, thuis. Om op deze manier gedragsverandering teweeg te brengen. Mevr. Roos ziet het dus, zoals eerder benoemd, als campagne; veel communicatie, veel acties, veel publiciteit naar buiten brengen. Om op deze manier burgers te laten weten waar de zorg van de gemeente zit.

*Wat (onderzoek, probleem, o.i.d.) waren de redenen om te starten met het project 'Fris over Drank'?

De gezondheidsmonitor van de GGD is één van de redenen geweest om met het project te starten. Ook het politieke signaal dat is opgepakt speelt een rol bij het starten van het project Fris over Drank. Verder kan mevr. Roos hier geen redenen bij noemen, omdat ze hier bij betrokken is geweest, maar dit zou het ook kunnen zijn verteld ze me.

*Welke interventies (inclusief onderzoeken) zijn wel oorspronkelijk gepland maar niet uitgevoerd?

Mevr. Roos geeft aan dat het lastig is om dit te bekijken, 'nog niet uitgevoerd', omdat de partijen nog midden in het project zitten. Wel zijn er interventies gepland die zijn uitgesteld, dit zijn onder andere; -Het hokken en keetbeleid waar vertraging in is gekomen. Er was verwacht dat er veel eerder toegang zou komen tot de keetpopulatie, jongeren en hun ouders. Maar er zit heel veel weerstand. Dit bleek bij de

start van het project al, omdat het hokken- en keetbeleid één van de eerste actiepunten was binnen 'Fris over Drank'. De veronderstellingen waren anders dan gepland was, de veronderstelling was dat de weerstand niet zo groot was. Dat er veel makkelijker in samenspraak met jongeren en ouders interventies uitgezet konden worden, maar er komt geen toegang. Nu is het twee jaar later en wat onderzoek verder, vanuit Windesheim, is er meer beeld hoe het er aan toe gaat binnen de hokken en keten. Maar de weerstand blijft hoog.

-Basisonderwijs liep goed. Vanuit het basisonderwijs is er een alcoholconsulent aangesteld die met materiaal van Trimbos aan de slag ging om docenten van andere openbare scholen te ondersteunen. Dit heeft twee jaar gelopen, maar het openbaar onderwijs is nu afgehaakt. Dit heeft te maken met bezuinigingen, met hun 'kerntaken' discussie. Er is afname in draagvlak in te zien. Hier worden veel zorgen over gemaakt, omdat basisonderwijs een belangrijke plek is richting de ouders. Mevr. Roos is bezig met alternatieve acties uit te zetten om het onderwijs, zoals mevr. Roos dit zegt, weer 'op te porren'.

-Politie, 'meer dan een biertje', ziet mevr. Roos ook als een erg belangrijke interventie. Omdat ouders betrokken worden in voorlichting over alcoholgebruik, na aanleiding van een vergrijp van de jongere. De politie geeft weinig prioriteit aan deze interventie, vanaf het begin al. Dit is 'een doorn in het oog' voor mevr. Roos, omdat er wel veel mee te behalen valt.

*Wat is de reden hiervan?

Hokken en keten heeft heel veel aandacht gehad, binnen de hokken en keten wordt veel uitgegaan. Spreekt tot verbeelding tot iedereen. Belangrijk onderwerp om beweging in te houden. Creatieve aftrap van hokken en keten. Jongeren zijn hierover gaan praten, maar heeft niet geleid tot meer aanmeldingen. Mevr. Roos heeft een overzicht geprobeerd te maken met bestaande hokken en keten. Een heleboel keten bleken al opgedoekt te zijn. Mevr. Roos is hier naartoe gegaan, samen met de brandweer om gesprekken te voeren. Dit jaar is de Stuw heel actief bezig geweest met jongeren en de hokken en keten, om hokken en keten boven water te krijgen. Mevr. Roos krijgt hier eind van het jaar uitslag van. En aan de hand hiervan wordt gekeken of er aanpassingen gedaan moeten worden.

Rondom het basisonderwijs is voor mevr. Roos duidelijk geworden hoe vervelend de situatie is. Ze heeft toen verschillende dingen uitgedacht. Een interventie die is uitgedacht is het alcoholadviesgesprek. Naar aanleiding van dit gesprek komt er een mogelijk gesprek met ouders, dit gaat mevr. Roos doen. Het alcoholadviesgesprek gaat mevr. Roos als verdieping gebruiken voor een gesprek met de ouders. De GGD en Tactus gaan hier ook aan meewerken. Ook is er LEA (locaal educatieve agenda), hierop staan onderwerpen rondom zorg en kinderen op school. Alcohol en voorlichting kan via het LEA een plek krijgen, er komt volgend jaar een conferentie hoe de LEA er de komende jaren uit moet zien. Het onderwerp alcohol wordt toegevoegd om te kijken ook hoe de scholen hier tegenaan kijken. Zo wordt geprobeerd de betrokkenheid van scholen te vergroten.

Dedemsvaart zit brede school, heeft aangegeven wat te willen doen met het thema alcohol. Mevr. Roos gaat voorlichting geven over de 'nieuwe aanpak', met materiaal van het Trimbos dat is vernieuwd ('alcohol een ander verhaal'). 80% van de ouders worden hiermee bereikt, mevr. Roos wil ook de scholen in Hardenberg hiermee laten werken.

*In hoeverre heeft dit volgens u gevolgen voor het succes van het project?

'Ja, zeker' antwoord mevr. Roos hierop. Het succes is afhankelijk van de medewerking van lokale partners. Vanuit de gemeente is het een project met een kop en een staart. Het doel van mevr. Roos is volgend jaar toe te werken naar een overdracht van verantwoordelijkheden naar instellingen die daar een rol in hebben, de politie, de stuw, CJG en de horeca. Dit zijn spelers die aandacht kunnen blijven vragen voor alcoholmatiging.

Hoe goed een interventie loopt is niet bepalend voor het welslagen van het gehele project, maar het is wel een schakeltje.

Het is de taak van mevr. Roos, als projectleider, om het belang van alcoholmatiging op de agenda te houden en er ook acties aan te verbinden.

*In hoeverre is (gezien het voorgaande) het project 'Fris over Drank' naar uw mening volgens plan verlopen?

Dit is moeilijk te zeggen, omdat een plan op papier gemaakt wordt en het is de vraag hoe het opgepakt wordt in de praktijk. Mevr. Roos denkt dat het project zeer succesvol is.

In het begin had mevr. Roos moeite om het onderwerp aanhangig te krijgen. Door horeca werd gezegd dat sportverenigingen ook mochten schenken, er werd door veel partijen naar andere gewezen. Het was de taak van mevr. Roos om partners in beweging te brengen, die zich verbonden aan het project en dan zou de rest wel mee gaan. Zo zijn er scholen die vinden dat ze niet achter kunnen blijven omdat er sportverenigingen mee doen. Mevr. Roos vindt dat het project heel geloofwaardig is, onder andere door bijvoorbeeld polsbandjes die gebruikt worden. De mensen worden ondersteund door middelen, dit zorgt ervoor dat mensen zich aan het project verbinden.

Mevr. Roos vindt het een succes dat ze met horecaondernemers om tafel zit om het belang van alcoholmatiging te bespreken en hoe zij hun rol daarbinnen zien, waartoe ze bereid zijn. Volgend jaar krijgen ze de uitslag van de gezondheidsmonitor van de GGD, mevr. Roos hoopt in deze uitslagen te zien dat de inspanningen zichtbaar zijn in de monitor en dat daar positief wordt uitgesprongen t.o.v. andere gemeentes. Mevr. Roos heeft het telkens over een generatie die er overheen gaat voordat er daadwerkelijk resultaten te zien zijn, maar in de uitslag van de GGD gezondheidsmonitor hoopt ze toch ook resultaten/ verschil in de cijfers te zien, anders zou het jammer zijn.

**Bent u tevreden over de stand van zaken tot nu toe? Waarom wel/niet?*

Er zijn ook punten die goed lopen. Horecaondernemers, dit is een lastige doelgroep. Er was in het begin moeite om daar toegang tot te krijgen, dit is gelukt. Door polsbandjes en zomercampagne. Binnenkort is er een recordpoging 'bar tending' bij een kroep in Gramsbergen. Mevr. Roos gaat hier een actie mee doen, ook is de samenwerking met een collega heel succesvol.

Het voortgezet onderwijs loopt ook goed op dit moment. Over het algemeen is mevr. Roos wel tevreden. Al kijkt ze voornamelijk naar hetgeen dat niet goed loopt.

**Welke knelpunten bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van het project 'Fris over Drank' en hoe komt dit?*

De interventies die achterlopen, zie hiervoor eerdere vragen.

Mevr. Roos geeft verder aan dat haar rol en positie nogal solistisch zijn. Wat het project heel kwetsbaar maakt. Het is gebleken uit onderzoek dat bij het succes van een veranderingstraject de rol van de projectleider belangrijk is.

ZonMw heeft geprobeerd vanuit de subsidie op de agenda van de gemeente te houden, voor langere tijd, daar is budget voor beschikbaar gesteld. Er zijn stevige bezuinigingen geweest, waardoor er vorig jaar niet duidelijk was of de functie van mevr. Roos voortgezet kon worden. Dit is gelukt. Nu is ze drie jaar in dienst, normaal moet er dan een vast contract worden aangeboden. Dit wordt niet aangeboden, wat zou betekenen dat het 'exit' mevr. Roos is. Er wordt nu wel gesproken over detacheringbasis. Dit alles laat mevr. Roos voelen dat zij hoofdverantwoordelijke van het project is. Dat als zij stopt, of gedwongen wordt te stoppen, dat dan ook de aandacht voor het project heel lastig is om vast te houden. Hier heeft mevr. Roos moeite mee. Ze maakt zich zorgen over de voortgang van het project.

Ook ervaart mevr. Roos in de samenwerking met Tactus belemmering, namelijk dat hun organisatie niet is afgestemd op het leveren van diensten aan een gemeente zoals Hardenberg, waar nu zo veel contacten zijn gelegd en de kansen voor het organiseren van activiteiten (voorlichting en preventie) zijn toegenomen. Ze ervaart te weinig overleg, pro-actief handelen vanuit Tactus, terwijl mevr. Roos (de gemeente Hardenberg) een lokaal steunpunt van Tactus hebben ingericht waarvan meer 'samen optrekken en afstemming' was verwacht. Ook wordt er tegen organisatorische 'schotten' (preventie/ hulpverlening) aangelopen en het feit dat er bijv. een opdracht vanuit gemeente Zwolle (als centrumgemeente) ligt voor regionale activiteiten, waarvan de invulling en resultaten niet door Tactus worden afgestemd met de opdracht die gemeente Hardenberg ze geeft.

**Zijn er bijzondere onvoorziene zaken gebeurt in de gemeente die effect zouden kunnen hebben op de resultaten van het project? Zo ja, welke?*

De financiën die niet goed lopen, zie de vorige vraag, en zorgen voor onzekerheden.

Politiek wil t.o.v. hokken en keten nog wel eens paniekerig reageren, verteld mevr. Roos.

De BEM, bureau eerlijke mededinging, maakt vanuit de horeca problemen tegen hokken en keten.

Mevr. Roos kijkt bij onvoorziene omstandigheden altijd naar mogelijkheden om haar punt goed belicht te krijgen.

Niks is op zo ingrijpend als de gemeentelijke, financiële situatie. Die van vorige jaar is opgelost, maar nu speelt er dus weer één (zie vorige vraag, met antwoord).

**Noem de in uw ogen drie belangrijkste succesfactoren voor het project 'Fris over Drank'*

- Goede communicatie. Het goed voor het voetlicht brengen bij mogelijke partners binnen het project. En bij ouders en jongeren, van het belang van alcoholmatiging. Dit is goed voor elkaar gekregen, door de goede samenwerking met de afdeling communicatie. Dit ziet mevr. Roos als een grote succesfactor. Het hebben van een eigen logo, slogan en materialen. Regelmatig de pers op bezoek, gesprekken met partners.

- Het opbouwen van een goed netwerk met de partners die de boodschap die jij uit wilt dragen ook uitdragen. Het contact met de welzijnsinstelling was ook prettig, maar ook Tactus.

- Mevr. Roos ziet zichzelf als derde succesfactor. De rol van een projectleider is cruciaal binnen een project als dit.

Later in het gesprek noemde mevr. Roos de leerplicht ambtenaar. Ze had niet verwacht hier iets mee te doen, deze kwamen op haar pad en nu wordt er wat mee gedaan binnen het onderwijs.

**Noem de in uw ogen drie belangrijkste faalfactoren/bedreigingen voor het project 'Fris over drank'. Alles valt of staat met aandacht intern, binnen de gemeente zelf. Maar ook belang dat er extern aan gehecht wordt. Hier speelt mevr. Roos een rol is, vertelt ze zelf. Door de bezuinigingen kan heel veel teniet worden gedaan.*

-Budget is een belangrijke faalfactor. Onvoldoende financiën kan ervoor zorgen dat het project niet loopt zoals gepland is. Kan dit, alcoholmatiging, op de gemeentelijke agenda worden gehouden.

- Afhankelijk van persoonlijke inzet. Bijvoorbeeld het basisonderwijs dat is afgehaakt. Er was een nieuw persoon voor het contact met het basisonderwijs, die persoon had minder inzet richting het basisonderwijs en inzet is heel belangrijk.

Een derde belangrijke faalfactor/ bedreiging kon mevr. Roos niet zo snel bedenken en ze wilde het dan ook graag bij deze twee punten houden.

**In hoeverre hebben landelijke campagnes en eerdere campagnes binnen de regio/gemeente volgens u op dit moment effect op het alcoholgebruik binnen de gemeente?*

In hoeverre het effect heeft weet mevr. Roos niet, maar ze weet wel dat het versterkend is voor de campagne 'Fris over Drank'. Op het moment dat er landelijke campagnes zijn waar 'Fris over Drank' op kan inhaken komt het sterker over bij een hoop mensen. Zodat er niet alleen informatie uit de campagne komt, maar er ergens op ingehaakt kan worden, wat ervoor zorgt dat de informatie versterkt wordt.

**Wat is het effect van de campagne 'Voorkom alcohol schade bij uw opgroeiende kind' volgens u binnen de gemeente Hardenberg?*

Het effect kan mevr. Roos niet hard maken. Maar met het voorlichtingsmateriaal heb je iets in handen waarmee ouders kunnen worden geïnformeerd. Hierdoor, door brochures e.d., komt het sterker over.

**Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de gemeente om het project 'Fris over Drank' uit te voeren (B&W; burgemeesters & wethouders, raad, e.d.)?*

De wethouder is mevr. Roos haar 'maatje' zoals ze het zelf verwoord. Hij vindt het heel belangrijk zelf zijn gezicht te laten zien op veel activiteiten binnen het project.

De vorige burgemeester had niks met het onderwerp, de nieuwe burgemeester heeft meer met het onderwerp en hopelijk verbindt hij zich meer met alcoholmatiging.

Toen mevr. Roos begon met het project was er een beleidscoördinator die het beleid had uitgeschreven, maar die was drie maanden later vetrokken. Een jaar heeft mevr. Roos toen 'gezwommen' zoals ze het zelf verwoord. Het was beter geweest als ze een beter aanspreekpunt had gehad in het eerste jaar.

Wanneer een beleidscoördinator beter betrokken was geweest, dat er een makkelijkere ingang was geweest bij andere wethouders. Mevr. Roos heeft hier haar eigen weg in moeten zoeken. Ze was haar sparringpartners kwijt, dit liet zien dat mensen belangrijk zijn.

De ondersteuning had beter gekund.

**Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?*

De bereidwilligheid is er, maar het wordt mevr. Roos lastig gemaakt. Omdat er geen vast contract wordt geboden. Het is heel erg de vraag of het in 2013 nog door kan gaan. De bereidheid en overtuiging dat het

een goed project is, is er. Daarom zou mevr. Roos door willen gaan, alleen de voorwaarden zijn niet gunstig. Dit kan ervoor zorgen dat de bereidheid weer wegvalt. Mevr. Roos benoemt het als dat haar bereidwilligheid groot is, maar dat er ook wat tegenover moet staan. Het project stopt echter sowieso na 2013, dat is het einde van de looptijd van het project.

**Ik noem een aantal betrokkenen, kunt u per partij aangeven in hoeverre die in beweging zijn gekomen?*

-Jongeren

-Ouders

-scholen

-sportverenigingen

-verslavingszorg

-jongerenwerk

-andere stakeholders

- Jongeren; hier heeft mevr. Roos geen zicht op.

- Ouders; vorig jaar door Windesheim een onderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat 48% van de ouders het project 'Fris over Drank' kent. Hieruit hoeft niet te blijken dat ze in beweging zijn gekomen. Maar mevr. Roos vermoedt dat er onder ouders iets gebeurd is.

- Scholen; Het voortgezet onderwijs is mevr. Roos positief over. De partners die ze heeft gesproken heeft laten weten dat ze wat doen met het onderwerp, voorlichting geven o.i.d. Bij de scholen in het voortgezet is wat gebeurd. Bij de basisscholen zijn er directeurs die zorgen hebben over het alcoholgebruik, die willen er ook echt iets aan doen. Maar het overgaan tot voorlichtingslessen is nog niet voor de hand liggend. Binnenkort gaat mevr. Roos zelf met directeurs van basisscholen spreken en hoopt ze wat meer teweeg te kunnen brengen. Hier is ze tot op heden nog niet heel positief over en dus nog niet voldoende in beweging is gekomen.

- Sportverenigingen; Hier heeft ze, sinds vorig jaar, meer zicht op. De helft van de sportverenigingen met een eigen kantine heeft aandacht voor alcoholmatiging. Dit is positiever dan ze dacht, omdat veel mensen zeggen dat sportverenigingen leven op het geld dat ze verdienen door het draaien van de bar. Sportverenigingen zijn goed in beweging.

- Verslavingszorg; Dit is haar 'maatje'. Ze voeren de voorlichting uit, ze denken mee. Het wordt steeds beter afgestemd op het alcoholmatigingsbeleid. Hier is mevr. Roos alleen positief over.

- Jongerenwerk; Dit is ook goed in beweging gekomen. T.a.v. hokken en keten moest er nog het één en ander op poten gezet worden en dit is goed gelukt.

- Andere stakeholders; Mevr. Roos vindt de politie tegenvallen. Tactus zou graag meer in beeld willen komen van de jeugdagenten. Het in beweging komen vindt ze matig, maar ze komen wel in beweging. De horeca komt in beweging. Supermarkten en buurthuizen heeft mevr. Roos zich nog niet zo mee bezig gehouden, maar dit is minder in beweging omdat er nog geen aandacht aan besteed is.

**Vindt u dat 'Fris over Drank' voldoende mensen heeft bereikt?*

Door filmpjes in samenwerking met RTV Hardenberg en door interviews in 'de Toren' worden meer mensen bereikt dan mevr. Roos weet, denkt ze. Het is in dit soort projecten heel lastig om erachter te komen hoeveel mensen je bereikt.

'Wat is voldoende', noemt mevr. Roos. Bij het peerouderproject was een streefgetal vast gezet, wat ze wilden bereiken. Bij andere interventies is niet vast gesteld hoeveel ze wilden bereiken. Hier is heel duidelijk door Tactus op aangestuurd.

Mevr. Roos realiseert zich dat het kan helpen om getallen te benoemen, aan de andere kant relateert ze dit want wat zegt het dan.

Bij het kiezen tussen wel of niet voldoende mensen hebben bereikt kiest mevr. Roos voor 'niet'. Dit is omdat de moeilijke bereikbare ouders een lastige doelgroep is.

**Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?*

Moeilijk bereikbare ouders, vaak uit een lager sociaal milieu. De zogenaamde 'zorgmijders'. Ze zijn niet voor niets moeilijk bereikbaar, want je bereikt ze niet. Dit is een aanhoudend punt van zorg hoe je bij hen de boodschap kunt afgeven.

Alcoholproblematiek gaat door alle lagen van milieus heen, maar ouders van kinderen van hokken en keten zijn vaak moeilijk bereikbaar.

**Wie zijn er wel succesvol bereikt?*

Via de peerouders kwam een bepaald profiel naar boven. Dit waren veel ouders die 'import' waren en betrokken waren op school. Er zaten ook autochtone inwoners tussen. Deze mensen waren zich 'doodgeschrokken' van alles rondom de alcohol. Deze mensen staan open voor deze problematiek en willen er graag wat mee/ aan doen.

Ook de voorgezet onderwijs scholen zijn succesvol bereikt, de sportverenigingen.

**Heeft u het idee dat betrokkenen in beweging zijn gekomen. Welke partijen wel, welke niet?*

Jeugd en jongerenwerkers, middelbare scholen, sportverenigingen, ouders en verslavingszorg zijn partijen die in beweging zijn gekomen.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project 'Fris over drank': welk cijfer geeft u dan?*

*Mevr. Roos geeft het project een **7,5 / 8***

Dit cijfer bestaat uit het volgende; samenwerking en communicatie, creativiteit. Het kijken naar wat komt er langs en kun je daar wat mee, kansen zien. Sommige dingen blijven liggen. Mensen bereikt. Goede samenwerking met Windesheim, waardoor onderzoeken kunnen worden uitgevoerd en kunnen monitoren wat het oplevert. De wethouder doet het ook goed.

Dit zijn punten die mevr. Roos aangeeft voor het cijfer, waaruit het bestaat.

Uitwerking interview met dhr. van Faassen, de Stuw

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van dhr. van Faassen samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor, een deel van, het interview kunt u de cd raadplegen. I.v.m. met te weinig tijd is het niet mogelijk geweest het gehele interview 'face-to-face' af te nemen en zijn de resterende vragen via de mail beantwoordt door dhr. van Faassen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
*'Fris over Drank' is een project dat gestart is onder verantwoordelijkheid van de gemeente Hardenberg. Het richt zich vooral op alcoholmatiging- en bewustwording onder jongeren en hun ouders. Hierbij zijn de opvoeders vooral het speerpunt, er wordt gekeken of daar beïnvloeding van het gedrag kan plaatsvinden. En op alle manier waarop het kan wordt dit geprobeerd, niet alleen bij jongeren, maar ook ouders/ opvoeders en directe omgeving (horeca e.d.). Sportverenigingen e.d. hebben ook een opvoedtaak volgens dhr. van Faassen.
 Het is niet alleen gericht op de doelgroep, jongeren, zelf maar ook op ouders en de omgeving.*

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?
*'Fris over Drank' is een breed overkoepelend project en daar zitten een aantal kleine deelprojecten onder. Één daarvan is 'hoe fris is jouw keet'. Dit richt zich vooral op keetbezoekers- en eigenaren. Jongerenwerkers van de Stuw zijn actief binnen het project 'hoe fris is jouw keet'. De activiteit hierbinnen is om te kijken, samen met de eigenaren van de keten; vaak de ouders, of zij bereid zijn mee te kijken en denken hoe omgegaan moet worden met alcohol.
 In 2008 is er begonnen met 'hoe fris is jouw keet' en de deelname van de Stuw aan het project 'Fris over Drank'.*

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?
Alcoholmatiging onder jongeren.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?
*Dhr. van Faassen denkt dat als de alcoholconsumptie gemeten gaat worden dat het nog niet veranderd is. Hij denkt ook niet dat het de insteek en/of verwachting is geweest. Het is een proces wat namelijk meerdere jaren in beslag neemt voordat er daadwerkelijke resultaten te zien zullen zijn; 'het wateroppervlak moet aan het rimpelen komen, het druppelt her en der wat. En op een gegeven moment komen er wat meer krinkeltjes en op een gegeven moment wordt het onstuimig'.
 Het is wel iets wat meer besproken wordt dan eerder, wat dat betreft zijn er resultaten geboekt, er wordt bewuster mee omgegaan. Er wordt actief mee bezig gegaan, bijvoorbeeld op sportverenigingen, ze zijn daar bewust bezig met het wel/niet alcohol schenken. Ook hangen daar stickers met dat ze geen alcohol schenken onder de zestien jaar.
 Verder denkt dhr. van Faassen dat je al blij mag zijn als je aan het eind van dit decennium de eerste concrete resultaten ziet in het minder nuttigen van alcohol onder de jeugd.
 'De tsunami moet nog komen'.*

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?
Etappe-gewijs is er geëvalueerd. Er is nog geen eindverhaal gehouden, het is ook nog niet bereikt. Wel zijn er al meerdere punten bijgesteld gedurende het proces. Tijdens besprekingen zijn er een soort tussenevaluaties gedaan.

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?
 Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

-

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Het plan is op vrij veel delen nog aangepast, wat niet als erg is ervaren door dhr. van Faassen. Keeteigenaren werkten, in het begin, niet mee. Er is toen gekozen voor een andere insteek; het wat meer dwangmatig benaderen van hokken en keten.

*Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

Knelpunten is dhr. van Faassen tegengekomen, maar geen onvoorziene omstandigheden. Mensen, die een hokken of keet bezitten, zitten niet te wachten op mensen die langskomen om te vertellen hoe het wel/niet moet. Hier zitten jongeren niet op te wachten, het bemoeialherige van de voorlichting.

Jongeren willen vaak niet dat bekend wordt dat ze een hokken of keet hebben, hierdoor willen ze niet samenwerken met de instanties van het project 'Fris over Drank'. Ze zijn bang iets te verliezen. De jongerenwerkers hebben eerst moeten laten zien dat ze te vertrouwen zijn, dit heeft alleen tijd gekost.

*Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?

Het benoemen van de knelpunten, dit is de manier waarop dhr. van Faassen ermee is omgegaan.

*Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?

Dhr. van Faassen heeft één kanttekening, namelijk; in het begin was het een project dat relatief laag is ingezet. Het is steeds hoger, dhr. van Faassen denkt om politieke redenen, in de organisatie gezet. Hierdoor zijn dingen verloren gegaan, afspraken werden door verschillende schijven bijgesteld en leken op een bepaald moment niet meer op afspraken zoals ze gemaakt waren. Het is dus niet de projectleiding, maar het proces wat niet prettig loopt.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?

Het cijfer dat dhr. van Faassen geeft is; in de beginfase 7-8, als hij kijkt naar hoe het nu loopt geeft hij een 5-6

In de beginfase krijgt het een 7 - 8, omdat er toch nog rechtstreeks invloed was op hoe het gedaan ging worden. Dhr. van Faassen vertelt dat hij nu ineens een stuk op zijn bureau krijgt waarbij verwacht wordt dat hij het uit gaat voeren. Maar waarin niet meer terug te vinden is hetgeen is afgesproken. Hij ziet het mis gaan op sommige punten, maar kan niet ingrijpen.

Bereik doelgroep

*Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?

Dhr. van Faassen vindt dat er niet genoeg mensen zijn bereikt. Wanneer je op individueel niveau jongeren wilt stimuleren om van middelengebruik af wilt gaan, zijn dit langdurige processen. Er kan dus niet verwacht worden dat er binnen de paar jaar die het project 'Fris over Drank', nu loopt al resultaat te zien is.

Dhr. van Faassen geeft hier aan, het project had niet bij de gemeente moeten liggen. Omdat de gemeente de deskundigheid op het terrein van alcoholpreventie niet heeft. Wat erop neer komt dat het voor de gemeente een branchevreemde activiteit is, waar ze mensen/ instellingen voor moeten inhuren. De alcoholconsulent had bijv. bij Tactus ondergebracht kunnen/ moeten worden, vertelt dhr. van Faassen.

*Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?

Er kan na gegaan worden of de speerpunten op de juiste groepen zijn gezet. Zo is er gekozen om de ouders te beïnvloeden, dit is een prima keuze. Alleen is het de vraag of hokken en keten het goede punt is. Ouders komen niet bij/ in de hokken en keten.

"Er is gekozen voor het beïnvloeden van doelgroep X, maar er is gemikt met datgene wat bij Y te vinden is". Hierdoor loopt het langs elkaar heen.

*Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?

Dhr. van Faassen geeft aan hier geen direct pasklaar antwoord op te hebben. In eerste instantie was gekozen om de jongeren te benaderen, vervolgens is er gekozen om ouders te benaderen. Dit is heel goed, naar mening van dhr. van Faassen. Maar er had toen ook gekozen moeten worden om hokken en keten te laten vallen. Dit was namelijk gericht op de jongeren, dit is aangepast naar ouders. Echter is de interventie niet aangepast naar de ouders.

Hiermee bedoelt dhr. van Faassen dat er gedurende het project een accentverschuiving heeft plaats gevonden, maar dat de 'vindplaats' hierop niet is aangepast. Ouders komen namelijk nauwelijks in hokken en keten, omdat zowel jongeren als ouders dat het domein van de jongeren vinden. Daarmee is hokken en keten geen goede wijze om ouders te benaderen.

*Wie zijn er wel succesvol bereikt?

De sportverenigingen zijn goed bereikt denkt dhr. van Faassen.

Hij vraagt zich echter af of er wel mensen echt succesvol zijn bereikt.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?

Dhr. van Faassen geeft aan eerder richting een onvoldoende te gaan, dan naar een voldoende. Het cijfer dat hij geeft is een 5.

Het cijfer bestaat uit; er is veel gedaan om krampachtig toch te bereiken, via de route die was uitgezet, dat wat graag bereikt had willen worden. Maar dhr. van Faassen denkt dat allang duidelijk was dat het een doodlopende route was.

Binnen de sportverenigingen zijn, op andere manieren, wel resultaten geboekt. Maar zoals het oorspronkelijk bedoeld is, zo denkt dhr. van Faassen dat er heel weinig bereikt is.

Wel vind hij dat er wel dingen in gang gezet zijn, of gezet kunnen zijn, die nu nog te peilen zijn. Hij vindt dus ook niet dat het totale project geen zin heeft.

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?

De samenwerking met derden, ieder op zijn eigen manier, is tot dezelfde conclusie gekomen denkt dhr. van Faassen. De inzet van hokken en keten valt tegen, zonder dat het verbazend was. Alle collega's zijn actief betrokken geweest.

Dhr. van Faassen vindt Tactus DE deskundige op het gebied van alcohol en alcoholmatiging. Tactus was alleen niet vanaf het begin bij het verhaal betrokken, geeft dhr. van Faassen aan en dit snapt hij niet.

Tactus is nauwelijks betrokken geweest bij de opzet van het hokken en keten.

De eigen collega's, van de Stuw, zijn goed betrokken geweest binnen het geheel.

Maar verder vind hij het raar dat het preventieve denken binnen wordt gehaald, terwijl Tactus ook betrokken is bij het geheel.

! Vanaf hier zijn de vragen via de email beantwoord door dhr. van Faassen !

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

-

*Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?

Hokken en keten is een klein onderdeel van een totaal project. Ik kan mij niet alleen voorstellen dat het jongerenwerk van De Stuw betrokken blijft, ik denk dat het een noodzaak is. Voor het werk, maar ook voor het slagen van zo 'n project. De doelgroep is jeugd en het jongerenwerk is bij uitstek een partij die daar contact mee heeft.

Mening project 'Fris over drank'

*In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?

Alcoholgebruik onder jongeren, met name op het platteland, is fors. Dit varieert overigens sterk onder verschillende groepen jongeren. De diehard keetbezoekende jongere is een jongere die veel drinkt. Alleen is de keet zelf hier een vertaling van. Zou de keet er niet zijn, dan zit men ergens anders en drinkt veel. Het behoort, hoe onwenselijk ook, nu eenmaal tot hun subcultuur. Er is een jongerensubcultuur, voornamelijk op het platteland, van Nederlandstalige muziek, geheime zender, piratenmuziek en drank. Veel drank. Heel veel drank en dan hoofdzakelijk bier. Het is de subcultuur van Normaal, de Zwarte Cross, tentfeesten, trekkersleep et cetera. Een onderdeel van hun cultuur is het samenkomen in hokken en keten. Waar men ook komt, er wordt veel gedronken. De 'sociale' druk op de nieuwkomers in de groep om over te gaan tot drinken is groot. En dat allemaal volgens het principe van 'een echte man drinkt geen bier, maar zuipt en dan uit een fles.' Elke keet hangt vol met dit soort uitingen en jongeren worden daar mee overspoeld.

**Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?*

Binnen het project kan ik deze opmerking niet plaatsen. Daarbuiten voert mij te ver om in dit kader aan te halen

**Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?*

Een (professionele) mening hierover zal te allen tijde gekoppeld zijn aan je persoonlijke mening over alcohol en alcoholgebruik. Indien je bent opgegroeid in of met deze cultuur zal je hier anders naar kijken dan wanneer dat niet het geval is. Dat laat onverlet dat er wel een kader is gesteld waarbinnen wij als professionals elkaar vinden. Het kan niet zo zijn dat de Eén alles tolereert en de ander zich een roepende in de woestijn voelt.

**Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?*

Indien 'noem bijdrage' staat voor 'hokken en keten' dan vind ik dat dit past binnen het project. Het zou zelfs ongepast zijn dit niet mee te nemen. Zoals bij de subcultuur beschreven, vormt deze groep zo 'n groot deel van de jongeren in deze regio dat deze groep negeren niet zou passen. Het zou echter niet 'hokken en keten' alleen moet zijn of misschien juist niet die de aandacht krijgt. Het is die cultuur die moet worden aangepakt. Hokken en Keten vormen zo 'n minuscuul klein onderdeel van deze cultuur (niet in uren aanwezigheid, maar qua impact). Zolang er vanuit idolen als Normaal, de Zwarte Cross e.d. niet wordt uitgedragen dat overmatig alcoholgebruik niet goed is, zal een hokken en keten aanpak minimaal resultaat kunnen boeken.

**Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?*

Aandacht besteden aan het onderwerp is goed. Dit past binnen mijn filosofie zoals besproken tijdens het mondelinge deel van het interview. (Water in beweging krijgen.) Ik vind echter dat er momenteel een overkill gaande is. Elke week staat er op de middenpagina van HET weekblad van Hardenberg een artikel. Deze overkill maakt het erg rumoerig en onrustig. Het principe van teveel verkeersborden langs de weg. Op een gegeven moment wordt de informatie niet meer opgepikt.

**Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd?*

Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

- *Sportverenigingen die meedoen aan de campagne.*
- *Scholen die betrokken worden.*
- *Barvrijwilligers die IVA volgen.*
- *Evenementen die met polsbandjes werken.*

Op zich allemaal nobele initiatieven die ook wel moeten blijven. Een jongere krijgt bij elk evenement waar zo 'n polsbandje wordt uitgereikt het signaal dat alcohol op bepaalde leeftijd een gevaar met zich meebrengt. Echter moet men zich niet op de borst gaan kloppen bij elk binnengehaald evenement. Daarvoor is de score te mager. Ik draai zelf regelmatig bardiensten op de mega piratenfeesten. (Mijn verdiensten gaan naar het goede doel.) Op deze feesten dragen jongeren polsbandjes wat voor de barmedewerkers het teken is dat men geen alcohol verstrekt mag krijgen. Meerderjarige vrienden of kennissen halen echter drank om deze vervolgens op drie passen van de bar te overhandigen aan de jongere met polsbandje. Het systeem is niet sluitend en dat geldt voor alle maatregelen.

Een vereniging kan bijna niet aan barvrijwilligers komen. Elke training die gevolgd moet worden vormt een belemmering. De vereniging moet dus kiezen tussen geen of te weinig vrijwilligers of dan maar enkele zonder IVA. (Waardoor anderen zich weer bekocht voelen, want zij moesten de IVA wel halen.)

**Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?*

Heb ik denk ik bij verschillende vragen voldoende aan de orde laten komen. Aandacht voor het onderwerp is de belangrijkste. (De rimpeling van het water.)

**Wat zijn minder sterke kanten?*

Idem. De belangrijkste in deze is dat men geen reële verwachtingen heeft voor de korte termijn. Daarmee ontstaan er krampachtige zaken die een averechts effect hebben.

**Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?*

- *Zie hierboven. Men durft geen echt effectieve maatregelen te nemen. Dit levert politiek, economisch e.d. te veel weerstand op.*
- *Voorbeelden*
 - o *Evenementen met jeugdige bezoekers geen vergunning verlenen voor het schenken van alcoholhoudende dranken omdat organisatoren wegens derving van inkomsten geen interesse meer hebben.*
 - o *Sportkantine niet of vanaf bepaalde tijd de mogelijkheid bieden alcohol te schenken.*
 - o *Verkoop in winkels of op bepaalde tijden aan banden leggen.*

**Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?*

Ik denk niet dat allen betrokkenen van de doelstelling op de hoogte zijn. Als betrokkenen ook jongeren en ouders zijn (zie hieronder) dan weet ik zeker dat dit het geval is omdat er namelijk veel groepen jongeren zijn die nog nooit van het project hebben gehoord. Ouders voelen zich voor een deel totaal niet aan gesproken en weten al helemaal niet dat zij als belangrijk speerpunt binnen het project gelden.

**Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?*

-Jongeren

-Ouders

-scholen

-sportverenigingen

-andere stakeholders

-Jongeren

- Jongeren voelen zich nauwelijks aangesproken en al helemaal niet de jongere die overmatig drinkt.

-Ouders

- Ik ben nog niet één ouder tegengekomen die zich door deze campagne aangesproken voelt. Zelfs niet de ouder die zich het (overmatig) drinken van hun zoon of dochter wel aantrekt en er feitelijk ook iets mee doet.

-scholen

- Zolang als ik voor mijn bijdrage aan de beroepenvoorlichting aan 16- van één van de deelnemende scholen aan het project als dank een fles wijn ontvang, geloof ik niet dat de boodschap overkomt.

-sportverenigingen

- Een deel van de sportverenigingen wil wel maar geeft tegelijkertijd aan dat men te veel afhankelijk is van de inkomsten van de kantine. Niet of aangepast schenken maakt dat veel bezoekers eerder weggaan en dat maakt dat de vereniging financieel te veel moert inleveren.

-andere stakeholders

- Het zijn er zo veel dat het te veel is om op te noemen. Om lokaal op onderdelen zinvol te kunnen zijn moet men in de regio of landelijk maatregelen nemen. Al deze partijen spelen een cruciale rol in het denken rond alcoholgebruik en verstrekking onder jongeren.

NB Betrokkenen, vanuit welke hoedanigheid dan ook, die zich serieus over het onderwerp buigen, komen rapporten tegen waarbij een pleidooi wordt gehouden voor niet realistische percentages, getallen voor gebruik etc. Dit roept direct zoveel weerstand op dat mensen die in beginsel geïnteresseerd waren, dat nu niet meer zijn.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?
Niet specifiek projecten in Hardenberg, maar wel projecten die landelijk draaien waarvoor ook lokaal aandacht is gevraagd.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project *Fris over drank* vergeleken met andere projecten

- *Positief is dat er simpelweg aandacht voor het onderwerp is. Er is aan de bel getrokken, maar m.i. niet altijd op het juiste moment en op de juiste plek.*
- *'Fris over drank' is regionaal te veel op zichzelf staand. Beoogde successen kunnen alleen binnen een bredere aanpak worden gehaald.*

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank*: welk cijfer geeft u dan?
Het feit dat er iets geprobeerd is krijgt mijnerzijds al zo veel waardering dat het geen onvoldoende meer kan worden, ook al zijn er moeilijk concrete resultaten aan te wijzen. Ik houd het op een 7.

7 dec. '11

Uitwerking interview met mevr. Rouwenhorst, CBS de Fontein

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van mevr. Rouwenhorst samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Mevr. Rouwenhorst wilde niet dat het interview bewaard bleef, daarom is dit interview niet te beluisteren op de bijgevoegde cd-rom.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
Het gebruik van drank, het bewust worden van het gebruiken drank. Wat voor schadelijke gevolgen het kan hebben, een bewustwordingsproces bij de jeugd en bij de ouders. Hoe ga je met drank om en daar alert op zijn. Niet zomaar klakkeloos meedoen met de rest, maar wees bewust wat voor gevolgen het heeft. Daar meer aandacht voor vragen, mevr. Rouwenhorst denkt dat dat de bedoeling is van het project 'Fris over Drank'.

Samengevat; het verminderen van alcoholgebruik om de schade die het kan veroorzaken te voorkomen.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

In eerste instantie is mevr. Rouwenhorst als ouder betrokken geraakt bij het project. Er werd een uitnodiging rondgestuurd naar alle ouders van kinderen in de leeftijdscategorie binnen het project. Tijdens deze avond werd gevraagd of er ouders waren die belangstelling hadden om in een werkgroepje te gaan zitten. Mevr. Rouwenhorst heeft dit toen gedaan.

Ze is ook directeur van een school, CBS de Fontein te Lutten. Hierdoor snijdt het nu aan twee kanten. Mevr. Rouwenhorst vindt het heel belangrijk dat er zorgvuldig mee wordt omgegaan, met jeugd en alcohol.

Thuis heeft mevr. Rouwenhorst er veel over gesproken met haar kinderen, over alcohol en de mogelijke gevolgen. Op school, CBS de Fontein, heeft het geresulteerd in een ouderavond. Er is een klein project over gestart, ouders zijn uitgenodigd en er is iemand geweest van Tactus (samen met Geeske Roos) en die heeft er wat over verteld. Af en toe heeft er een artikel in de schoolkrant gestaan en mevr. Rouwenhorst heeft de informatie ook doorspeeld naar het dorpshuis.

Er zijn boekjes besteld voor de kinderen op school met lesstof over het onderwerp alcohol. Het is tot nu toe nog niet opgenomen in het vaste lesprogramma, maar dit jaar wordt er wel mee aan de gang gegaan. Het is ook de bedoeling dat er een ouderavond aan dit geheel wordt gekoppeld, voor dit jaar.

**Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?*

Mevr. Rouwenhorst heeft ook als peerouder gewerkt binnen het project 'Fris over Drank'. Ze vond hiervan het doel, het bewustwordingsproces bij ouders. Ze denkt dat veel ouders hun kinderen gewoon laten gaan met alcohol en dat ze, de ouders, niet eens goed weten wat de negatieve gevolgen zijn van alcohol, zoals de schadelijke gevolgen voor de hersenen.

Mevr. Rouwenhorst heeft soms het idee dat ze 'alleen roepende is in de woestijn'. Omdat andere kinderen het wel allemaal mogen. Ze vond dit een heel belangrijk onderwerp en heeft zich daarom aangemeld als peerouder.

**Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?*

Mevr. Rouwenhorst vond de groep, die in de werkgroep van het peerouderschap zat, niet heel groot. Het is haar inziens een beetje doodgebloed.

Of het effect heeft gehad is in de praktijk is heel moeilijk te zeggen, ook omdat het niet te meten is. Het bewustwordingsproces wel denkt mevr. Rouwenhorst, want er zijn wel allemaal activiteiten uit voort gekomen. Ze vindt het belangrijk dat er moet worden doorgedaan met het project, de informatie, om het lopen te houden.

**Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?*

Wanneer de peerouders bij elkaar waren/ kwamen werd er altijd wel besproken hoe het ging, of er ontwikkelingen waren, zijn er activiteiten geweest. De nieuwtjes werden uitgewisseld en eigenlijk werd er steeds even geëvalueerd. Maar een eindevaluatie heeft er niet plaatsgevonden.

**Zo ja Hoe is dat gebeurd?*

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

-

**In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?*

We zijn als groepje gestart, daar werden telkens vervolgstappen besproken en uitgewerkt. Er zijn verschillende activiteiten geweest, maar voor mevr. Rouwenhorst 'houdt het dan op'. Maar of er een daadwerkelijk plan was hoe het moest verlopen weet mevr. Rouwenhorst niet. Wel vond ze het heel goed verlopen en zou het opnieuw gedaan moeten worden vindt mevr. Rouwenhorst, omdat ze het belangrijk vindt.

**Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?*

Mevr. Rouwenhorst is ze zelf niet tegengekomen. Wel weet ze dat iemand vertelde dat een andere peerouder zich sterk heeft gemaakt in de eigen buurt om het aan te halen. Alleen werd daar niet positief op gereageerd door anderen. Deze mensen waren niet blij dat ze hierop aangesproken werden, ze werden op hun verantwoordelijkheden aangesproken.

Vervolgens benoemt ze, wat als vrienden van jouw zoon/dochter drank meenemen en bij jou komen zitten. Wat doe je daar tegen? Veel ouders zien het niet als probleem, het alcoholgebruik van jongeren. Dit is voor mevr. Rouwenhorst ook een knelpunt, er is te weinig sturing vanuit ouders.

**Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?*

Mevr. Rouwenhorst vindt alcoholgebruik onder jongeren een probleem, veel andere ouders vinden dit normaal. Ze heeft contact gezocht met andere ouders om hierover te praten. Alleen hier heeft ze niet veel succes mee gehad. Ze heeft zich toen op haar kinderen gericht.

*Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?

Er is met de kinderen toentertijd geen project gedaan, er was alleen een ouderavond. Dit was niet zo'n succes, het onderwerp leeft nog niet zo bij de ouders van de kinderen. Op deze avond was mevr. Roos erbij en heeft ze voorlichting gegeven. Wanneer mevr. Rouwenhorst mevr. Roos nodig had, lukte dit altijd. Wat dat betreft is mevr. Rouwenhorst positief over de projectleiding.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?

Mevr. Rouwenhorst geeft een 7 voor haar bijdrage als peerouder. Ze geeft geen cijfer voor de bijdrage die op CBS de Fontein is gedaan, omdat dit weinig voorstelde.

In dit cijfer, de zeven, zit; bewustwording bij de groep ouders die in het peerouderschap zaten. Er zijn acties ondernomen, er is het veld mee ingegaan. Het hadden alleen meer acties mogen zijn en het had door moeten blijven gaan.

Bereik doelgroep

*Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?

Mevr. Rouwenhorst denkt dat er niet voldoende mensen bereikt zijn. De ouders die betrokken zijn bij het peerouderschap is heel weinig. Daar had meer uit gehaald kunnen worden. Het is een klein groepje gebleven.

*Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?

Er is maar een heel klein percentage bereikt. Met het kleine groepjes ouders uit het peerouderschap zijn wel activiteiten opgezet, maar er hadden veel meer mensen bereikt kunnen worden.

Mevr. Rouwenhorst kan de mensen die niet bereikt zijn, de overige ouders van kinderen in de leeftijdscategorie waar 'Fris over Drank' op gericht is, niet in een bepaald kader plaatsen.

*Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?

Wat meer acties opzetten. Mevr. Rouwenhorst heeft veel doorgegeven aan de leiding van het project 'Fris over Drank', waar ze mee bezig was of wat misschien nog zou kunnen. Mevr. Rouwenhorst wilde zelf niet heel veel actiever doen, omdat ze behalve peerouder ook nog directeur is van een basisschool.

*Wie zijn er wel succesvol bereikt?

Mevr. Rouwenhorst denkt dat er mensen succesvol bereikt zijn, maar wie dat precies zijn durft ze niet te zeggen.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?

Mevr. Rouwenhorst geeft voor het bereiken van de doelgroep een 5. Ze heeft het idee dat het een beetje dood is gebleed. Er is een groepje bereikt, maar dat is in eerste instantie eenmalig geweest. Het is afgezwakt, het moet steeds opnieuw onder de aandacht worden gebracht. Mensen moeten uitgenodigd worden voor voorlichting, dat doet meer dan een stukje in de krant.

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?

De mensen die in het peerouderschap zaten waren betrokken. Die probeerden op hun manier er ook mee bezig te zijn, door bij vrienden erover te praten en het meer te bespreken. Ieder deed wel iets op zijn of haar eigen manier om het meer onder de aandacht te brengen.

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

Hier heeft mevr. Rouwenhorst geen zicht op.

*Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?

Toentertijd deed mevr. Rouwenhorst mee omdat ze kinderen in de groep had. Nu zijn de kinderen uit die leeftijdsgroep. Maar het blijft altijd belangrijk. Ze zit er nu anders in, maar ze blijft het een belangrijk onderwerp vinden en denkt dat ze opnieuw mee zou doen.

Mening project 'Fris over drank'

*In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?

Mevr. Rouwenhorst kan dit niet op feiten baseren, maar haar gevoel zegt dat het hoog is. En dat het dus inderdaad een probleem is onder jongeren, het alcoholgebruik. Dat het heel normaal gevonden wordt, het indrinken en vervolgens de kroeg in gaan.

*Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?

Verhalen van comazuipen zijn voorbij gekomen. Maar andere problemen dan alcoholgebruik denkt mevr. Rouwenhorst dat drugs een groot probleem is. Mevr. Rouwenhorst heeft dit van horenzeggen en heeft er verder zelf geen zicht op.

*Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?

Mevr. Rouwenhorst heeft hier met collega's nauwelijks over gesproken. Alleen met collega's die ook kinderen in die leeftijdscategorie hebben.

*Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?

Mevr. Rouwenhorst denkt dat het peerouderschap er in past. Ouders spelen een belangrijke rol denkt mevr. Rouwenhorst. Ouders moeten hun kinderen begeleiden, als die dus eerst eens goed voorgelicht worden. Dat is het begin denkt mevr. Rouwenhorst.

*Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?

Positief. Mevr. Rouwenhorst vindt het een zinvol project. Ze weet dat er contact is gezocht met andere partijen, ook dit ziet ze als positief.

*Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd?

Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

Mevr. Rouwenhorst weet dat ze bij sportverenigingen aan de slag zijn geweest en dat daar ook afspraken zijn gemaakt. Wat deze afspraken/ interventies zijn weet ze niet. Wel vindt ze het positief dat er iets gedaan wordt.

*Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?

- De uitnodiging die er voor ALLE ouders met kinderen in die leeftijdscategorie is geweest, om naar een voorlichtingsavond te komen.

- Dat het breed gedragen wordt, dus niet alleen scholen maar ook politie en sportverenigingen e.d.

- Dat er een vervolg kwam met het peerouderschap, dat ze met activiteiten bezig zijn geweest.

*Wat zijn minder sterke kanten?

- Dat het een beetje doodbloed, dat er eigenlijk een vervolg aan moet zitten. Mevr. Rouwenhorst merkt niks aan activiteiten rondom het project. Dit durft ze alleen niet met zekerheid te zeggen, misschien heeft ze zelf wat gemist/ over het hoofd gezien.

*Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?

Mevr. Rouwenhorst denkt dat de jeugd bij het project betrokken is, maar of ze het in de praktijk ook uitvoeren is de volgende vraag. Ze zijn er wel bewust mee bezig, denkt mevr. Rouwenhorst. Het moet wel een vervolg hebben, denkt mevr. Rouwenhorst.

*Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?

Mevr. Rouwenhorst zegt dat je mag aannemen dat iedereen dat weet. Maar ze denkt dat het niet zo is, zo wisten bijvoorbeeld heel veel ouders niet van de schade van alcohol.

Maar mevr. Rouwenhorst denkt wel dat wanneer er aan mensen gevraagd wordt wat het doel is van 'Fris over Drank', dat ze ook kunnen vertellen wat het doel is. Misschien niet heel specifiek, maar wel waar het over gaat en wat er breed mee gedaan wordt.

*Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?

- Jongeren
- Ouders
- scholen
- sportverenigingen
- andere stakeholders

-Jongeren; mevr. Rouwenhorst denkt dat jongeren niet heel actief in beweging zijn gekomen, door actief minder te gaan drinken. Ze vindt dit lastig, omdat het niet aangetoond kan worden, maar dit is wat mevr. Rouwenhorst voelt. Ze verteld ook dat jongeren de gevolgen niet direct merken, het zijn gevolgen op de lange termijn en dat zorgt ervoor dat ze het probleem misschien niet allemaal zien.

- Ouders; de ouders zijn voor een deel in beweging gekomen. Er zijn altijd ouders die wel goed in beweging komen en anderen minder/niet.

- Scholen; binnen het basisonderwijs is iemand aangesteld om voorlichting te geven, alleen dit waren alleen de openbare scholen. Alle scholen zijn nu wel aangeschreven om mee te doen aan een project. De scholen zijn wel in beweging gekomen.

- Sportverenigingen; mevr. Rouwenhorst weet dat er mee aan de gang is gegaan, maar of er wat mee gedaan wordt en hoe dat weet mevr. niet.

- Andere stakeholders; hier heeft mevr. Rouwenhorst geen zicht op. Of ze er iets mee hebben gedaan weet ze niet.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke? Mevr. Rouwenhorst weet niet of er eerder projecten zijn geweest. Wel weet ze dat er eerder een politieagent op school is geweest om te vertellen over alcohol en verslaving e.d.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project 'Fris over drank' vergeleken met andere projecten

'Fris over Drank' is groter aangepakt, zijn meer partijen bij betrokken geweest, de ouders zijn erbij betrokken geweest. Een nadeel is misschien dat de jongeren erbij hadden kunnen zijn, bij de voorlichting van 'Fris over Drank'. Omdat dan misschien de doelgroep direct wordt bereikt waar het om gaat.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project 'Fris over drank': welk cijfer geeft u dan?

Mevr. Rouwenhorst geeft het gehele project 'Fris over Drank' een 7.

Dit cijfer bestaat uit; goed dat dit initiatief is geweest, dat een bewustwordingsproces op gang is gebracht, dat het zoveel aandacht heeft gehad. Het verloop moet wel de aandacht blijven houden. Het resultaat zou hoger zijn als er meer aandacht voor het project zou blijven.

Uitwerking interview met Wim Boersma en Bram Roerdink, sector VMBO Vechtdal College Hardenberg

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van dhr. Boersma en dhr. Roerdink samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd-rom, toegevoegd bij het verslag, raadplegen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?

Dhr. Boersma vertelt dat binnen het Vechtdal College de eerste drie jaren verdeeld worden in thema's. Dit zijn: gebruik van drank, gebruik van middelen en sociale media. Dit gebeurt vooral in de onderbouw in de lessen verzorging. In het derde jaar is er een toneelstuk dat wordt opgevoerd, waar alle leerlingen van de derde klas heen gaan. Dit heet 'veilig uitgaan, veilig thuiskomen'. Dit is in het kader van het project 'Fris over Drank'. Dit toneelstuk is confronterend, omdat zij vrij grof naspelen, rondom alcoholgebruik. Het effect is niet te meten.

Dhr. Boersma, directeur VMBO, vertelt dat de school zich ernstig zorgen maakt over het gebruik van jongeren. Dhr. Boersma geeft hier als voorbeeld dat hij denkt dat er straks een generatie is die doof is door de 'hardemuziek' op de Ipod en versnelt gaan lijden aan dementie door het alcoholgebruik op veel te jonge leeftijd. Dit is een gezondheidsprobleem wat erg onderschat wordt, vertelt dhr. Boersma. Dhr. Roerdink geeft aan, dat wanneer je aan de jongeren vraagt hoe ze dan aan de drank komen dat je veelal hoort dat ouders dit hebben gehaald. Ouders laten jongeren liever thuis drinken, omdat ze er dan zicht op hebben. Het indrinken, voordat ze ergens heen gaan, is ook heftig. Het doel van het project 'Fris over Drank'; leerlingen mogen best alcohol gebruiken, maar dat ze zichzelf wel beseffen dat ze grenzen moeten stellen.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

- Voorlichting geven, in de les, en door middel van een toneelstuk.
- Convenant dat getekend is met de gemeente.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

Er is overwogen de school alcoholvrij te maken, maar dit is lastig omdat er soms ook feesten/ recepties zijn voor personeel. Dan kan er ook dan geen alcohol geschonken worden. Dhr. Boersma zou de school het liefst alcoholvrij maken.

Wat de school wil bereiken is bewustwording rondom alcoholgebruik.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

Dhr. Boersma kan niet zeggen of het doel bereikt is, omdat het niet te meten is. Maar als er niks gedaan wordt, is er zeker geen opbrengst. Het is alleen heel erg moeilijk meetbaar.

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

Het is een 'ding' van een paar mensen, de bewustwording vergroten bij jongeren rondom alcohol. Er is verder ook geen echte evaluatie die gedaan wordt, het is niet iets wat vast in het stramien zit. Het zijn dingen van bepaalde leerjaren, het wordt van tevoren ingepland. Maar of er daarna enquêtes ingevuld moeten worden door de leerlingen durven de heren niet met zekerheid te zeggen.

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

-

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Het gaat altijd door. Het wordt van tevoren ingepland. Misschien wat later dan het gepland was, maar het gaat altijd door.

*Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

Het project loopt altijd zonder knelpunten of onvoorziene omstandigheden, het loopt allemaal soepel. Wanneer er knelpunten of onvoorziene omstandigheden zijn, er is veel contact met de politie, dan wordt daar direct contact mee gelegd en komen die helpen.

**Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?*

Er is veel contact met de politie, korte lijnen, dus wanneer er problemen zouden zijn kan er direct contact worden opgenomen met de politie en die zijn er snel om te helpen waar nodig.

**Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?*

Dhr. Boersma heeft de projectleiding, mevr. Geeske Roos, één keer gezien. Dhr. Roerdink heeft haar meerdere keren gezien. Er is weinig contact geweest, maar wanneer er contact werd gezocht lukte dit direct/ snel.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?*

*Dhr. Boersma en dhr. Roerdink geven voor het verloop van de eigen bijdrage een **8**, op het verloop van het convenant. Wel zou dhr. Boersma nog een heleboel andere dingen willen doen.*

Het cijfer bestaat uit het feit dat het soepel loopt, het gaat zoals het afgesproken is en de school houdt zich aan het convenant.

Bereik doelgroep

**Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?*

Nee, antwoord dhr. Boersma hier op. De leerlingen, 400 in totaal, van leerjaar drie bereik je. De leerlingen bereik je omdat het verplicht is, er wordt niet aan de leerlingen verteld dat het toneelstuk over alcohol gaat. Maar ouders bereik je niet. Die kunnen zich vrijwillig aanmelden voor een ouderavond over dit thema, helaas is de opkomst gering.

**Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?*

Dhr. Boersma vertelt dat hij graag meer ouders zou willen bereiken.

**Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?*

Op de algemene ouderavond wat vertellen over alcohol. Maar wanneer dit gedaan wordt, wil dhr. Boersma ook over een hoop andere onderwerpen iets zeggen (zoals roken, loverboys en huiselijk geweld). Dhr. Boersma geeft aan dat we in een maatschappij zitten waarin scholen niet alles kunnen doen.

**Wie zijn er wel succesvol bereikt?*

Er zijn leerlingen bereikt, maar of het succesvol is weet dhr. Boersma niet.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?*

*Het cijfer dat dhr. Boersma en dhr. Roerdink geven voor het bereik van de doelgroep is een **4**.*

Het is een onvoldoende door de ouders, die worden niet bereikt. Er zijn wel leerlingen bereikt.

Betrokkenheid

**In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?*

Wat betreft het toneelstuk is er één collega die bij de organisatie ervan betrokken is, verder zijn wat betreft de lessen bepaalde collega's die de lessen geven.

Tijdens andere lessen wordt er wel eens over alcohol gesproken, maar verzorging geeft de lessen rondom alcohol en verder is er in de andere lessen niks opgenomen rondom alcohol.

**Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?*

Zie hierboven.

**Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?*

In leerjaar drie, is het één van de betere dingen die de school heeft, geeft dhr. Boersma aan. Dhr. Boersma geeft aan dat hij het project van harte ondertekend heeft en er mee door wil gaan. Hij geloof erin. Er wordt aangegeven door dhr. Roerdink dat hij graag mee wil werken en bereid is door te gaan met het project als dit wordt gevraagd.

Mening project 'Fris over drank'

Hier gaf dhr. Boersma aan dat hij door zijn tijd heen was voor het interview. Toen zijn er nog enkele vragen gesteld, waar dhr. Boersma en dhr. Roerdink antwoord op hebben gegeven.

**In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?*

Dhr. Boersma vindt alcoholgebruik onder jongeren binnen de gemeente Hardenberg een probleem dat groot is en door velen onderschat wordt.

**Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?*

Geweld is minder, ook weinig incidenten op school. Maar de 'domheid' rondom het gebruik van middelen is in deze regio ook groot.

**Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?*

-

**Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?*

-

**Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?*

-

**Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd?*

Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

-

**Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?*

-

**Wat zijn minder sterke kanten?*

-

**Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?*

-

**Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?*

-

**Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?*

-Jongeren

-Ouders

-scholen

-sportverenigingen

-andere stakeholders

Op de sportverenigingen heeft dhr. Boersma geen zicht. Dhr. Roerdink geeft aan dat er wel mee bezig wordt gegaan op sportverenigingen, er hangen overal bordjes met niet drinken onder de zestien e.d. Hier houden de mensen zich aan die achter de bar staan.

Ouders zijn niet in beweging gekomen vinden dhr. Boersma en dhr. Roerdink

Sportclubs hebben wel het convenant ondertekend, maar het is ook een deel van hun opbrengsten wat ze mogelijk mislopen.

Het is zo geaccepteerd in onze maatschappij, het drinken van alcohol, geeft dhr. Boersma aan. Het is teveel ingebed in onze maatschappij.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project *Fris over drank*' vergeleken met andere projecten

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank*': welk cijfer geeft u dan?

Het cijfer dat dhr. Boersma en dhr. Roerdink geven is een 6.

Het drankprobleem wordt onderschat. Doelen zijn dhr. Boersma en dhr. Roerdink voorstander van. Maar de uitvoer klopt niet. Het is een druppel, vertelt dhr. Boersma. Er zou meer investering gedaan moeten worden om tot een goed resultaat te komen.

6 dec.'11

Interview met dr. Dragt, Korfbal KIOS

Het interview met dhr. Dragt is niet face-to-face afgenomen, omdat er teveel interviews gepland waren op één datum. Daarom, is na overleg, besloten de vragen via de mail te versturen en heeft dhr. Dragt ook via de mail geantwoord.

Nadat dhr. Dragt de vragen beantwoord had, waren er rondom bepaalde vragen nog wat onduidelijkheden. Hierover is nogmaals naar dhr. Dragt gemailld en heeft hij antwoord gegeven. Hieronder leest u de vragen met daarop de antwoorden van dhr. Dragt.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
Het terugdringen van het alcoholgebruik onder jongeren

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

Convenant met gemeente ondertekend (2010?) en in juni 2011 is Tactus Verslavingszorg tijdens een verenigingsactiviteit bij de club geweest met het project "Alcohol is geen sport".

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

T.a.v. convenant: als vereniging uitspreken dat ook wij tegen overmatig drankgebruik door jongeren zijn en ons ook hiermee profileren

T.a.v. aanwezigheid Tactus: deze instelling de gelegenheid geven om met name ouders te bereiken in het kader van hun actie

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

T.a.v. convenant: zeker, het convenant hangt ook op een goed zichtbare plaats in de kantine

T.a.v. aanwezigheid Tactus: Tactus heeft in ongeveer 1,5 uur diverse gesprekken gevoerd met ouders, maar ook met jongeren, dus: ja!

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

Tweemaal: nee

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

Niet van toepassing

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Lijkt mij t.a.v. covenant niet relevant en voor de volgende vragen ook niet meer.

T.a.v. aanwezigheid Tactus: geheel volgens plan

*Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

T.a.v. aanwezigheid Tactus: de vraag of er een redelijk aantal ouders aanwezig zou zijn

*Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?

We hebben de aanwezigheid van Tactus gekoppeld aan een zgn. "sponsorschotwedstrijd" (een afgeleide van een sponsorloop) waaraan bijna alle jeugdleden meedoen en waar veel ouders komen kijken.

*Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?

Er is telefonisch contact geweest met Geeske Roos van gemeente Hardenberg en met een medewerker van Tactus. Veel ondersteuning was niet nodig, makkelijk te organiseren.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?

Dat geef ik toch wel een 8. Hier zit in: de voorbereiding, incl. interne publiciteit vanuit de vereniging en de contacten met gemeente en Tactus.

Bereik doelgroep

*Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?

Gezien de grootte van de jeugdafdeling (ongeveer 80 leden) en de aanwezigheid van ouders (15-20) inderdaad "voldoende".

*Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?

Nee

*Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?

N.v.t.

*Wie zijn er wel succesvol bereikt?

Ouders en jeugdleden

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?

Een zeven. Hier zit in: het aantal aanwezige en bereikte ouders en jeugdleden, de wijze waarop Tactus zich presenteerde én de bereidheid van ouders/jongeren om in discussie te gaan

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?

Als met collega's bedoeld wordt: andere korfbalverenigingen in de regio: niet

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

Als met collega's bedoeld wordt: andere korfbalverenigingen in de regio: geen idee, we hebben wel verslag gedaan op onze website, bestuurders van andere verenigingen zullen dat verslag ongetwijfeld gelezen hebben

**Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?*

Ja, we zijn bereid (maximaal één keer per jaar) "iets" in het kader van "Fris over drank" te doen. We vinden dat we als sportvereniging (en zeker als korfbalvereniging= "gemengde" sport) hierin een verantwoordelijkheid hebben. Overigens is het natuurlijk vaak wel "dubbel": We willen ook wel dat onze kantine een mooie omzet draait en hebben onlangs in het kader van een actie om meer vrijwilligers te vinden nog een "bier-en wijnproeverij" gehouden (overigens voor 18+).

Mening project 'Fris over drank'

**In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?*

De signalen zijn duidelijk: kinderen beginnen steeds jonger aan alcohol, dat is een landelijke probleem, dus ook in de gemeente Hardenberg.

**Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?*

In Sibculo, de vestigingsplaats van de vereniging speelt op dit moment een probleem met overlast door jongeren, meer in de vorm van "baldadigheid/vernielingen".

**Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?*

In deze vraag ga ik er van uit dat met collega's medebestuurders wordt bedoeld. Zij vinden dit over het algemeen ook zo, met dezelfde reden als bij de eerste vraag van dit onderdeel aangegeven.

**Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?*

Dit gaat weer over het project met Tactus: Past er naadloos in gezien het motto: Alcohol is geen sport.

**Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?*

Positief, het dient een "goed doel", maar biedt sportverenigingen ook de mogelijkheid zich te profileren.

**Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd?*

Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

Géén

**Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?*

"klant"vriendelijke benadering, legt geen directe –bijna onuitvoerbare- verplichtingen op aan verenigingen en aan de doelgroep (ouders, kinderen)

**Wat zijn minder sterke kanten?*

Lijkt mij moeilijk om de voortgang er in te houden.

**Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?*

Weet niet. Op kleine schaal –bij onze vereniging- is er misschien twee weken af en toe over nagepraat, maar of dit ook echt mensen heeft beïnvloedt?

**Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?*

Dat lijkt mij wel duidelijk, de slogan is goed

**Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?*

-Jongeren

Nauwelijks denk ik

-Ouders
Enigszins?
-scholen
Weet niet
-sportverenigingen
Redelijk
-andere stakeholders
Geen inzicht in

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?
Weet ik niet

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project *Fris over drank'* vergeleken met andere projecten
N.v.t.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank'*: welk cijfer geeft u dan?
Een zeven. Hier zit in: De bedoeling van het project, de wijze waarop de gemeente initiatief heeft genomen richting sportclubs, de stimulerende rol van Geeske Roos.

Interview met dhr. Bakker, peerouder.

Het interview met dhr. Bakker is niet face-to-face afgenomen, omdat hier geen datum voor gevonden kon worden. Daarom zijn de vragen via de mail verstuurd en heeft dhr. Bakker ook via de mail geantwoord. Nadat dhr. Bakker de vragen beantwoord had, waren er rondom bepaalde vragen nog wat onduidelijkheden. Hierover is nogmaals naar dhr. Bakker gemaïld en heeft hij antwoord gegeven. Hieronder leest u de vragen met daarop de antwoorden van dhr. Bakker.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
Alcoholgebruik door jongeren tot 16 jaar voorkomen en vanaf 16 jaar beperken. Dit doel bereiken door voorlichting te geven aan de jongeren zelf, hun ouders, en hun omgeving (school, sportvereniging, etc.). Hiermee wordt het probleem (teveel alcoholgebruik in het algemeen en door (te jonge) jongeren in het bijzonder in alle geledingen van de maatschappij) bespreekbaar.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?
Zitting in de ouderwerkgroep vanaf de oprichting tot ca. maart 2010.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?
Bespreekbaar maken van alcoholproblematiek. Met name met andere ouders bespreken en 'discussiëren' welke gevaren alcoholgebruik met zich mee kan brengen, vooral op jonge leeftijd, waar de meeste mensen (ik ook niet voordat ik aan de werkgroep deelnam) geen weet van hebben. Dit is gebeurd door aanwezigheid met stands met voorlichtingsmateriaal op activiteiten in de gemeente en met homeparty's (vergelijkbaar met Tupperware party) waarbij een iemand van Tactus aanwezig was om voorlichting te geven over alcoholmisbruik en de gevolgen daarvan.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

De acties die destijds gevoerd zijn hebben in ieder geval veel mensen bereikt en veel media-aandacht gekregen. Het bereiken van het uiteindelijke doel (minder alcoholgebruik) zal vele (tientallen) jaren in beslag nemen. Een algemeen geaccepteerd gebruik waarvan pas redelijk recent de verwoestende werking is aangetoond verander je niet 1, 2, 3. Dit zal een proces zijn vergelijkbaar met de campagnes omtrent het roken.

**Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?
Weet ik niet. Zo ja, is dit na mijn laatste deelname geweest.*

**Zo ja Hoe is dat gebeurt?
Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?
Zie vorige vraag.*

**In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?
Hoeveel homeparty's er geweest zijn weet ik niet. De organisatie van mijn eigen homeparty is eerst uitgesteld vanwege teveel afzeggingen door deelnemers. Van organisatie van een volgende is niets meer gekomen door tijdgebrek (nieuwe baan en daaraan gekoppelde opleiding elders in het land).*

**Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?
Zie vorige vraag.*

**Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?
Geprobeerd een nieuwe afspraak te maken met de deelnemers. Maar mijn door privéomstandigheden heeft e.e.a. geen doorgang kunnen vinden.*

**Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren?
Waarom wel/ niet?
Ja, het enige wat je hoefde te doen voor zo'n homeparty was mensen uitnodigen en je huis 'ter beschikking' te stellen. De rest van de avond werd door professionele medewerkers van Tactus ingevuld. Er werden, voor mij, voldoende tips aangedragen om (potentiële) deelnemers indien nodig 'over te halen' deel te nemen aan zo'n avond.*

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?
Geen, want tot een homeparty is het in mijn geval niet gekomen en ik ben ook niet bij andere homeparty's aanwezig geweest.*

Bereik doelgroep

**Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?
Ik weet niet hoeveel homeparty's er in totaal zijn gehouden. Ik kan er daarom ook geen oordeel over geven.*

Voor wat betreft het bereiken van de doelgroep middels andere activiteiten kan ik alleen zeggen dat op de avonden van de ouderwerkgroep de reacties van de mensen die daaraan hadden meegewerkt altijd erg positief waren. Of en hoe deze activiteiten op een later tijdstip nog 'officieel' zijn geëvalueerd weet ik niet.

**Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?
Zie vorige vraag.*

**Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?
Zie vorige vraag.*

*Wie zijn er wel succesvol bereikt?

Zie vorige vraag.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?

Zie vorige vraag.

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?

Ik heb met deelname aan de ouderwerkgroep moeten stoppen voordat (onderdelen van) projecten afgerond waren. De betrokkenheid en inzet van de destijds aanwezige leden heb ik als groot en positief ervaren.

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

Ik weet dat er destijds nóg een tweetal ouders was die een homeparty hebben georganiseerd. Of het verder nog navolging heeft gekregen weet ik niet.

*Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?

Ik heb inmiddels geen zitting meer in de ouderwerkgroep.

Mening project 'Fris over drank'

*In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?

Ik zie/merk nog steeds dat jongeren (veel) teveel alcohol gebruiken met alle gevolgen van dien. Bij ons in de wijk vinden wekelijks (vaak ernstige) vernielingen plaats door jongeren onderweg naar of van een uitgaansgelegenheid hier in de buurt.

Ook signaleer ik nog heel vaak onwetendheid bij ouders over de gevolgen van alcoholgebruik bij hun kinderen.

*Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?

Het gemak waarmee er miljoenen euro's in megalomane projecten wordt gestoken waardoor er (zeer) binnenkort geen geld meer is voor de zwaksten in de samenleving en ook geen (of te weinig) geld meer voor zinvolle projecten als 'Fris over drank'.

*Vinden uw collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?

- *Met collega's bedoelt u de mede-werkgroepleden. Ik denk 't wel anders zouden ze niet hebben deelgenomen aan de ouderwerkgroep.*
- *Collega's op het werk? Ik praat er regelmatig over, vaak naar aanleiding van de weekendvernielingen. Mijn collega's hebben geen of nog heel jonge kinderen en geven dikwijls aan dat ze hopen dat hun kinderen later verstandiger zijn. Ik haak daar altijd steevast op in dat ze dat grotendeels zelf in de hand hebben (het goede voorbeeld geven (niet teveel en te vaak drinken), open zijn in communicatie met je kind (ook wanneer het wél een keer fout gaat).*

*Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?

Ik denk dat de homeparty's een heel goed middel kunnen zijn in de bewustwording van mensen over de gevaren van alcohol. Je kunt het er in klein verband met veelal bekenden onder professionele leiding over hebben.

*Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?

Een goed initiatief wat in veel meer gemeenten navolging zou moeten krijgen.

*Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd? Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?
Omdat ik veel buiten de gemeente ben volg ik alles veel minder en zou niet kunnen zeggen welke interventies en/of activiteiten er nog meer gedaan zijn of worden.

*Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?
Laagdrempelige en vooral niet 'belerende' informatie voor bewustwording over de gevaren van alcohol.

*Wat zijn minder sterke kanten?
Ik heb te weinig informatie en kennis over het verloop van het project om hierop een antwoord te kunnen geven.

*Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?
Exacte informatie hierover heb ik niet, maar zoals ik al aangaf in een eerder antwoord is bewustmaking en bewustwording van mensen over de gevaren van alcohol een hele lange weg. Daarvoor is (ook tevél) alcoholgebruik té maatschappelijk aanvaard.

*Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?
Dat zal de toekomst moeten leren. Aan de direct betrokkenen zal het niet liggen. Over de bestuurders in de gemeente maak ik me meer zorgen. Vinden ze het BLIJVEND belang van voorlichting en bewustwording nog net zo belangrijk wanneer, er om welke reden dan ook bezuinigd moet worden en subsidies in gevaar komen, als bij de start van het project? Ik heb mijn ernstige twijfels!

*Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?

- Jongeren
- Ouders
- scholen
- sportverenigingen
- andere stakeholders

Hoe alle deelprojecten zijn afgelopen/afgerond weet ik niet, maar wat ik erover gelezen heb is dat scholen en sportverenigingen enthousiast reageerden en op hun manier (o.a. verspreiden van voorlichtingsmateriaal) hebben meegewerkt.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?
Geen idee.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project 'Fris over drank' vergeleken met andere projecten.
Ik heb geen vergelijkingsmateriaal/ken geen referentieproject.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project 'Fris over drank': welk cijfer geeft u dan?
Een 8. In de 8 zit (in willekeurige volgorde) mijn waardering voor de naam van de campagne, de keuze om o.a. met een ouderwerkgroep te gaan werken, om het onderwerp zo laagdrempelig en dicht mogelijk bij de doelgroep te krijgen, en de manier waarop er in de media aandacht voor is en wordt gezocht.

Uitwerking interview met dhr. Froklage, politie Hardenberg

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van dhr. Froklage samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd raadplegen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?

Dhr. Froklage ziet het project 'Fris over Drank' als een project dat is ontstaan vanuit de gemeente, met als doel alcoholmatiging bij jeugd te bewerkstelligen.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

De bijdrage van dhr. Froklage en andere agenten zit hem voornamelijk in de handhavingsfeer. Alle jeugdagenten van het team kennen het project en proberen daar zoveel mogelijk uitvoering aan te geven, door bijvoorbeeld inventarisatie van hokken en keten. Maar ook om het project 'meer dan een biertje' meer gestalte te geven. 'Meer dan een biertje' loopt al langere tijd, sinds 2007/2008, maar komt moeilijk van de grond. Het is ondertussen veranderd, loopt beter en is werkzamer. Het is druk onder de jeugdagenten om het toegepast te krijgen, de ommezwaai is nog niet helemaal gemaakt. Het is ook de bedoeling om er een standaard werkwijze van te maken.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

De doelstelling onderschrijven en dat binnen het werk van de politieagenten tot uiting brengen. Binnen handhaving meenemen, maar ook jeugdagenten meer gefocust laten zijn op het alcoholgebruik van jongeren en ouders inschakelen.

Een jeugdagent is een agent die een taakaccent heeft naar jeugd toe. Dit is heel breed gezien, van een groep die lastig is tot een jongere die inbreekt. Tot de jongeren tot achttien jaar.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

De belangrijkste bijdrage binnen 'Fris over Drank' is 'meer dan een biertje'. De belangrijkste contouren zijn gezet, er is een proceseigenaar voor benoemd. De komende jaren wordt dit door hem uitgezet. Het doel is nog niet bereikt binnen het project, maar zoals dhr. Froklage het zegt; 'het raamwerk is gezet'. Dhr. Froklage noemt het project een ommezwaai in het denken van een hoop mensen. Het gaat net als roken denkt dhr. Froklage. Vijftien jaar geleden werd nog overal gerookt, het krijgt nu langzaam overal een asociaal karakter.

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

Dit is een doorlopend proces. Bij de jeugdagenten is er elke vier maanden een overleg. Wat ging er goed, hoe loopt het, wat is de stand van zaken, wat moet beter en wat is de volgende stap. Hier zit elke keer een evaluatie bij in.

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?

*Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?
Zie hierboven.*

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Dhr. Froklage geeft aan dat ze niet in het hulpverleningscircuit zitten, maar dat het bij hen enkel om de handhaving en signalering gaat. En het bereiken van netwerkpartners daarin. Het handhaven houdt letterlijk in het bekeuren wanneer jeugd op straat loopt met alcohol. En het signaleren is; wat zie ik in hokken en keten? Die signalering gaat weer terug naar de gemeente toe. Er is verder geen plan over hoe het aangepakt moet worden.

*Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

Één heeft dhr. Froklage al genoemd, het project 'meer dan een biertje'. Dat is nu gelukkig aangepast. Verder ziet dhr. Froklage als knelpunt dat drank een 'algemeen gegeven' is binnen de gemeenschap en dat er in de toezicht sfeer nog niet iedereen op dezelfde lijn hebt zitten. Dhr. Froklage noemt hier dat jongeren onder de zestien een bandje moet hebben, daar wordt op gecontroleerd door de politie, maar dit gebeurt nog niet overal. Nog niet alle horecagelegenheden doen dit dus, omdat ze dan denken inkomsten mis te lopen.

**Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?*

De horecagelegenheden die hebben al een wettelijk kader, dat ze onder de zestien niet mogen schenken. Hier wordt op dit moment niet heel veel mee gedaan. Het belangrijkste ligt bij de voedsel- en warenautoriteit. Ditzelfde geldt voor winkeliers, de politie doet er bij beiden niet zoveel aan. Dhr. Froklage geeft aan dat hij, en zijn collega's eigenlijk pas ergens komen wanneer er daadwerkelijk wat speelt en dus niet preventief.

**Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?*

Dit heeft dhr. Froklage niet nodig, geeft hij aan. Wel doen ze aan terugkoppeling, wat gebeurt er en wat komen ze tegen. De rol van de politie is duidelijk, dit loopt vanzelf en ondersteuning hebben ze dus niet nodig geeft hij aan. Het is alleen even nadruk erop leggen, op hetgeen zij doen.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?*

*Dhr. Froklage geeft voor het team en de eigen bijdrage; **'een klein zesje'**.*

Bij jeugdagenten ligt het weer anders dan bij taakagenten verkeer.

De focus ligt bij de verschillende agenten anders, bij de jeugdagenten durft dhr. Froklage het accent op alcohol op 80% te zetten. Maar bij verkeersagenten is dit anders, ze vormen echter wel één team.

Bereik doelgroep

**Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?*

Hier is dhr. Froklage wisselend over. Als het over jeugdagenten gaat, die doen dit 100%. Anderen laten daar nog wel eens steken in vallen. Dit is een doorlopend proces binnen het team. Niet iedereen kan omgaan met jeugd, niet iedereen heeft er interesse in, anderen hebben weer andere taken. Hierdoor krijg je nooit geen 100% toezicht op jeugd.

**Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?*

In relatie tot alcoholgebruik, de politie komt veel groepen tegen met alcoholgebruik, worden een hoop mensen niet bereikt zoals projectmatig is neergezet. Maar ze worden wel bereikt op een bepaalde manier, het is niet altijd op de meest vrolijke manier. Het zijn ook geen momenten dat je 'meer dan een biertje' kunt toepassen. Dat project wordt ook alleen maar op evenementen uitgevoerd. Op zaterdagavonden wordt het niet uitgevoerd, omdat je dan al handen tekort komt.

Binnen de openbare ruimte worden de groepen bereikt die de aandacht nodig hebben. Bij 'meer dan een biertje' wordt gevraagd of ze een HALT interventie willen of niet, willen ze dit niet dan krijgen ze alleen een bekeuring. Maar die mensen snappen de ernst van de situatie niet. Dit zijn de mensen die meer bereikt moeten worden.

**Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?*

Dwang is een verkeerde methode. En het project is nog niet afgelopen, dhr. Froklage gelooft er zeker in dat de doelen bereikt kunnen worden. Maar het zal een kwestie van een lange adem zijn. Dhr. Froklage wijst hier weer terug naar het rookgedrag, het moet minder sociaal worden, het drinken van alcohol.

**Wie zijn er wel succesvol bereikt?*

De jeugd.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?
*Dhr. Froklage geeft aan dat er veel jeugd wordt bereikt. Hij geeft hier een **7-8**.
Dit cijfer geeft dhr. Froklage omdat hij is op de plekken waar de jeugd is en op die manier de jeugd bereikt. Dit zijn vaak de overlast plekken. De jongeren die netjes op een jongerengroep zitten, die hoeven ze niet te bereiken. Maar de jongeren die ze moeten bereiken, die bereiken ze wel.*

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?
Jeugdagenten 80%, en misschien wel meer. De andere agenten, het hangt dan af van hun taakaccent, daar is het wat minder. 100% wil dhr. Froklage niet geven/ zeggen, omdat het dan absoluut is. 80% is naar zijn mening voldoende, dan zijn ze er goed van doordrongen.

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?
De bedoeling is om met elkaar samen te werken. Het kan zijn dat er een jeugdagent samen met een andere agent, met een ander taakaccent, aan het werk gaat. Er vind dat een soort 'kruisbestuiving' plaats vindt, zoals dhr. Froklage het benoemt. Het kan zijn dat de andere agent het niet helemaal goed oppakt, maar ze gaan wel samenwerken.

*Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?
Als het een verhaal is wat breed gedragen wordt en wat maatschappelijk past, dan is de politie niet degene die zegt wij haken af.

Mening project 'Fris over drank'

*In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?
Wat dhr. Froklage er van ziet is dat alcoholgebruik op dit moment 'excessief' is. Bij discotheken ziet dhr. Froklage, als hij daar komt als agent, dat jongeren heel veel gebruiken. En niet alleen alcohol, maar ook andere middelen. Het middelengebruik is veel, de afgelopen tien jaar, en het blijft veel/ het is niet minder veel geworden.

*'Fris over Drank' is een project wat achter de voordeur een verandering teweeg wil brengen, geeft dhr. Froklage aan.
De BOBcampagne, van veilig verkeer Nederland, is volgens dhr. Froklage een goede campagne geweest t.a.v. alcoholgebruik. Hij ziet een vermeerdering van het aantal jongeren dat een BOB aanwijst.*

*Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?
Middelengebruik is, naar de mening van dhr. Froklage, misschien wel erger dan gezien wordt. Zo worden er heel hennepkwekerijen gepakt, andere concrete dingen kan dhr. Froklage niet noemen.

*Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?
Zie eerdere vragen, daarin is er al antwoord op gegeven.

*Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?
Dhr. Froklage vind dat het volledig binnen het project 'Fris over Drank' past.

*Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?
Het is een goed project, wel mag er nog meer 'tamtam' over gemaakt worden. Er mag meer publiciteit gezocht worden.

*Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd? Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?
De partners zijn dat, die de andere activiteiten uitvoeren, zoals Tactus en Bureau Jeugdzorg. Hier kijkt dhr. Froklage positief tegenaan.

*Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?

- *Dat een probleem aangepakt wordt en dat de gemeente er een duidelijke zienswijze over heeft. Maar er mag nog meer 'lawaai' omheen gemaakt worden.*
- *De partners worden hierdoor aan elkaar verbonden.*

*Wat zijn minder sterke kanten?

- *Er mag meer lawaai omheen komen.*
- Meer minder sterke punten heeft dhr. Froklage niet. Wel grijpt hij terug naar het roken. Wanneer dit duidelijk wordt, is als er op een pakje van het roken komt te staan dat het dodelijk is. Bij alcohol zal dit mogelijk zijn als er duidelijk gemaakt wordt dat over tien jaar 10% van de jeugd gaat lijden aan korsakov dan zijn dat vreselijke dingen. Maar als gevraagd wordt aan mensen of er verband is tussen alcohol en korsakov zullen veel mensen dit niet zien.*

*Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?

Het heeft wel effect, waarbij dhr. Froklage niet wil zeggen dat alle kinderen van de drank af gaan. Maar het openlijke gebruik van drank, daar gaat de politie over, daar is verandering in gekomen. Er is te zien dat er minder openlijk gebruikt wordt. De overlast van het openlijk drankgebruik, dhr. Froklage heeft hier het idee van, dat het minder wordt.

*Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?

-

*Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?

- Jongeren
- Ouders
- scholen
- sportverenigingen
- andere stakeholders
- *Bij jongeren heeft dhr. Froklage niet het idee dat er heel veel veranderingen plaatsvinden. Wel ziet hij incidenteel wel wat 'leuke' veranderingen, zoals hij het noemt. Maar geen grote veranderingen.*
- *Het aantal ouders wat goed wil, dat moet uitgebreid worden. Omdat veel ouders hun kinderen snel 'zellig' vinden, omdat drinken bij anderen wel mag.*
- *Scholen en sportverenigingen heeft dhr. Froklage weinig zicht op.*

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?
Dhr. Froklage heeft, na diep nadenken, hier geen zicht op.

Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project 'Fris over drank' vergeleken met andere projecten

-

Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project 'Fris over drank': welk cijfer geeft u dan?

Dhr. Froklage geeft een 7 voor het gehele project.
In dit cijfer zit; de goede gedachte van de jeugd die minder gaat drinken. Meer cohesie in het verhaal halen, meer commitment halen bij de bevolking, het moet breder gedragen worden.

Uitwerking interview met dhr. Bouwmeester, de Stuw

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van dhr. Bouwmeester samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd raadplegen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
*De gemeente Hardenberg draaide een project gericht op terugdringen van het alcoholgebruik met name van de jeugd. Voorlichting speelt hierbij een grote rol. Een onderdeel daarbij is 'Fris over Drank'. (dhr. Bouwmeester vroeg vervolgens of ik hem nog weer even kon helpen met hoe het nou precies in elkaar zat, ik heb uitleg gegeven en daarna zijn we verder gegaan met het interview).
 Dhr. Bouwmeester vertelde me dat 'Fris over Drank' het brede proces is, voorlichting op scholen, onderdelen gericht op voorlichting buiten school. Afspraken worden gemaakt met sportclubs en horecaorganisaties. Dit waren de dingen die dhr. Bouwmeester te binnen schoten. Het directe doel hiervan was het terugdrinken van het gebruik van alcohol.*

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

Dhr. Bouwmeester en de welzijnsorganisatie de Stuw zitten met name op het vrijetijdsstuk, voor jongeren van 12 t/m 18, om het gebruik aan de orde te stellen. De ambulante jongerenwerkers werken met jongeren die teveel alcohol gebruiken en deze jongeren worden doorverwezen naar Tactus. De rol van de Stuw is geweest om dit te intensiveren. Jongeren bewust maken, alternatieven laten zoeken. De ambulante jongerenwerkers zijn vanaf het begin van 'Fris over Drank' actief bezig geweest en het laatste jaar wordt actief gewerkt aan het hokken en ketenbeleid. Dit liep ook al langer, alleen het laatste jaar is het geïntensiveerd.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

De negatieve effecten van alcohol onderkennen, jongeren bewust laten worden van de effecten van alcohol. Van daaruit het gebruik terugdringen. Maar ook de jongeren die geen alcohol gebruiken versterken in hun gedrag, zodat zij niet buiten de groep vallen omdat ze niet drinken en dus mee gaan drinken.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

Jongeren doorverwijzen naar Tactus (en andere instellingen) werd altijd al gedaan, maar door het project is dat toegenomen. Er wordt gesproken over het project. De bewustwording neemt toe. Maar of het daadwerkelijke doel bereikt is, is moeilijk meetbaar vindt dhr. Bouwmeester. Wanneer hij zou moeten kiezen of het doel wel of niet bereikt is, zijn alle jongeren gestopt met alcohol drinken, 'nee'. Er zijn wel stappen gemaakt in de goede richting.

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

*Doorverwijzingen worden geregistreerd en dit kan dus worden gevolgd. Hokken en ketenbeleid is op vrijwillige basis begonnen, dit is geëvalueerd en hier is uit naar voren gekomen dat het te weinig effect oplevert. Dit is toen ook bijgesteld.
 Het steeds bekijken/ evalueren hoe alles loopt wat uitgevoerd wordt hoort bij de werkwijze. Er wordt veel besproken hoe alles loopt en waar nodig worden dan dingen bijgesteld.*

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?

*Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?
 Doorverwijzingen worden bijgehouden in de pc.*

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Eerste plan is niet verlopen zoals het gepland was, dit was op basis van vrijwilligheid (bij het hokken en ketenbeleid). Dat plan is toen bijgesteld, met ook bijgesteld doel. Dit loopt nu volgens plan en is volop in uitvoering.

**Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?*

-Het is, naar de woorden van dhr. Bouwmeester, 'taai'. Het gaat niet alleen om jongeren, maar ook om de steun van ouders. Ouders zijn vaak gemakkelijk, omdat ze vaak op jongeren leeftijd ook stevig dronken. Het wordt niet ontmoedigd door de ouders.

-Het alcoholgebruik in deze omgeving, gemeente Hardenberg, is heftig. Uit onderzoek blijkt ook dat het nog niet afneemt, maar toeneemt. De laatste tien jaar is het niet afgenomen.

-Er is een convenant getekend, de gemeente heeft het overgenomen en zet vervolgens weer alcohol neer op een opening voor jongeren.

-Het is nog zo gewoon in onze gemeenschap, het drinken van alcohol. Dit moeten we leren onderkennen. Er is een lange traditie.

-Er is weinig alertheid van mensen om te zeggen/wijzen op het drinken van alcohol. Dit gebeurt wel door jongerenwerkers, maar vaak niet door andere mensen.

**Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?*

De jongerenwerkers lopen er als eerste tegenaan, die moeten daar hun weg in vinden. Die moeten sturend optreden in deze situaties.

Achteraf wordt terug gekeken op hoe het gegaan is, in de hoop dat het een volgende keer anders gaat/loopt.

**Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?*

De rol die dhr. Bouwmeester verwachtte van de projectleiding om mee te kijken binnen het project is goed vervuld. Ook vind hij dat de projectleiding meedenkt en meeluistert naar wat speelt. Houdt ook op de goede manier de lijn vast. Hij is goed begeleid.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?*

*Het cijfer dat dhr. Bouwmeester geeft is een **6,5 – 7**.*

Dit cijfer bestaat uit; het tempo van het signaleren had op een ander tempo moeten gaan. Dit heeft een aantal maanden geduurd, dat had sneller gekund. Intern hadden er strakkere afspraken moeten zijn.

Het project, het hele project, wordt voor 70/ 80% door de gemeente uitgevoerd. Hierdoor is de rol van de Stuw beperkt gebleven.

Bereik doelgroep

**Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?*

Het aantal uren dat ingezet is, klopt met het aantal mensen dat bereikt is. In financiële zin voert de instelling de Stuw een beperkt deel uit, ze kunnen dus ook weinig uren hiervoor inzetten en hebben voor het aantal uren dat ze hadden het aantal uren bereikt dat ze konden/willen bereiken.

Wel had hij bij het hokken en ketenbeleid direct een andere opzet willen zien, deze is bijgesteld, maar dit wordt achteraf gezegd. En als er direct een andere opzet was geweest hadden er ook meer mensen bereikt kunnen worden.

**Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?*

Daar zijn ze nu nog steeds mee bezig, de hardere kern jongeren. Die in vrije tijd veel drinken, die op privéterrein hokken en keten hebben. Die zijn moeilijk bereikbaar en daar wordt nog steeds aan gewerkt om die te bereiken. Daar moet in geïnvesteerd worden.

**Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?*

Hier is de Stuw nog steeds mee bezig op dit moment, nadat het eerste hokken en ketenbeleid is bijgesteld.

In het begin zijn ze begonnen met dat jongeren zich aan konden melden als 'frisse keet'. Er zijn toen een paar aanmeldingen binnen gekomen, maar dat is daarna gestopt.

De Stuw wil ervoor zorgen niet als de 'betweter' over te komen, maar de jongerenwerkers één te laten worden met de jongeren, ze langzaam binnen te laten komen en ze op deze manier kennis te laten vergroten.

**Wie zijn er wel succesvol bereikt? Hier kon dhr. Bouwmeester zelf niet echt antwoord op geven, hij verwees me hiervoor naar dhr. van Faassen waar ik later een gesprek mee had.*

Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan? Hier geeft dhr. Bouwmeester een **6. Dit proces duurt lang, het erop af gaan en er komen. Hier doelt hij op het proces van het hokken en keten beleid wat ik bijgesteld, de 2^e versie.*

*Voor het andere, 1e proces, de jongerenwerkers die aan het werk zijn, geeft hij een **8**. Hier zijn de jongerenwerkers op de keten af gegaan en hebben er gelijk een paar 'meegekregen'.*

Betrokkenheid

**In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?*

Team O&O, dhr. van Faassen onder andere, zijn hier heel goed bij betrokken geweest. Dhr. van Faassen had in het begin als enige uren hiervoor om mee bezig te gaan. Het team is vergroot en zij hebben zich gericht op alcoholmatiging, los van het hokken en ketenbeleid.

**Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?*

Het is door meer collega's opgepakt, hun betrokkenheid is vergroot. Verder loopt het nog en blijven collega's hiermee aan het werk.

**Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?*

Een deel van het verhaal wordt geprobeerd binnen de reguliere middelen te zetten. Het wordt in de breedte opgepakt en ze zouden er graag mee door willen gaan.

Mening project 'Fris over drank'

**In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?*

De mate waarin er gedronken wordt binnen de gemeente Hardenberg vindt dhr. Bouwmeester 'heftig'. Het is een landelijk probleem, maar dhr. Bouwmeester denkt dat Hardenberg zeker niet onder het gemiddelde scoort.

**Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?*

Groepen jongeren die geen diploma hebben en dus niet aan een goede startkwalificatie komen. Criminele circuit onder de jeugd. Bezuinigingen binnen de AWBZ, groepen die minder begeleiding gaan krijgen (die verstandelijk wat minder mee hebben gekregen). Alcohol zit vaak verweven door het geheel.

**Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?*

Alcoholmatiging is als speerpunt gekozen. De collega's, welzijnswerkers, nemen het probleem rondom alcohol al vaker mee. Onder de collega's ziet hij dat de kennis/bewustwording rondom alcohol onder jongeren toeneemt.

**Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?*

Dhr. Bouwmeester vindt dat er bij dit soort projecten een brede aanpak moet zijn. Jongerenwerkers vind hij/ ziet hij als een goede plek om jongeren aan te spreken op hun alcoholgebruik. Om te praten over hun zelfstandigheid, welke risico's er gelopen worden door het drinken van alcohol.

Goede aanvulling op het geheel binnen 'Fris over Drank'. Er had zelfs meer nadruk op mogen liggen.

**Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?*

Dhr. Bouwmeester vindt het een goed project, zeker omdat het breed (vanuit verschillende instellingen/ kanten) wordt aangepakt. Wanneer het uit een enkel punt/ enkele instelling wordt aangepakt is er veel minder of misschien zelfs geen effect. Wel is het, alcoholmatiging, iets waar langere tijd nadruk op moet liggen. Het moet aandacht blijven houden wil het succes hebben en/of krijgen.

**Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd?*

Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

Voorlichting op scholen, voorlichting naar ouders, interventies bij de politie. Sportclubs worden aangesproken op het gebruik van alcohol in de middag. Peerouders, SmartConnexion. Interventies binnen Tactus.

Dhr. Bouwmeester kijkt hier als volgt tegen aan; 'laat alle bloemen bloeien'. Er zijn interventies die effectiever zijn dan andere interventies, sommige blijven 'hangen'. Maar het geheel zorgt ervoor dat het werkt.

**Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?*

Veelzijdigheid, de projectleiding houdt de lijnen goed strak. De gedrevenheid is hoog, ook het enthousiasme waarmee er gewerkt wordt binnen het project. Ook krijgt het lang aandacht, dit vind dhr. Bouwmeester ook positief.

Er staat een stevig project met heel veel mooie kanten.

**Wat zijn minder sterke kanten?*

De vrijetijdssituatie had sterker benut moeten worden. Kansen voor de Stuw zijn blijven liggen, er had sterker ingezet moeten worden op de vrijetijdssituaties. Het laatste jaar komt dit een beetje door, jammer dat dit zo lang heeft moeten duren.

Er worden onderdelen wel opgepakt en neergezet, maar hoe houd je de zoektocht de interventies op gang. Dit kan beter.

**Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?*

Dat ligt eraan hoe hoog de lat wordt gelegd. Het is goed dat er de laatste jaren intensief aandacht is voor dit onderwerp. Dhr. Bouwmeester verwacht daardoor niet dat het probleem binnen vier jaar is opgelost. Het heeft effect, dat is ook te zien. Na het eerste succes komt het moeilijke worstelen, daar zit het project misschien nu in denkt dhr. Bouwmeester.

De bewustwording ziet hij wel op veel verschillende plekken.

**Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?*

De stuurgroep, op die niveaus, denkt dhr. Bouwmeester dat de bewustwording er is. Op beleidsniveau ziet hij dat het hoofddoel gedeeld wordt. De basis ligt er. Binnen het onderwijs heeft hij hier geen zicht op.

**Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?*

-Jongeren

-Ouders

-scholen

-sportverenigingen

-andere stakeholders

Jongeren zijn 'ja en nee' in beweging gekomen. Een deel is in beweging gekomen een ander deel moet nog gevonden worden.

Een aantal scholen hebben goed meegedaan. Een groot deel van het project heeft zich ook daarop gericht.

Ouders zijn ook in beweging gekomen. Bij een voorlichtingsavond heeft hij een 'schokgolf' waargenomen. Hoe slecht alcohol is voor de hersenen van jongeren was niet bekend, toen dit verteld werd had dit een groot effect op ouders.

Van sportverenigingen weet dhr. Bouwmeester weinig. Heeft hier geen zicht op.

Overige stakeholders, politie en hulpverleners zijn ook in beweging gekomen.

Alle partijen zijn in beweging gekomen, van enorme schokgolven tot wat minder in beweging gekomen.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?
Dhr. Bouwmeester kent ze niet.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project *Fris over drank*' vergeleken met andere projecten.

-

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank*': welk cijfer geeft u dan?

Dhr. Bouwmeester geeft het project 'Fris over Drank' een 7,5 – 8.

Enthousiaste aansturing, enthousiaste wethouder. Het maakt kleur als je merkt bij een wethouder dat hij betrokken is. Dat alle stakeholders, veel partijen, vinden dat het moet veranderen; breed draagvlak voor verandering. Problematiek is heftig.

1 dec. '11

Uitwerking interview dhr. J. Perlot, peerouder

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van dhr. Perlot samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd raadplegen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
Voorlichting geven, zodat mensen begrijpen, dat drank slecht voor je kan zijn bij bovenmatig gebruik. Het doel is dat mensen dat snappen en dat ze minder gaan drinken, met name gericht op jongeren. Meneer Perlot denkt dat er niet zozeer een groot verschil is tussen het drankgebruik bij jongeren en/of ouders, maar dat het bij jongeren meer opvalt.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

Dhr. Perlot is peerouder binnen het project 'Fris over Drank'. Begonnen met voorlichtingavonden, voorlichting geweest over de hersengroei en wat alcohol doet met de hersenen van jongeren. Zijn kinderen vielen in de doelgroep, daarom sprak hem dit aan, ook omdat hij in de gemeenteraad zit en hier veel mee te doen heeft. Er is veel voorlichting gegeven om het onderwerp, onder andere over coma zuipen, bespreekbaar te maken.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

Door middel van voorlichting is het doel om het alcoholgebruik onder jongeren terug te dringen. En de kennis vergroten rond het onderwerp.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

Bij een groep mensen is dit gelukt. Het verhaal rondom de hersenen, wat vooral aan jongeren verteld is, heeft ervoor gezorgd dat de kennis bij jongeren vergroot is. Verder heeft meneer het schuldcomplex weggenomen bij ouders die zich schuldig voelen t.o.v. hun kinderen en hun hersenen. Ook heeft hij het idee dat er minder gedronken wordt, maar dat is dhr. Perlot zijn gevoel.

**Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?*

Het is niet zozeer geëvalueerd, het is op een bepaald moment 'gewoon' opgehouden. Naar de woorden van dhr. Perlot; de campagne is langzaam aan doodgebloed.

**Zo ja Hoe is dat gebeurt?*

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

Zie hierboven.

**In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?*

Er was een plan, maar het is veel inbreng van de ouders geweest. Die zelf ook geprobeerd hebben voorlichting te geven op een eigen manier. Zonder dat het van bovenaf gestuurd was. Zo is het dus op een natuurlijke manier verlopen en dhr. Perlot denkt dat het dan beter loopt dan wanneer er met/ vanuit bijeenkomsten wordt gewerkt omdat ouders zich niet aangevallen voelen. Bij dit project moet je een lange adem hebben en met kleine stukjes vooruit blij zijn en hopen dat het steeds verder door druppelt. Verder is het volgens plan verlopen.

**Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?*

Geen onverwachte dingen tegen gekomen, maar ouders geven vaak het verkeerde voorbeeldgedrag omdat zij zelf ook drinken en kinderen gaan gewoon meedrinken. Dit ziet dhr. Perlot als een knelpunt, omdat de ouders niet aangesproken kunnen/willen worden op het alcoholgebruik. Het komt er op neer dat wanneer ouders drinken er lastig iets tegen kinderen gezegd kan worden m.b.t. het niet drinken en dat horeca- en sportgelegenheden een stukje opvoeding moeten gaan overnemen, want ouders doen dit niet. Bij de sportverenigingen is het knelpunt de kantine inkomsten, die ze mogelijk kunnen mislopen door het minder schenken van alcohol.

**Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?*

Bij de sportverenigingen is een convenant afgesloten. Verder heeft dhr. Perlot niet gemerkt dat er iets mee is gedaan. Zelf heeft hij een tijdje in het bestuur van een sportvereniging gezeten en deze voorzitter was heel kien op het niet drinken van jongeren. Verder is er geprobeerd ouders die lastig te bereiken waren te bereiken, alleen dit is niet gelukt.

**Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?*

Zeker, zoals dhr. Perlot aangeeft. Opbellen, bespreken, bijeenkomsten houden, er is veel contact geweest en dat heeft een belangrijke rol gespeeld.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?*

Het cijfer dat dhr. Perlot geeft is van een 7 naar een 5 afglijdend. Eerst enthousiast, en vervolgens het doodbloeden op een gegeven moment, het enthousiasme wat weg gaat.

Het cijfer, de 7, die dhr. Perlot geeft bestaat uit; enthousiasme, benoemen wat de peerouders samen konden doen en gesprekken voeren met mensen.

De 5 waar het cijfer naar afglijd gaat in principe uit van hetgeen ook hierboven benoemd staat, alleen werd er naar bijeenkomsten gegaan en werd daar niks meer mee gedaan.

Bij het begin van het peerouderschap werd en na de bijeenkomsten nog gehandeld en dit gebeurde op het laatst niet.

Bereik doelgroep

*Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?
Er zijn heel veel mensen bereikt, zeker in Dedemsvaart verteld dhr. Perlot. Moedige moeders zijn ze veel mee in contact geweest, ook met politie. Meneer merkt aan zijn kinderen, een drieling van 17, dat het veel meer bespreekbaar is, het onderwerp alcohol. Ook wordt er steeds meer over nagedacht, vooral in de horeca.

*Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?
De mensen die thuis zitten, het onzin vinden en zelf ook drinken. En die geconfronteerd worden met hun eigen alcoholgebruik. Deze mensen hebben er geen zin in omdat ze met hun eigen gebruik geconfronteerd worden. Die kinderen worden dan ook moeilijk bereikt. Dhr. Perlot benoemt namelijk dat je als kind van dertien niet tegen je vader zegt; 'pap, je drinkt teveel'.

*Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?
Dhr. Perlot zou niet weten wat hij anders zou willen/ kunnen doen. Je komt alleen bij deze mensen door escalaties. De mensen die gewoon rustig thuis wat zitten te drinken die bereik je namelijk wel. Hij zou het wel anders willen doen, maar zou niet weten hoe hij het anders zou moeten doen.

*Wie zijn er wel succesvol bereikt?
De sportverenigingen, die een convenant hebben afgesloten. Scholen en jongeren zijn ook wel bereikt.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?
*Het cijfer dat dhr. Perlot geeft zit tussen een 6 en een 7.
Dat mensen bereikt zijn, dat het bespreekbaar geworden is, de hersenvoorlichting die is gegeven. Het is algemeen onderkent zegt dhr. Perlot, dat merkt hij als er jongeren op bezoek zijn.*

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?
De betrokkenheid van dhr. Perlot was groot bij het onderwerp op zich, hij is alleen niet elke keer aanwezig geweest. De overige peerouders, sommige waren er elke keer en de overige groep waren er wisselend.

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

-

*Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?
Dhr. Perlot zou gewoon door gaan als dat gevraagd wordt, omdat er nog steeds, onbewust, teveel gedronken wordt. Jongeren moeten bewust worden gemaakt en zorgen dat ze niet automatisch drinken.

Mening project 'Fris over drank'

*In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?
Het is een probleem dat er onder de jongeren teveel gedronken wordt. Maar dhr. Perlot vindt het probleem niet groter dan elders in het land. Op het platteland wordt wel meer gedronken dan in de grote steden.

*Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?

Het kom je aan het geld om iedereen die geen werk heeft in de bijstand en de WMO zit uit te betalen. Dat probleem is voor dhr. Perlot veel groter. Omdat het mensen direct in hun bestaan raakt. De hele sociale zekerheid vindt dhr. Perlot ook een probleem.

*Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?

Iedereen, de andere peerouders, vindt het een probleem. De peerouders praten met elkaar en ze kwamen tot de conclusie met elkaar dat er teveel gedronken wordt.

*Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?

Het past binnen het project, omdat iedereen zo veel mogelijk kennis wil hebben/ op doen om het alcoholgebruik naar beneden te krijgen.

*Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?

Dhr. Perlot vindt het een project wat continue moet doorgaan. Hij vindt het heel nuttig.

*Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd? Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?

Dhr. Perlot kent geen andere interventies/ activiteiten.

*Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?

Dat ouders erbij betrokken zijn, dat ouders andere ouders kunnen aanspreken, dat het geen oplegging vanuit de overheid is. Dhr. Perlot vindt dit één van de sterkte punten, dat wanneer je met zoiets als dit doorgaat er eerst een ouderwerkgroep bij moet zitten.

De coördinatie, begeleiding en enthousiasme is iets wat dhr. Perlot ook erg belangrijk vindt en dit zat goed in elkaar met mevr. Roos.

*Wat zijn minder sterke kanten?

Het niet meetbaar zijn van hetgeen is bereikt.

*Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?

Niet voldoende vindt de dhr. Perlot, want er wordt nog steeds teveel gedronken. Het is niet iets wat helemaal weg genomen kan worden, maar er kan meer gebeuren. Nog meer voorlichting geven aan jongeren op scholen zou hier bij helpen.

*Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?

Dhr. Perlot denkt dat het niet bij iedereen duidelijk is. Zo geeft hij als voorbeeld de mensen die achter de tap staan bij een sportvereniging, die zelf achter de tap staan om een biertje te kunnen drinken.

*Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?

-Jongeren

-Ouders

-scholen

-sportverenigingen

-andere stakeholders

De scholen zijn goed in beweging gekomen, de sportverenigingen zeggen dat ze goed in beweging zijn gekomen en de ouders in zijn algemeenheid zijn niet goed in beweging gekomen. Van de jongeren zelf denkt dhr. Perlot dat ook zij in beweging zijn gekomen en dat er over nagedacht wordt.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?

Dit weet dhr. Perlot niet.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project 'Fris over drank' vergeleken met andere projecten

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank*: welk cijfer geeft u dan?

Dhr. Perlot geeft 'Fris over Drank' een 7.

Er is veel publiciteit geweest, mensen zijn bereid wat te doen. Scholen zijn ermee bezig geweest, ouders gaan in hun eigen gezin bezig, bespreekbaar maken met mensen.

Voorlichting geven, kennis vergroten en laten zien 'het is niet stoer'.

30 nov.

Uitwerking interview met mevr. Brouwer, Tactus

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van mevr. Brouwer samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd raadplegen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat *'Fris over Drank'* precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?

Mevr. Brouwer verteld dat 'Fris over Drank' met alcohol te maken heeft, zoals de naam al zegt en dat het doel is om het alcoholgebruik onder jongeren te minimaliseren of te voorkomen. Onderscheid gemaakt in twee groepen; de 16-minners en de 16-plussers. Ze hebben doelen gesteld die ze willen halen, mevr. Brouwer kon mij deze doelen niet meer vertellen. Maar ze wist wel dat het alcoholgebruik onder de doelgroep minder moest worden d.m.v. 'Fris over Drank'.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project *'Fris over Drank'* (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

Mevr. Brouwer heeft ingevallen voor een collega die met zwangerschapsverlof was en in het verleden heeft ze in Hardenberg gewerkt. Haar bijdrage bestond uit een ronde doen op scholen van het voortgezet onderwijs, samen met Geeske Roos. Hier hebben ze monitorgesprekken gehouden, dit heeft plaatsgevonden in 2010.

Het doel hiervan was om te inventariseren wat de scholen allemaal doen, maar ook om te motiveren om activiteiten op te pakken en het aanbod onder de aandacht brengen. Maar ook of scholen beleidsmatig dit hebben opgenomen. Verder werd deskundigheidsbevordering werd aangeboden, om op deze manier de kennis te vergroten. Vooral om de scholen te motiveren iets te gaan doen, de gemeente wilde hierin bijdragen maar dan moest de school laten zien dat ze gemotiveerd waren en dat ze zelf iets deden/ beleid hadden.

Verder heeft mevr. Brouwer, buiten het opvullen van het zwangerschapverlof, homeparty's georganiseerd (begin van het project, 2008). 'Meer dan een biertje', hier was ze ook bij betrokken. 'Kinderen van verslaafde ouders' Ouderbegeleiding individueel en alcoholpoli.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

Het uiteindelijke doel/ hetgeen hiermee, met de ronde op de scholen van het voortgezet onderwijs, bereikt wilde worden is dat kinderen onder de zestien jaar niet gaan drinken. En de 16-plussers dat die niet gaan drinken. Gedragsverandering dus.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

Mevr. Brouwer verteld dit niet te kunnen meten. De GGD monitort dit altijd, zij zelf heeft hier geen zicht op/ niet direct meetbaar voor haar. Wat concreet is, is dat bepaalde scholen programma's weer oppakken, dat heeft zij concreet kunnen zien. Een ander doel was bij de scholen een heleboel docenten deskundig maken, daar is dit jaar mee gestart en heeft mevr. Brouwer verder geen zicht op omdat ze eruit gestapt is.

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

Er is op papier gezet hoe het er op de scholen aan toe gaat. Verder heeft mevr. Brouwer hier geen zicht op, omdat ze alleen in de periode heeft gewerkt om zwangerschapsverlof op te vullen.

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

Zie hierboven.

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Voor de homeparty's was een plan en dit is allemaal volgens plan verlopen.

*Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

Bij homeparty's is het van belang hoe je de ouders bereikt. Dit is een algemeen punt, het bereiken van de ouders wat dus lastig is. Voornamelijk de zorggezinnen bereiken is erg lastig.

*Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?

Er is gekeken, zoals mevr. Brouwer verteld, hoe ze ouders konden ondersteunen. Ze benoemd ook dat als je de ouders die je uitnodigt, niet komen, het dan ophoudt. Het principe is dat ouders andere ouders uitnodigen thuis. Wanneer ze zich, als Tactus zijnde, daar teveel mee bemoeien dan is het hele principe weg.

Bij knelpunten/ onvoorziene omstandigheden konden ze als Tactus niets doen, het was iets wat ouders zelf moesten oplossen. Het enige wat ze wel konden doen was hoe ze ouders dan wel konden bereiken.

*Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?

Mevr. Brouwer vond, naar eigen zeggen, de samenwerking 'heel prettig'. Dit was prettig omdat ze elkaar wisten te bereiken, het was gelijkwaardig. Ze gaven elkaar informatie, het ging twee kanten op en het was dus niet 'top-down'. Ze draaide mee op hetzelfde niveau.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?

*Mevr. Brouwer geeft het een **7/8**.*

De samenwerking was goed, actieve houding aannemen, de betrokkenheid, open staan voor meningen en kritisch kijken/ meedenken. Dit zijn punten waarom het verloop van de bijdrage een 7/8 krijgt.

Bereik doelgroep

*Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?

De kroegentochten hebben aardig wat ouders opgebracht, verteld mevr. Brouwer. Veel ouders waren samen met andere mensen, bijvoorbeeld vriendinnen.

Bij de homeparty's komen vaak vrienden- ouderparen, de winst daarvan is naar de mening van mevr. Brouwer het de diepte in kunnen gaan en ze kunnen samen afspraken maken van hoe ze met hun kinderen omgaan. Het doel hiervan was niet heel veel ouders te bereiken.

Mevr. Brouwer haalt hier vervolgens ook aan dat de doelgroep die je wilt bereiken, dat die heel moeilijk te vinden is. Ze weet dat het een 'olievlek' is en dat je die mensen wel bereikt die belangstelling hebben, die

het dan aan andere mensen vertellen en het op die manier mogelijk ook bij de mensen komt die lastig het wel nodig hebt zijn.

*Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?

Indirect zijn deze wel bereikt denkt mevr. Brouwer en anders komt dit langzaam aan hopelijk nog bij hen terecht.

*Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?

Mevr. Brouwer verteld dat er al heel veel is stil gestaan bij deze vraag. Op dit moment kan ze niet bedenken wat ze nou anders hadden willen doen. Het is iets wat je niet te snel moet willen, het is een doorlopend proces. Er is niet iets wat gedaan is waar ze nu, achteraf kijkend, op terug zou kijken en denken van 'dit hadden we nooit moeten doen'.

*Wie zijn er wel succesvol bereikt?

De ouders zijn sowieso wel goed bereikt, de ene groep direct en de andere groep indirect. Er zijn gesprekken over alcoholgebruik onder jongeren en er wordt ook mee geworsteld. Verder heeft mevr. Brouwer vraagtekens, dit is persoonlijk, ten aanzien van de jongeren; dat hoe meer er gedaan wordt rond het onderwerp hoe meer er gedronken wordt.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?

*Het cijfer dat mevr. Brouwer geeft voor het bereiken van de doelgroep is ingedeeld in verschillende leeftijden; bij de jongere kinderen is bereikt wat ze wilden, het gebruik is gedaald. Dit is de leeftijd tot 14 jaar. Die categorie krijgt een **7,5**. Dit cijfer geeft ze omdat jongeren nog heel goed te begrenzen zijn en als ouders het dus goed doen, wat gelukt is.*

*De jongeren in de leeftijdscategorie 15-16 krijgt een **5**. Dit cijfers geeft ze t.a.v. het feit dat ze het idee krijgt, door de opname van jongeren op de alcoholpoli en hoe trots ze daarop zijn, dat ze iets niet goed doen met die groep. Hiermee bedoeld ze het gehele project, maar ook persoonlijk. Als algeheel cijfer geeft mevrouw een 6,5*

Betrokkenheid

*In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?

In het meedenken zijn collega's betrokken geweest. Mevr. Brouwer heeft het zelf uitgevoerd, collega's hebben meegedacht in het geheel.

*Denkt u dat uw collega's gebruik gaan maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?

De werkwijze is geen unieke werkwijze en dus een vrij algemeen. Monitorgesprekken worden normaal alleen gedaan, binnen dit project is er voor gekozen om het samen te doen.

*Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?

De bereidheid om door te gaan is groot, mevr. Brouwer vindt dat ze goed bezig zijn. 'Fris over Drank', maar ook Tactus. Ze ziet het als een doorlopend iets en er is een mooie basis gelegd.

Mening project 'Fris over drank'

*In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?

Onder de jongere kinderen wordt het alcoholprobleem wat minder, maar bij de oudere kinderen (15-16 jarigen) wordt het een groter probleem. Met een enkeling daargelaten, zoals mevr. Brouwer benoemd. Mevr. Brouwer heeft al persoonlijke hypothese dat wanneer ergens aandacht aan wordt gegeven dat groeit. Ze vinden het ontzettend spannend allemaal, 'als ik zestien ben dan mag ik gaan drinken'. De regering vind mevrouw een 'slappe hap'. De drempel is niet hoog genoeg om alcohol te kopen, het moet alleen in slijterijen te koop zijn.

*Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?
Hier heeft mevr. Brouwer geen zicht op.

*Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?
Iedereen zit op één lijn denkt mevr. Brouwer. Ze heeft zelf de neiging om de jongeren in tweeën te delen, de 12-14 jarigen en 15-16 jarigen, ze weet niet of collega's dit ook doen.

*Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?
Ze vind dat het past binnen het project omdat 'Fris over Drank' insteekt op alle elementen.

*Wat vindt u van het project/ hoe kijkt u aan tegen het project 'Fris over drank'?
Heel goed dat hier actief mee bezig wordt gegaan, sterk van de gemeente Hardenberg. Er wordt actief mee bezig gegaan, er is een speerpunt van gemaakt en ook een arbeidsconsulent voor aangenomen.

*Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd?
Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?
*Algemeen heeft ze het idee er aardig zicht op te hebben. Ze werkt op geïndiceerde preventie, daardoor heeft ze breed uitvoering.
Ze vind het goed dat er van alle kanten op wordt ingehaakt, zonder dat het een bedreigende manier wordt voor bijvoorbeeld de ouders.*

*Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?
Dat er met z'n allen één doel is en dat dat doel van alle kanten benaderd wordt. En dat er actief wordt gewerkt.

*Wat zijn minder sterke kanten?
Dat ze wel eens 'te hard' gaan. In de beleving kun je iets willen, maar als de doelgroep nog ergens anders is lukt het niet. Er moet gekeken worden in welke fase de doelgroep zit en daar op aanpassen. Het niet aansluiten bij de doelgroep.

*Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?
Daar heeft mevr. Brouwer geen zicht op, hier moet onderzoek naar gedaan worden. Dat er over gepraat wordt vind ze positief maar of het ook gedragsverandering te weeg brengt is nog onbekend.

*Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?
In het grote geheel wel. Mevr. Brouwer merkte toen ze op de scholen kwam dat iedereen wel wist waar het over ging. Alleen iedereen heeft zijn eigen belang daarbij. Het hoofddoel is duidelijk bij iedereen.

*Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?

- Jongeren
- Ouders
- scholen
- sportverenigingen
- andere stakeholders

De ouders zijn, in het algemeen, wel in beweging gekomen. Sportverenigingen zijn ook in beweging gekomen, die wilden ook wat gaan doen. Maar daar spelen wel dubbele belangen een rol. Scholen zijn ook in beweging gekomen, maar dit verschilt per school/ is heel wisselend. De ene school zou er helemaal voor gaan en een andere niet. De jongeren weten dat het niet handig is, dat ze het niet moeten doen, maar het is nog niet echt terug te zien in hun gedrag. Ze denken korte termijn. Maar met jongere kinderen is zeker wat gebeurd, met de ouders.

*Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?
Heeft mevr. Brouwer geen zicht op.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project *Fris over drank*' vergeleken met andere projecten
Zie vorige vraag.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank*': welk cijfer geeft u dan?
Een **7/7,5** is het cijfer dat mevr. Brouwer geeft.
Dit cijfer bestaat uit; samenwerken met z'n allen, actief iets willen doen, niet alleen op papier iets maar er ook mee aan de slag gaan. Dat er iemand is die het grote geheel in de gaten houdt, de lijntjes weer samen brengt.

30 nov.'11

Uitwerking interview met preventiewerker J. Flim, Tactus

De uitwerking van het interview is gemaakt door de antwoorden/reacties op de interviewvragen van mevr. Flim samen te vatten en per vraag te noteren (de antwoorden staan cursief genoteerd). Voor het gehele interview kunt u de cd raadplegen.

Verloop project

*Kunt u mij vertellen wat 'Fris over Drank' precies inhoudt, wat het doel is/waar het voor dient?
Mevr. Flim ziet 'Fris over Drank' als het overkoepelende geheel, de paraplu, waar alles rondom alcoholmatiging in de gemeente Hardenberg onder valt. Dus waarin alle pijlers van een goed alcoholmatigingsbeleid vertegenwoordigd zijn en waar één persoon op zit. Deze persoon zet alle lijntjes uit onderhoudt alle contacten, deze persoon heeft het overzicht op het proces. Als einddoel van 'Fris over Drank' ziet ze het terugdringen van overmatig, riskant, alcoholgebruik onder de einddoelgroep; de jongeren. Ook ziet ze, buiten de jongeren, als belangrijk de docenten, ouders, politie, horeca en keten als cirkel er om heen.

*Wat is uw bijdrage geweest aan het project 'Fris over Drank' (alcoholmatiging jeugd) en in welke periode (maand, jaar) was dit?

De bijdrage van mevr. Flim heeft hem vooral gezeten in, als preventiewerker, het anderhalf jaar lang (januari 2009 tot half 2010) contact hebben met peerouders en het houden/ organiseren van allerlei ouderactiviteiten die daar onder vielen.

Ook was ze contactpersoon van mevr. Roos en samen hebben ze binnen het project 'Fris over Drank' bij/ met peerouders allerlei activiteiten uitgevoerd voor ouders. Mevr. Flim heeft mevr. Roos daar als de drijvende kracht voor gezien. Mevr. Roos heeft mevr. Flim verder gebruikt voor praktische hulp, uitvoeringsdingen en advies.

Concreet gezien komt dit neer op het mede uitvoeren van ouderbijeenkomsten, het begeleiden van de groep peerouders, het voorbereiden van de bijeenkomst van ouders en contacten onderhouden/ gesprekken voeren met ouders.

*Wat wilden u/jullie met (noem bijdrage) bereiken? Wat was het doel?

Eind 2008 zijn er twee grootschalige ouderavonden geweest in twee discotheken (Takens en Podium) in de gemeente Hardenberg. Het is groot neergezet op dit segment en alle ouders zijn aangeschreven uit de gemeentelijke basisadministratie met kinderen tussen 12 en 18. De ouderavonden zijn opgezet met medewerking van een professor en er was leuk extraatje, een dichter, politie en horeca. De opkomst was heel hoog. Grote club ouders, deel daarvan hebben ze gevraagd of ze zich willen verbinden aan het proces 'Fris over Drank'.

Hierdoor is een groepje ouders ontstaan die vanuit de praktijk en eigen ervaring mee konden denken om het project verder vorm te geven. Mevr. Flim ziet het uiteindelijke doel als dat ouders zelf door de jaren heen het geheel vorm kunnen blijven geven. Ouders zijn belangrijkste opvoeders en hebben belangrijkste invloed op de doelgroep van 'Fris over Drank'. Op evaluatieformulieren van de grootschalige ouderavonden is een oproep geplaatst wie er mee wilde denken/werken om het verder vorm geven van het beleid en het betrekken van ouders hierbij. Hierop hebben vijftig mensen gereageerd. Uiteindelijk is er een kern van ongeveer 10/15 ouders overgebleven, steeds in wisselende samenstelling bezochten zij bijeenkomsten. In het begin doel heel laag gesteld, kennismaken. En besproken wat ouders effectief vonden/ dachten te vinden om het alcoholgebruik van jongeren terug te dringen. Wat de gemeente moest doen, wat ouders zelf kunnen en willen. Geprobeerd is om het heel erg vanuit de ouders te laten komen, ouders ideeën laten aandragen. En dat praktisch/ financieel ondersteunen. Dit was moeilijker dan gedacht, er werd verwacht dat ouders met meer vernieuwende dingen zouden komen. Maar het bleef op niveau wat zelf al bedacht was. De betrokkenheid was, zeker het eerste jaar, best hoog. Wat ze wilden bereiken; betrokkenheid van ouders en input vanuit ouders zelf en hun ervaring. En dat ze zelf een stukje voortgang zouden geven.

*Is dat doel volgens u bereikt, waarom wel/niet?

Doel is voor het eerste deel bereikt, de betrokkenheid. Er zijn binnen het project heel veel momenten geweest dat er mediacontact is gezocht. In Hardenberg is duidelijk geworden dat ouders belangrijke partners zijn, meer ouders zijn de preventieboodschap gaan kennen en daar ook meer naar gaan handelen.

Tweede deel, ouders krijgen die zelfstandig zou functioneren en voortgang zou blijven geven, is niet helemaal gelukt. Daar moet energie in gestoken blijven worden. Het is voor ouders iets wat ze erbij doen, iedereen wil best meewerken als er data afgesproken wordt maar wanneer er zelf voortgang aan gegeven moet worden is dit lastiger/ teveel gevraagd. Mevr. Flim ziet dit niet als mislukt, maar meer als logisch/ zo gaan die dingen.

*Is de uitvoer van (noem bijdrage) geëvalueerd?

Het geheel is afgesloten, onderdeel liep af (juli 2010). Er is een evaluatie rondgestuurd en die hebben ze teruggekregen. Via de mail iedereen bedankt, bedankje gestuurd (bon). Er is geprobeerd het geheel leuk af te sluiten. Het is niet helemaal verwaterd. Vaste club van 10/15 is tot het eind gebleven. Mevr. Flim weet niet meer precies wat er uit de evaluatie kwam, deze evaluatie is in bezit van de gemeente. Naar haar idee kwam er een positieve indruk uit van de ouders, de vaste club. Ze vonden het zinvol, gaven nog eigen tips. Gaven wel aan, een van de vragen was of ze betrokken wilden blijven, kwam bij een groot deel naar voren van 'geen tijd, geen geld'. De praktische bezwaren dus, maar dit was ook wat ze verwachten hadden.

*Zo ja Hoe is dat gebeurt?

Is er schriftelijk materiaal? Kunt u mij dit toesturen?

Zie hierboven.

*In hoeverre is (noem bijdrage) naar uw mening volgens plan verlopen?

Niet volgens plan verlopen. Dat is de kracht, 'peer' gaat er vanuit dat het zo min mogelijk moet worden ingekaderd in vast stramien. Kracht is juist; laat het uit de ouders komen, ondersteun ze in hun wensen en wat zij belangrijk vinden m.b.t. het onderwerp. Dat is ook gedaan. Plan van Tactus lag iets meer op het uiteindelijke doel om de ouders als zelfstandige groep te laten functioneren als 'alcoholmatigingsouders'.

De eerste bijeenkomst was kennismaking, direct gezegd dat er met de inbreng van de ouders werd verder gegaan. Duidelijk werd dat sommige ouders te weinig kennis hadden om in overleg te gaan met andere ouders, toen is een training hierover verzorgd. Proces is niet van te voren ingekaderd, maar vormgegeven naar hoe het is verlopen/ wat de inbreng was. Dat is ook de kracht, het durven loslaten. Het is volgens, voor zover er een plan was, volgens plan verlopen.

*Welke knelpunten of onvoorziene omstandigheden bent u tegengekomen tijdens de uitvoer van (noem bijdrage) en hoe komt dit?

Mevr. Flim benoemd dat het voor ouders iets is wat ze erbij moeten doen in het drukke leven, wat vrijwillig gebeurd. De praktische kant van tijd en geld komt steeds om de hoek kijken. Er was wel een vaste club, maar niet iedereen was er bij elke bijeenkomst. Begrijpelijk, dat wel. Er werd wel gezien dat aan het eind van de 1,5 jaar dat het liep dat het aantal ouders per bijeenkomst afnam.

*Bij knelpunten of onvoorziene omstandigheden, hoe bent u hier mee omgegaan/ wat heeft u hiertegen gedaan?

Begonnen met 50 mensen benaderen, in de mail/brieven die gestuurd is altijd aangegeven dat wanneer ouders niet meer mee wilden werken ze dit aan konden en moesten geven. In de loop van de tijd kwamen er ook nog mensen bij, kennissen van bepaalde mensen. Maar haakten er ook mensen af. Na elke bijeenkomst een verslagje gestuurd naar alle ouders, ook naar degene die er niet waren. Op deze manier werd geprobeerd alle ouders op de hoogte te houden van alles wat speelde. Website gemeente Hardenberg ook handig geweest, hier waren verslagen te downloaden, werd naar verwezen.

*Heeft u volgens u genoeg ondersteuning gehad van de projectleiding om (noem bijdrage) uit te voeren? Waarom wel/ niet?

Geeske Roos was de opdrachtgever, maar ze voelde als gelijkwaardig gedurende het hele proces. Mevr. Flim had ook het idee dat ze daadwerkelijk wat deed met haar adviezen. Betrouwbare opdrachtgever, details voor ogen. Prettig om mee samen te werken, de werkwijze; snel, slagvaardig, geen dingen over het hoofd zien, was prettig. Ook het gevoel gekend te worden door mevr. Roos, de projectleiding.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het verloop van uw bijdrage: welk cijfer geeft u dan?

Ze heeft dit als Als leertraject gezien, was nieuw voor mevr. Flim en haar collega's van Tactus. Ze geeft het een 7,5.

Het cijfer dat mevr. Flim geeft voor het verloop van de bijdrage van Tactus bestaat uit; goede samenwerking tussen gemeente en Hardenberg. Veel enthousiasme, veel daadkracht, juiste boodschap weten te brengen bij de ouders.

Mevr. Flim geloof erin dat de ouders die ze bereikt hebben, het ook daadwerkelijk verder hebben gebracht, het onderwerp. Door bijvoorbeeld bespreken van het onderwerp met andere ouders, mensen waarmee ze gesproken hebben. Ze hebben het aan durven kaarten.

Bereik doelgroep

*Vindt u dat (noem bijdrage) voldoende mensen (jongeren/ouders) hebben bereikt, waarom wel/niet?

Vooraf is een doel gesteld; zoveel (x-aantal) inwoners in Hardenberg met kinderen van die leeftijd, 60% wilden ze daarvan bereiken. Dit was heel moeilijk meetbaar. Maar wanneer je alle activiteiten, alle opkomst en mediapubliciteit, maar ook de peerouders hebt die aangeven zeker 30, 40, 50 mensen gesproken in die anderhalf jaar is het zeker positief. Mevr. Flim weet dan zeker dat ze voldoende mensen bereikt hebben.

*Zijn er groepen/personen die u had willen bereiken maar niet bereikt heeft?

Ook hier heeft mevr. Flim weinig zicht op. Alleen de groep die moeilijk te bereiken is is de groep mensen die het geen 'bal' interesseert. Mensen met wie je contact hebt zijn ouders die er al bewust over nadenken. Moeilijk om iemand aan te spreken die vind dat je zeurt, zich niet druk maakt over alcohol, die club houdt je.

*Wat had u (indien niet voldoende mensen zijn bereikt) misschien anders kunnen/willen doen om meer mensen te bereiken?

Moeilijke vraag. Mevr. Flim denkt dat het goed is geweest dat er op de media 'is gezeten'. Dat er door het lokale krantje een hoop mensen zijn bereikt, ook de moeilijk bereikbare doelgroep. Verder kon ze niet benoemen wat ze anders had willen doen.

**Wie zijn er wel succesvol bereikt?*

Gemêleerde groep. Mevr. Flim heeft het idee dat er verschillende mensen, met verschillende achtergronden en verschillende banen zijn bereikt. Ieder individu heeft eigen omgeving en sociale netwerk, ze denkt dat er mensen uit alle lagen mensen bereikt zijn.

**Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het bereiken van de doelgroep: welk cijfer geeft u dan?*

Een 7. Het cijfer dat mevr. Flim heeft gegeven bestaat uit; het bereiken van mensen met verschillende achtergronden. En uit het feit dat de mensen die mee hebben gedaan met het 'peerouderschap' hebben aangegeven tientallen mensen te hebben bereikt, misschien hebben die mensen ook weer mensen bereikt.

Betrokkenheid

**In hoeverre zijn uw collega's naar uw mening betrokken geweest bij (noem bijdrage)?*

In de uitvoering zijn veel collega's bezig geweest. Mevr. Flim was vast contactpersoon. Verder hadden alle collega's die meewerken een eigen specialiteit.

**Denkt u dat uw collega's gebruik gaan (anders formuleren?) maken van (noem bijdrage), waarom wel/niet?*

Alle collega's, binnen het 'peerouderschap', hebben meegewerkt maar nu is het tot een einde gelopen.

**Zijn jullie bereid door te gaan met het project? Waarom wel, waarom niet?*

Iets wat blijvend onder de aandacht moeten worden gebracht naar de mening van mevr. Flim. Ze zou zeker opnieuw mee willen werken. Blijvend, wel minder intensief dan, is ze er zeker voor om het structureel tijd te laten krijgen.

Mening project 'Fris over drank'

**In hoeverre vindt u het alcoholgebruik onder jongeren in uw gemeente een probleem? Waarom vindt u dat wel/ niet?*

Het is een probleem, in heel Nederland. Mevr. Flim heeft niet het idee dat de gemeente Hardenberg er bovenuit springt. Ze vindt het in heel Nederland en dus ook Hardenberg een probleem door (in vergelijking met vroeger) de combinatie op jongere leeftijd drinken, vaker drinken en ook meer glazen per keer drinken. Dit is in combinatie met de kennis die er is over alcohol en wat voor schade die toebrengt aan een jong lichaam. Steeds meer hersenen worden beschadigd door de giftige drank alcohol.

**Kunt u vertellen wat volgens u nog grotere problemen zijn in de gemeente?*

Hier heeft ze geen zicht op.

**Vinden u collega's ook het alcoholgebruik onder jongeren een probleem? Waarom?*

Hier kijken haar collega's, op de preventieafdeling van verslavingszorg, hetzelfde tegenaan. Informatie wordt gebaseerd op landelijke cijfers van onder andere het Trimbos, dat is wetenschappelijk onderzoek.

**Vindt u dat (noem bijdrage) past binnen het grotere project 'Fris over drank', waarom wel/niet?*

Past naar de mening van mevr. Flim heel goed binnen het project. Helemaal bij de jongste doelgroep, 12-14jarigen. Het gedrag van hen veranderden, dan moet je bij de ouders zijn. Dus de ouders zijn de belangrijkste groep. En dat is waar zij met het peerouderschap mee bezig zijn geweest.

**Welke andere interventies/activiteiten kent u die in het kader van 'Fris over drank' worden uitgevoerd? Hoe kijkt u tegen deze interventies/activiteiten aan?*

Hier heeft ze geen heel duidelijk zicht op wel krijgt ze in de wandelgangen dingen mee. Pijler scholen, horeca gelegenheden, politie. Op al die punten speelt 'Fris over Drank' in, wat er specifiek gedaan wordt kon ze geen antwoord op geven. Ze ziet dit als een must. Met het alcoholmatigingsproject moet je, naar mening van mevr. Flim, structureel inspelen en ook heel lang volhouden. Dan wordt er effect gezien. Mevr. Flim denkt dat er een goed begin mee is gemaakt.

**Wat zijn sterke kanten van het project 'Fris over drank'?*

Vaste persoon die erop zit, dit heeft geen enkele gemeente naar haar weten. Hierdoor kan het heel intensief worden aangepakt, dat is een kracht.

En er zijn heel veel contacten opgebouwd met bijbehorende belangrijke schakels binnen alcoholmatigingsproces, dit is waardevol.

**Wat zijn minder sterke kanten?*

Het geen zicht hebben op de zekerheid van de voortgang. Ook dat er geen mogelijkheden zijn om echt het effect te onderzoeken, hier moet naar gekeken worden. Of het daadwerkelijk lukt om het alcoholgebruik op deze manier terug te dringen. Zou mooi zijn als daar effectonderzoek aan gekoppeld kan worden.

Duidelijkheid scheppen in verantwoordelijkheid. Het wordt samen gedaan, maar het zou handig zijn om te weten wie van welk deel verantwoordelijk is. Om op deze manier duidelijk weten bij wie je moet zijn voor welke onderwerpen/dingen.

**Heeft het project 'Fris over drank' volgens u het gewenste effect? Waarom wel/niet?*

Ze kent Hardenberg als enige gemeente waarin dit zo groots is neergezet, dat vind ze op zich al positief en geeft al effect. Gekeken naar het inhoudelijk effect is het te vroeg voor denkt ze, of door het effect van 'Fris over Drank' jongeren minder zijn geen drinken. Haar gevoel is positief hierover, maar het is te vroeg om hier iets over te zeggen. Moet onderzocht worden.

**Is het hoofddoel van het project volgens u duidelijk bij andere betrokkenen?*

Iedereen die betrokken is heeft iets met jongeren denkt mevr. Flim. Ze denkt dat iedereen ook weet waar hij/zij het voor doet.

**Ik noem een aantal betrokkenen binnen het project, kunt u per partij aangeven in hoeverre zij in beweging zijn gekomen?*

-Jongeren

-Ouders

-scholen

-sportverenigingen

-andere stakeholders

Hier heeft ze geen zicht op.

**Zijn er eerdere projecten rond alcoholmatiging geweest in de gemeente Hardenberg? Zo ja, welke?*

Dit was het eerste, overstijgende, project dat alle partijen betreft. Er wordt al jarenlang voorlichting gegeven binnen het onderwijs, door bijvoorbeeld Tactus en gemeente. Op alle losse dingen is eerder ingezet, dit is het eerste project wat zo overkoepelend is.

*Zo ja, Wat zijn volgens u de voor en nadelen van het project *Fris over drank*' vergeleken met andere projecten.

Mevr. Flim denkt dat dit de enige manier om goed uitvoer te geven aan alcoholmatiging. De kern van alle partijen verbinden, duidelijk maken wat de gezamenlijke verantwoordelijkheid is en met iedere partij apart in gesprek gaan. Wat van die partijen de verantwoordelijkheid is, wat ze kunnen en willen. Anders heeft het, naar haar mening, geen effect. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, wanneer iedereen op eigen houtje wat gaat doen werkt het niet. Hierdoor blijft iedereen met de neus dezelfde kant op staan, de structuur/ de opzet ziet ze alleen maar als positief.

*Als u een cijfer (1-10) moet geven voor het hele project *Fris over drank*': welk cijfer geeft u dan?

Mevr. Flim benadrukt dat het echt vanuit haar eigen visie is, het cijfer dat ze geeft.

*Het gehele project krijgt van mevr. Flim een **7,5**.*

Het cijfer bestaat uit het overkoepelende van het project, ouders die ouders informatie geven/ niet de instelling die de info geeft, goede begin is nu gemaakt. Het geheel is iets waar je een lange adem voor nodig hebt, maar er een goed begin gemaakt.

Bijlage 4; Tabel met cijfers project 'Fris over Drank' van stakeholders

Cijfers project 'Fris over Drank'

Cijfer	Inhoud cijfer
6	-Vechtdal college; drankprobleem wordt onderschat, doelen zijn beide heren voorstander van maar de uitvoer klopt niet, er zou meer investering gedaan moeten worden om tot een goed resultaat te komen.
7 (6x)	-basisschool de Fontein; bewustwordingsproces is op gang gebracht, heeft veel aandacht gehad, verloop moet wel de aandacht blijven houden dan is het resultaat waarschijnlijk hoger. -korfbalvereniging Kios; bedoeling van het project, wijze waarop gemeente initiatief heeft genomen naar sportclubs, stimulerende rol van Geeske. -de Stuw; kan geen onvoldoende meer krijgen, omdat er al iets geprobeerd is. Al zijn er wel moeilijk concrete resultaten aan te wijzen, enthousiaste aansturing. -peerouder; veel publiciteit, mensen zijn bereid wat te doen, ouders gaan in eigen gezin bezig, kennis vergroten. -politie Hardenberg; goede gedachte van de jeugd die minder gaat drinken, meer 'commitment' halen bij bevolking, het moet breder gedragen worden. -Tactus; samenwerking met allen, actief iets willen doen, niet alleen op papier maar er ook mee aan de slag gaan, dat er iemand is die het grote geheel in de gaten houdt en lijntjes weer samen brengt.
7,5	-Tactus; overkoepelende geheel van het project, geheel is iets waar lange adem voor nodig is maar begin is gemaakt.
8 (2x)	-de Stuw; alle stakeholders vinden dat het moet veranderen; breed draagvlak voor verandering -peerouder; waardering naam v/d campagne, keuze om met ouderwerkgroep te gaan werken, onderwerp laagdrempelig en dicht mogelijk bij werkgroep te krijgen, manier waarom het in de media in de aandacht is gebracht.

Het gemiddelde cijfer dat gegeven is door de stakeholders is een 7,1.

Bijlage 5; Krantenartikelen

Tabel krantenartikelen

Krant	Datum	Titel Artikel	Aant. Woorden	Positief	Neutraal	Negatief
De Stentor	25 apr. '07	'Het is dweilen met de kraan open als je alleen naar jongeren kijkt'- Drank is groter probleem dan drugs	241		X	
Nederlands Dagblad	13 jun. '09	Informatiepakket 80 keeteigenaren Hardenberg moeten op cursus drankles in Putten; Overijsselse gemeente licht alle keten door op drankgebruik en brandveiligheid	561		X	
Hardenberg.nu	24 jun. '09	Prijs de Bloemenhof voor 'Grootste feest'	161		X	
Hardenberg.nu	29 jun. '09	'Jonge honden' luisteren aftrap ketencampagne op	356		X	
De Stentor	1 jul. '09	'Dat er maar twee keten meedoen valt niet tegen. We zijn pas net begonnen'- veiligheid in keet voorop	443		X	
Hardenberg.nu	27 aug. '09	Feestcomité omarmt polsbandje	176		X	
De Stentor	28 aug. '09	Polsbandjes voor jeugd op Oranjefeest	69		X	
Hardenberg.nu	30 aug. '09	Polsbandjes beantwoorden aan het doel	118	X		
Hardenberg.nu	23 sept. '09	Eerste 'alcoholbandjes' in De Krim	203	X		
Hardenberg.nu	25 sept. '09	Fris over Drank op Vezeldagen	162		X	
De Stentor	26 sept. '09	Polsbandjes voor jongeren	67		X	
Hardenberg.nu	24 feb. '10	'Fris over Drank' in de Voorveghter	158		X	
De Stentor	23 mrt. '10	'Stel alcohol uit tot zestien jaar'	395		X	
Hardenberg.nu	7 apr. '10	Thema-avond Fris over Drank	135		X	
Hardenberg.nu	28 apr. '10	Polsbandjes tijdens feestweken	201		X	

De Stentor	30 apr. '10	Polsbandjes op feesten in strijd tegen alcohol	202	X		
De Stentor	30 apr. '10	Er zijn op Koninginnedag in de gemeente Hardenberg...	72		X	
Hardenberg.nu	8 jun. '10	Gezond op straat	192	X		
De Stentor	28 jul. '10	Meer bandjes tegen alcohol	209		X	
Dagblad v/h Noorden	28 jul. '10	Alcoholarmbandjes voor de jeugd bij buurtfeest in De Krim	64	X		
Hardenberg.nu	29 jul. '10	Fris over Drank óók op Dedemsvaria	195		X	
Hardenberg.nu	8 aug. '10	Veel muziek op Slobberfeest	275		X	
Hardenberg.nu	12 okt. '10	Olympisch schaatskampioen spreekt in Sportcafé	320		X	
Hardenberg.nu	19 okt. '10	Clubs zonder clubhuis kunnen ook helpen bij alcoholmatiging	294			X
De Stentor	19 okt. '10	'Tarzan' op tegel in de Walk of Fame	440		X	
De Toren	27 jan. '11	Fris over Drank gaat de kring vergroten	457	X		
Hardenberg.nu	28 jan. '11	Alcoholmatiging blijft onder de aandacht	130		X	
Sallander/Veenstreek	2 feb. '11	Meer actie tegen alcoholmisbruik onder jongeren	103	X		
De Toren	27 apr. '11	Gemeente betreft ouders bij alcoholmatiging jeugd	285	X		
Hardenberg.nu	27 apr. '11	Normen en waarden begint bij opvoeding	215	X		
De Toren	3 mei '11	Grote deelname aan KNVB Straatvoetbaltoernooi	352	X		
Hardenberg.nu	11 mei '11	SVCD wint eerste ronde straatvoetbaltoernooi	355	X		
Hardenberg.nu	22 jun. '11	'Alcoholmatiging zaak van/voor iedereen	158		X	

Artikelen 'positief' / 'negatief' of 'neutraal' t.o.v. 'Fris over Drank' ?

In totaal zijn er, op 14 november 2011, 33 artikelen gevonden en gelezen rondom het project 'Fris over Drank'. Deze zijn uit de periode van 25 april 2007 t/m 22 juni 2011.

Van deze 33 artikelen zijn er 9 verkregen via de Stentor, één via het Dagblad van het Noorden, één van het Nederlands Dagblad, drie van De Toren, één via de Sallander en 18 van de website www.hardenberg.nu. Van deze 33 artikelen zijn er 11 positief, 21 neutraal en slechts één negatief.

In het artikel, "clubs zonder clubhuis kunnen ook helpen bij alcoholmatiging" -19 okt. 2010, Hardenberg.nu, wordt negatief gesproken over het project 'Fris over Drank'. Er wordt gesteld dat de sportverenigingen met een clubhuis uitgenodigd waren om hun handtekening te zetten onder een convenant van alcoholregels in het kader van 'Fris over Drank' en dat de eigenaar van zwemvereniging DAC uit Dedemsvaart niet uitgenodigd was omdat de zwemvereniging geen clubhuis heeft. De eigenaar vindt dat ook de zwemvereniging, zonder clubhuis, kan bijdragen aan het bewustzijn van goed alcoholgebruik onder zijn leden.

In een voorbeeld van een negatief artikel, het enige gevonden negatieve artikel, rondom het project 'Fris over Drank', 'Het is dweilen met de kraan open als je naar jongeren kijkt', komt naar voren dat alcohol de grootste harddrug is binnen de gemeente Hardenberg. Verder komt in dit artikel naar voren dat de gemeente Hardenberg diverse acties gaat ondernemen om grip te krijgen op de alcoholproblematiek.

In een voorbeeld van een neutraal artikel, 'Stel alcohol uit tot zestien jaar' van 23 maart 2010, wordt gesteld dat ouders een belangrijke rol spelen in het beperken van alcoholgebruik van hun kinderen. Deze boodschap is ouders gegeven tijdens een voorlichtingsavond over alcohol en de opvoeding van je kind.

Een voorbeeld van een positief artikel, 'alcoholbandjes voor jeugd bij buurtfeest in De Krim' van 28 juli 2010, geeft aan dat de gemeente Hardenberg actief bezig is met het project 'Fris over Drank' door het gebruiken van polsbandjes tijdens een buurtfeest. Ook in andere artikelen wordt gesproken over polsbandjes tijdens feesten, wat laat zien dat er actief bezig wordt gegaan met het project 'Fris over Drank'.

In de bijlagen vindt u een overzicht van de gevonden artikelen, inclusief de datum van publicatie en of het positief, negatief of neutraal is ten opzichte van het project 'Fris over Drank'.

Artikelen, positief, negatief of neutraal

Artikel (+ datum en krant)	Positief, negatief of neutraal door deze zin
Meer bandjes tegen alcohol (28 juli 2010, de Stentor)	NEUTRAAL 'De gemeente wil voorkomen dat jongeren onder de zestien jaar alcohol drinken. Ook wil ze alcoholgebruik van oudere jongeren wordt gematigd'
Polsbandjes op feesten in strijd tegen alcohol (30 april 2010, de Stentor)	POSITIEF 'Met het project Fris over Drank wil de gemeente Hardenberg het alcoholgebruik onder jongeren onder de aandacht brengen. De polsbandjes zijn hier een goed middel voor'.
'Tarzan' op tegel in 'Walk of Fame' (19 okt. 2010, de Stentor)	NEUTRAAL 'Hardenberg werkt samen met maatschappelijke organisaties om jongeren en hun ouders te wijzen op de gevaren van overmatig drankgebruik'.
Polsbandjes voor jeugd op Oranjefeest (28 aug. 2009, de Stentor)	NEUTRAAL 'Oranjevereniging Bruchterveld heeft zelf het initiatief genomen in het kader van de gemeentelijke campagne Fris over Drank. Om te voorkomen dat er alcohol wordt verkocht aan en gedronken wordt door jongeren, wordt tijdens het Oranjefeest gewerkt met polsbandjes. Geen polsbandje betekent geen drank'.
Polsbandjes voor jongeren (26 sept. 2009, de Stentor)	NEUTRAAL 'Met het project Fris over Drank wil de gemeente Hardenberg het alcoholgebruik onder jongeren terugdringen'.
Er zijn op Koninginnedag in de gemeente Hardenberg...(30 apr. 2010, de Stentor)	NEUTRAAL 'Met het project Fris over Drank wil de gemeente Hardenberg het alcoholgebruik onder jongeren onder de aandacht brengen'.
Stel alcohol uit tot zestien jaar (23 mrt. 2010, de Stentor)	NEUTRAAL 'Geen alcohol onder de zestien. De avond was een initiatief van de gemeente Hardenberg die met het project Fris over Drank het alcoholgebruik onder jongeren onder de aandacht wil brengen'.
Alcoholbandjes voor jeugd bij buurtfeest in De Krim (28 jul. 2010, Dagblad v/h Noorden)	POSITIEF 'Bij het buurtfeest in De Krim worden polsbandjes gebruikt om te voorkomen dat jongeren onder de 16 jaar alcohol drinken'.
Informatiepakket 80 keeteigenaren Hardenberg moeten op cursus drankles in Putten; Overijsselse gemeente licht alle keten door op drankgebruik en brandveiligheid (13 juni 2009, Nederlands Dagblad)	NEUTRAAL 'De ketencampagne voert als titel 'Hoe fris is jouw keet', een verwijzing naar de slogan 'Fris over Drank' van het alcoholmatigingsbeleid van de gemeente'.

Dat er maar twee keten meedoen valt niet tegen. We zijn pas net begonnen- veiligheid in keet voorop (1 jul. 2009, de Stentor)	NEUTRAAL 'Hardenberg voert net als andere gemeenten in Overijssel een alcoholmatigingsbeleid. Dit jaar werd de campagne 'Fris over Drank' gestart.
Het is dweilen met de kraan open als je alleen naar jongeren kijkt- Drank is groter probleem dan drugs (25 apr. 2007, de Stentor)	NEUTRAAL 'Alcohol is de grootste harddrug in de gemeente Hardenberg'.
Fris over drank gaat de kring vergroten (27 jan. 2011, de Toren)	POSITIEF 'Steeds meer mensen kennen de campagne en zijn zich bewust van de gevaren van te jong en te veel alcohol. Nu is het zaak deze kennis om te zetten in actie'.
Grote deelname aan KNVB Straatvoetbaltoernooi (3 mei 2011, de Toren)	POSITIEF 'De gemeente Hardenberg vindt het belangrijk dat de Hardenbergse jongeren zo gezond mogelijk opgroeien en voert daarom een actief alcoholmatigingsbeleid'.
Gemeente betreft ouders bij alcoholmatiging jeugd (27 apr. 2011, de Toren)	POSITIEF 'De gemeente wil organisatoren ondersteunen door middel van voorlichting. Via het onderwijs en het jongerenwerk wijst de gemeente de ouders op de schadelijke effecten van drinken op jonge leeftijd'.
Meer actie tegen alcoholmisbruik onder jongeren (2 feb. 2011, de Sallander/Veenstreek)	POSITIEF 'Tot nu toe was het project bedoeld om de kennis te vergroten over de gevaren van veel alcoholgebruik. Dat lijkt gelukt, vandaar dat een volgende stap wordt gemaakt'.
Prijs de Bloemenhof voor 'Grootste feest' (24 jun. 2009, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Tactus, de regionale vertegenwoordiger van de actie, bracht vanmorgen een bezoek aan De Bloemenhof en overhandigde de prijs van 250 euro en een taart. Wethouder Jannes Janssen was ook aanwezig in het kader van het alcoholmatigingsproject 'Fris over Drank'.
'Jonge honden' luisteren aftrap ketencampagne op (29 jun. 2009, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Het beleid rond hokken en keten is onderdeel van het alcoholmatigingsbeleid van de gemeente Hardenberg. Onder de slogan Fris over drank worden verschillende activiteiten georganiseerd om jongeren en hun ouders te wijzen op de gevaren van overmatig alcoholgebruik'.
Feestcomité omarmt polsbandje (27 aug. 2009, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'De gemeente is daarom erg blij dat de organisatoren van het Oranjefeest hebben

	gevraagd om hulp bij het tegengaan van alcoholgebruik onder de 16. De gemeente Hardenberg heeft de polsbandjes beschikbaar gesteld. Op de polsbandjes is het logo van Fris over Drank afgedrukt'.
Polsbandjes beantwoorden aan het doel (30 aug. 2009, Hardenberg.nu)	POSITIEF 'Volgens Marcel Rolfes, secretaris van de Oranjevereniging Bruchterveld, heeft het werken met polsbandjes tijdens het tweedaagse Oranjefeest prima gewerkt en is het voor herhaling vatbaar'.
Eerste 'alcoholbandjes' in De Krim (23 sept. 2009, Hardenberg.nu)	POSITIEF 'Ook tijdens de Vezeldagen drinken jongeren alcohol en het is daarom van belang om hier op toe te zien. De polsbandjes zijn hier een goed middel voor'.
Fris over Drank op Vezeldagen (25 sept. 2009, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Tijdens de feestdagen in De Krim worden de polsbandjes uitgedeeld om te voorkomen dat jongeren onder de 16 jaar alcohol drinken. Met het project Fris over Drank wil de gemeente Hardenberg het alcoholgebruik onder jongeren onder de aandacht brengen'.
'Fris over Drank' in de Voorvegter (24 feb. 2010, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Rob Bovens, lector verslavingspreventie van Windesheim, zal uiteenzetten hoe het met het drinkgedrag van jongeren staat, welke invloed alcohol heeft op de ontwikkeling van jongeren. 'Moeten we ons zorgen maken of hoort drinken gewoon bij de jongerencultuur van dit moment', is een vraag die hij zal beantwoorden'.
Thema-avond Fris over Drank (7 apr. 2010, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Tijdens de bijeenkomst -die door de gemeente in samenwerking met Tactus wordt gehouden- draait het om hoe je als ouder zelf kunt handelen wanneer je in de omgeving te maken krijgt met gezondheidsincidenten door drank-(of drugs) gebruik'.
Polsbandjes tijdens feestweken (28 apr. 2010, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'De gemeente heeft de polsbandjes beschikbaar gesteld in het kader van het alcoholmatigingsbeleid Fris over Drank, om te voorkomen dat jongeren onder de 16 jaar alcohol drinken'.
Gezond op straat (8 jun. 2010, Hardenberg.nu)	POSITIEF 'Het alcoholmatigingsproject Fris over Drank speelt een prominente rol in dit

	gezondheidsprogramma van RTL 4. Zo zijn enkele ouders te zien die vertellen over hun rol in de ouderwerkgroep van het project'.
Fris over Drank óók op Dedemsvaria (29 jul. 2010, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Met de actie wil de gemeente voorkomen dat zij alcohol drinken. Volgens de gemeente maken steeds meer organisatoren gebruik van deze polsbandjes'.
Veel muziek op Slobberfeest (8 aug. 2010, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Natuurlijk doet de organisatie van het Slobberfeest al jaren 'Fris over drank' en zullen bezoekers onder de 16 jaar geen alcohol kunnen kopen'.
Olympisch schaatskampioen spreekt in Sportcafé (12 okt. 2010, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'Tijdens het Sportcafé zullen een aantal sportverenigingen hun handtekening zetten onder een convenant met alcoholhuisregels van hun sportvereniging in het kader van het alcoholmatigingsbeleid van de gemeente Hardenberg 'Fris over Drank'.
Clubs zonder clubhuis kunnen ook helpen bij alcoholmatiging (19 okt. 2010, Hardenberg.nu)	NEGATIEF 'Hij had zijn handtekening ook wel onder het convenant willen zetten, maar zijn club was daarvoor niet uitgenodigd. 'Geen clubhuis. Ik vind het wel raar, want verenigingen zoals de onze kunnen ook bijdragen aan het bewustzijn van goed omgaan met alcoholgebruik van hun leden,' aldus de Dedemsvaarter'.
Alcoholmatiging blijft onder de aandacht (28 jan. 2011, Hardenberg.nu)	NEUTRAAL 'De gemeente Hardenberg heeft van het Ministerie van VWS 2.5 ton subsidie gekregen vanuit 'Gezonde Slagkracht' om tot december 2013 verder aan de slag te gaan met alcoholmatiging. 'Fris over Drank, ook in 2011-2013 'De kring vergroten' is de titel van het Plan van Aanpak dat door het college is vastgesteld'.
Normen en waarden begint bij opvoeding (27 apr. 2011, Hardenberg.nu)	POSITIEF 'Er is een <u>nieuwe stap</u> gezet in de alcoholmatigingscampagne 'Fris over Drank.' De gemeente heeft een cartoon laten ontwikkelen door striptekenaar Jan Dirk Barreveld. Met deze cartoon wil men duidelijk maken aan met name ouders dat alcohol halen voor je kind beneden de 16 jaar 'not done' is'.
SVCD wint eerste ronde staatvoetbaltoernooi (11 mei 2011, Hardenberg.nu)	POSITIEF 'Volgende week is tijdens de voorronde in

	<p>Hardenberg Tactus aanwezig om de ouders van de straatvoetballers tips te geven over hoe om te gaan met alcohol in de opvoeding. In het informatiepakket dat alle teams krijgen is hierover <u>praktische informatie</u> opgenomen. Ook tijdens de finale op 25 mei is Fris over Drank vertegenwoordigd'.</p>
<p>'Alcoholmatiging zaak van/voor iedereen' (22 jun. 2011, Hardenberg.nu)</p>	<p>NEUTRAAL 'Burgemeester en wethouders benadrukken in hun brief dat alcoholmatiging een zaak is van- en voor de hele gemeenschap en dat de aandacht vooral gelegd moet worden op preventie en voorlichting van alcoholgebruik. Dat gebeurt onder meer middels het project 'Fris over drank'.</p>

Artikel 6; Samenvatting ZonMw

Samenvatting subsidieaanvraag ZonMw

Het subsidieaanvraagformulier is ingevuld door Drs. J. van Oostrom van de gemeente Hardenberg. Projectleden van het project Fris over Drank zijn; J. Janssen – bestuurlijk verantwoordelijke en wethouder jeugd, Drs. G Roos – projectleider en contactambtenaar Alcoholmatiging.

De aandachtsgebieden van het project zijn alcohol & integrale aanpak. Het belangrijkste doel van het project, van de gemeente Hardenberg, is om het alcoholgebruik voor jongeren jonger dan 16 jaar te voorkomen en voor jongeren ouder dan 16 jaar te verminderen. De gemeente Hardenberg is in 2004 begonnen met alcoholmatiging en de afgelopen twee jaar heeft de gemeente Hardenberg zich vooral gericht op het bereiken van Hardenbergse jeugd tussen de 10 en 24 jaar. Daarnaast heeft de gemeente zich steeds meer gericht op de ouders van de jongeren. De interventies die ingezet zijn richten zich op preventie, hulpverlening, regelgeving en handhaving.

De vervolgstap is dat de partijen worden gemotiveerd zelf actie te ondernemen, het gaat dan om de verstrekkers van alcohol, intermediaire partijen en de ouders. Door alle partijen te laten participeren wordt geprobeerd een cultuurverandering tot stand te brengen.

De doelgroepen waar de gemeente Hardenberg de interventies op in wil zetten zijn; de Hardenbergse jeugd tussen 10 en 24 jaar, de ouders van de Hardenbergse jeugd tussen 10 en 24 jaar, verstrekkers van alcohol (zoals horeca, sportverenigingen, buurthuizen, supermarkten en evenementen) en de intermediaire groepen (zoals kerken, onderwijs en jongerenwerk).

Er zijn interventies uit de afgelopen jaren die de komende jaren worden voortgezet en er zijn nieuwe interventies die de gemeente Hardenberg wil ontwikkelen en uitvoeren. De subsidie die is aangevraagd wil de gemeente inzetten om de interventies te kunnen uitvoeren, met name innovatieve interventies. Wat inhoudt dat de interventies onder andere gericht zijn op het positief neerzetten van jongeren die geen alcohol drinken, de aanpak van hokken en keten en het voorlichten van ouders die nu moeilijk bereikbaar zijn.

Uit de gezondheidsmonitor van de GGD (2007), onder jongeren tussen 12 en 24 jaar, komt een trendbreuk naar voren in alcoholgebruik. In vergelijking met 2003 is er onder jongeren tussen 12 en 16 jaar een afname waar te nemen, onder jongeren tussen 16 en 24 jaar is een hele lichte afname te zien. De startleeftijd waarop jongeren beginnen met drinken, wat naar voren komt uit de gezondheidsmonitor, is 14,3 jaar.

Uit de gezondheidsmonitor komt naar voren dat, t.o.v. 2003, meer ouders van 12 tot 16 jarigen het drinken van alcohol goed vond of er niets van zegt (77% vs. 57%). Ook valt op dat t.o.v. 2003 minder ouders van jongeren in deze leeftijdscategorie het drinken van alcohol afraden (8% vs. 30%).

De aanpak van het project richtte zich tot nu toe op het bereiken van Hardenbergse jeugd tussen 10 en 24 jaar op de vindplekken van de jongeren; thuis, op school of in de vrije tijd. Dit zet zich voort, evenals de interventies van de gemeente die zich richtten op preventie, hulpverlening, regelgeving en handhaving. Een vervolgstap is dat de partijen gemotiveerd worden zelf actie te ondernemen.

De alcoholproblematiek onder jongeren is opgenomen als één van de vier speerpunten in het Lokaal Gezondheidsbeleid van de gemeente, waardoor de gemeente Hardenberg laat zien dat ze de alcoholproblematiek serieus nemen.

Er is verschuiving in aandacht te zien in het project dat de gemeente de komende jaren inzet. De gemeente wil de partijen bewust maken van de gevolgen van alcoholgebruik en hun rol in de integrale aanpak. Er zijn door de gemeente afspraken gemaakt met verschillende partijen over hun inzet in het kader van alcoholmatiging. Deze afspraken zijn vastgelegd in een convenant.

De gemeente heeft in 2009 een contactambtenaar alcoholmatiging aangesteld, welke twee belangrijke rollen heeft; verantwoordelijk voor de coördinatie van het totale project/ projectleider en verantwoordelijk voor de uitvoering van de projecten die de gemeente in eigen beheer uitvoert. Door de aanstelling van deze contactambtenaar heeft de gemeente zicht op de randvoorwaarden voor het succes en het falen van de interventies.

De gemeente Hardenberg heeft een hoofddoel/ ambitie voor het project met bijbehorende doelen. De verschillende partijen die meewerken aan het project hebben elk hun eigen bijdrage en doelen om zo bij te dragen aan het project.

Hoofddoel/ ambitie; de gemeente Hardenberg streeft er naar om het alcoholgebruik voor jongeren jonger dan 16 jaar te voorkomen en voor jongeren ouder dan 16 jaar te verminderen.

Doelen;

- De omvang van de groep 12 tot 16 jarigen die alcohol drinkt, zal in 2013 10% minder zijn dan in 2007 (26%). Streefindicator Hardenberg: 16% of minder van de jongeren tussen de 12 en 16 jaar zegt in 2011 alcohol te drinken.
- De gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst alcohol gedronken wordt zal in 2011 een half jaar hoger zijn dan in 2007. Streefindicator Hardenberg: de gemiddelde leeftijd waarop voor het eerst alcohol wordt gedronken zal in 2013 15,3 jaar zijn (2007:14,3)
- De omvang van de groep 16 tot 24 jarigen die regelmatig grote hoeveelheden drinkt is in 2013 afgenomen t.o.v. 2007. Streefindicator Hardenberg: het percentage jongeren tussen 16 en 24 jaar dat in de afgelopen vier weken dronken is geweest is in 2013 gedaald tot 31% t.o.v. 2007 (41%).
- Het percentage ouders dat het goed vindt of er niets van zegt dat hun kind/ jongeren (12-15 jaar) alcohol drinkt zal in 2013 terug zijn op het niveau van 2003. Streefindicator Hardenberg: 53% (meeting 2003) van de ouders vindt het goed of zegt er niets van dat hun kind alcohol drinkt.

Om de bovenstaande doelen te behalen zijn er verschillende interventies opgesteld. Hieronder zijn de verschillende interventies te vinden, gericht op verschillende partijen, met een korte uitleg;

1. Ondersteuning particuliere initiatief voorlichtingsbijeenkomst. De mogelijkheid voor maatschappelijke organisaties om subsidie aan te vragen voor het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders. Deze interventies loopt de gehele projectperiode. De maatschappelijke organisaties worden actief op de hoogte gesteld, door een artikel in een huis-aan-huis krant, van deze mogelijkheid om subsidie aan te vragen.

2. Ondersteuning Stichting Moedige Moeders Dedemsvaart. De gemeente ondersteunt de stichting in haar kosten om jongeren, ouders en anderen die betrokken zijn bij de jeugd voor te lichten over de risico's van het gebruik van genotmiddelen. Deze interventie loopt de gehele projectperiode. Met deze interventie wordt gewerkt aan het doel om 50% van de ouders met kinderen tussen de 10 en 16 jaar te bereiken met voorlichting.

3. Steunpunt Tactus in Hardenberg. De aanwezigheid van een steunpunt van Tactus in Hardenberg is belangrijk voor Hardenbergse burgers die, laagdrempelige, hulp nodig hebben. Deze interventie loopt de gehele projectperiode, maar ook buiten de projectperiode.

4. Convenant met het voortgezet onderwijs. De gemeente Hardenberg heeft een convenant afgesloten met het Voortgezet Onderwijs over het aanbieden van voorlichting, waarin o.a. is afgesproken dat het onderwijs alle leerlingen van klas één t/m klas drie voorziet van voorlichting over verslavende middelen. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats over de uitvoering van de convenanten. De samenwerkingspartners bij deze interventie zijn alle scholen voor het voortgezet onderwijs, Tactus verslavingszorg en de politie.

5. Convenanten met het basisonderwijs. In 2008 zijn er afspraken gemaakt met het openbaar basisonderwijs. Onder andere is afgesproken dat het onderwijs de leerlingen uit de groepen 7 en 8 vier lessen voorlichting geeft over alcohol en drugs. De vervolgstap is dat de gemeente met alle basisscholen een, gelijksoortig, convenant overeenkomt. De voorlichting start in het schooljaar 2010-2011. Samenwerkingspartners bij deze interventie zijn scholen voor het basisonderwijs, scholen voor het voortgezet onderwijs, politie en Tactus verslavingszorg.

6. Alcohol Advies Preventief Gezondheidsonderzoek Groep 7 BO en klas 2 VO. Het doel van deze interventie is het signaleren van overmatig alcoholgebruik bij kinderen in de groep 7 van het basisonderwijs en klas 2 van het voortgezet onderwijs. En alle ouders van deze kinderen informeren over de gevolgen van alcoholgebruik. Samenwerkingspartners bij deze interventie zijn scholen voor het basisonderwijs, scholen voor het voortgezet onderwijs en de GGD.

7. Aanpak "Hokken en Keten". De verwachting is dat er in Hardenberg ongeveer 80 hokken en keten zijn, plekken waar jongeren op het platteland en in dorpen bijeen komen. In 2011 volgt een tussenevaluatie en

het doel is om commerciële keten die bij de gemeente bekend zijn, of worden, in de komende twee jaar te sluiten. Ook wil de gemeente vanaf 2010 jaarlijks 10 keten bezoeken.

8. Project "Meer dan een Biertje". De gemeente wil, naast het bieden van algemene voorlichting aan jongeren en ouders, zich actief inzetten op de doelgroep waarbij problemen met alcoholgebruik worden geconstateerd. De verwachting is dat er jaarlijks tien jongeren in het kader van dit project worden doorverwezen naar Halt.

9. Aanpassing evenementenbeleid. Het is bekend dat jongeren hun gedrag niet veranderen voor eventuele gezondheidsschade op lange termijn. De gemeente wil op zoek naar andere manieren, dan voorlichting, om alcoholmatiging onder de jeugd te realiseren. Door deze interventie wil de gemeente de verantwoordelijkheid voor 'verantwoord schenken' bij de organisatoren van evenementen neerleggen.

10. Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan. Het doel van de kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan is om vernielingen en overlast tijdens en na uitgaansavonden in Hardenberg te verminderen. Gemeente, horeca en politie werken samen voor deze interventie en deze partijen hebben een convenant getekend waarin ze aangeven zich in te zetten voor een veiliger Hardenberg.

11. Convenanten met sportverenigingen en buurthuizen. Wanneer er een bezoek wordt gebracht aan een sportvereniging of een buurthuis is dit vaak een aanleiding om in de kantine alcohol te drinken. De gemeente wil concrete afspraken maken over hun verantwoordelijkheid en mogelijke aanpassingen in hun beleid, rondom alcohol.

12. Preventie in hokken en keten. Hokken en keten komt in de gemeente Hardenberg veel voor, de aandacht binnen deze preventie is gericht op preventieve activiteiten voor jongeren en ouders. De interventie wordt samen met Tactus Verslavingszorg ontwikkeld. Het doel van deze interventie is het stimuleren van meer verantwoord alcoholgebruik in de keet als onderdeel van een lokaal keetbeleid. De preventie bestaat uit drie fasen; ontwikkelfase (januari-juli 2010), implementatiefase (juli 2010-juli 2011) en een slotfase (juli 2011-oktober 2011).

13. Inzet gemeentelijke Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's). Elke gemeente heeft een Algemeen Plaatselijke Verordening (APV), waarin gemeente de mogelijkheid hebben om regels op te stellen op verschillende gebieden. De gemeente Hardenberg heeft in de APV opgenomen dat het bezit van alcohol op de openbare weg met de kennelijke bedoeling om deze te nuttigen verboden is. De APV wordt gehandhaafd door BOA's, welke in dienst zijn van de gemeente. De gemeente wil, door de APV strikter te handhaven, de overlast als gevolg van alcoholgebruik door jongeren in openbare ruimtes verminderen.

14. Afspraken met supermarkten. Voor jongeren is alcohol vrij gemakkelijk te krijgen in supermarkten, sinds 2009 hebben supermarkten actie ondernomen om de verkoop van alcohol aan jongeren jonger dan 16 jaar te voorkomen. Aan iedereen jonger dan 20 jaar wordt nu gevraagd zich te legitimeren. Door afspraken te maken met supermarkten wil de gemeente de verkrijgbaarheid van alcohol aan jongeren terugdringen.

15. Peerproject ouders. De gemeente wil jaarlijks 50% van de ouders van kinderen tussen de 10 en 16 jaar voorlichting geven over de gevolgen van alcohol en drugs. Ook wil de gemeente structurele inbedding realiseren van de aanpak en de gemeente wil dat ouders verantwoordelijkheid nemen waar het gaat om alcoholmatiging. Het is echter moeilijk om ouders te bereiken met voorlichting, de gemeente wil zich actief inzetten op ouders die moeilijk te bereiken zijn.

16. Peerproject jongeren

De gemeente heeft al interventies die gericht zijn op het bestraffen van 'slecht' gedrag, maar wil zich ook richten op het stimuleren van positief gedrag. Peereducatie staat centraal binnen deze interventie, wat inhoudt dat jongeren van elkaar leren. De gemeente wil jongeren die geen alcohol drinken positief in beeld brengen, daarnaast wil de gemeente stimuleren dit gedrag vol te houden. Dit projectidee is geïnspireerd door het project "smartconnection" uit Zwitserland.